

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

Ms 128531

รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน
ในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี
จังหวัดยโสธร

นางสาววชิราภรณ์ พูลทวี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2563

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ผู้วิจัย : นางสาวชัชราภรณ์ พูลทวี

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอมพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ)

ประธานกรรมการ

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอมพร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

กรรมการ

- ชื่อเรื่อง : รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รूरักสามัคคี จังหวัดยโสธร
- ผู้วิจัย : นางสาวชัชราภรณ์ พูลทวี
- ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส
- ปีการศึกษา : 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรूरักสามัคคี จังหวัดยโสธร และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรूरักสามัคคี จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ จังหวัดยโสธร จำนวน 400 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า (1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รूरักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน และระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.33$) ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 4.27$) การตัดสินใจร่วมกัน ($\bar{X} = 4.26$) การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม ($\bar{X} = 3.89$) และ ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรूरักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวม ($p \leq 0.00$) ได้แก่ ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.739 และสามารถร่วมกันพยากรณ์

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ได้ร้อยละ 52.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.357827

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การพัฒนาหมู่บ้าน, การขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

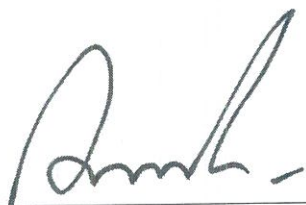
Title : Model of Participation on Driving the Love and Harmony Policy, Yasothon Province
Author : Mrs. Wachiraporn Poolthawee
Degree : Master of Public Administration (Public Administration)
Rajabhat Maha SaraKham University
Advisor : Associate Professor Dr. Phakdee Phosing
Associate Professor Dr. Yupaporn Yupas
Year : 2019

ABSTRACT

This research aimed to study the participation on driving the love and harmony policy and study the factor influence to participation on driving the love and harmony policy, Yasothon Province. The sample was 400 voters living in Yasothon Province, they selected by multi - stage Sampling. The instrument was the five rating scale questionnaire. To analyzed data by frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research results found that ; (1) the participation on driving the love and harmony policy, Yasothon Province as overall was at high level ($\bar{X} = 4.03$), considering each aspect found there are in highest for three and high for two. Ranking mean from highest to lowest was ; the teamwork ($\bar{X} = 4.33$) , the ability to participate in activities ($\bar{X} = 4.27$), the joint decision ($\bar{X} = 4.26$), the participatory freedom ($\bar{X} = 3.89$) and the equality in participation in activities ($\bar{X} = 3.89$) respectively. (2) The factor influence to participation on driving the love and harmony policy, Yasothon Province as overall ($p \leq 0.00$) was the community partnership, the expectations on government policy, the promotion and support from local administrative organizations and the mobilization from community leaders with multiple correlation coefficient is 0.739 and could be able predict the participation on driving the love and harmony policy for 52.40 % by statistical significant at .01 and the standard error of prediction was ± 0.357827

Keywords : Participation, Village Development, Love and Unity Policy Advocacy

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ภัคดี โพธิ์สิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมากระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ นายอำเภอทุกอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอทุกอำเภอ ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัด ยโสธร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์การวิจัย ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยหวังว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และแนวทางการศึกษาสำหรับผู้สนใจ ต่อไป ซึ่งคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแก่บิดา - มารดา และขอขอบคุณ ญาติ พี่น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและรับฟังข้าพเจ้าเสมอมา และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้กล่าวนาม ซึ่งมีส่วนร่วมให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี หากวิทยานิพนธ์ มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นางสาววชิราภรณ์ พูลทวี

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา	23
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ	32
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรู้รักสามัคคี	44
2.5 บริบททั่วไปพื้นที่วิจัย	49
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	59
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	61
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	61
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	63
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.2 ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	96
5.1 สรุป	96
5.2 อภิปรายผล	98
5.3 ข้อเสนอแนะ	104
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	110
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	111
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	122
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	124
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	127
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการทำวิจัย	131
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	133
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	135
ประวัติการวิจัย	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 58
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 65
4.2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน 67
4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการทำงานร่วมกัน 68
4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน 69
4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการมีอิสรภาพในการเข้าร่วม 70
4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายข้อ ด้านความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม 71
4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม 72
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน 73
4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน จำแนก เป็นรายข้อ 74
4.10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ จำแนกเป็นรายข้อ 75

ตารางที่

4.11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็นรายชื่อ	76
4.12	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ	77
4.13	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน จำแนก เป็นรายชื่อ	78
4.14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร	80
4.15	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	81
4.16	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	83
ข.1	ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	122
ค.1	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	125

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย 56
4.1	รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร 94
จ.1	ผู้วิจัย ได้ทำการจัดประชุม โดยเชิญข้าราชการ มาระดมความคิดเห็นเสนอแนะ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร 132
จ.2	ผู้วิจัย ได้ทำการจัดประชุม โดยเชิญประชาชนในพื้นที่ มาระดมความคิดเห็นเสนอแนะ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร 132
จ.3	ผู้วิจัย ได้ทำการจัดประชุม โดยเชิญนักการเมืองท้องถิ่น มาระดมความคิดเห็นเสนอแนะ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร 132

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วม (Participation) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทั้งในระดับองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองที่ได้รับการกระจายอำนาจ (Decentralization) จากรัฐบาลกลางให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองตนเองทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนรัฐบาลของท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ หรือการเสนอความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปของการใช้สิทธิ์เลือกทางเลือก เพื่อให้เป็นฉันทามติการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายของทางเลือกที่ประชาชนตัดสินใจเลือกร่วมกันนั้น ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศและการบริหาร และการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสะท้อนได้จากการศึกษาที่องค์การสหประชาชาติได้นำ ธรรมนูญมาใช้อย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1989 ในรายงานเรื่อง Sub Sahara Africa : From Crisis to Growth เป็นรายงานที่ธนาคารโลกพยายามวิเคราะห์ถึงความล้มเหลวของรัฐในแอฟริกาในการพัฒนา ประเทศ คำว่า ธรรมนูญ เริ่มมีบทบาทในแง่ของโลกาภิวัตน์ เพราะธนาคารโลกและกองทุนเงินระหว่างประเทศเชื่อว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนจะทำได้เลย หากประเทศนั้นปกครองโดยปราศจาก ธรรมนูญ ธนาคารโลกจึงได้สร้างลักษณะของธรรมนูญระดับโลกขึ้น เพื่อให้หน่วยงานและ เครือข่ายในองค์กรผลักดันให้ประเทศต่าง ๆ ดำเนินตามแนวทางธรรมนูญ ซึ่งลักษณะองค์ประกอบ ที่กว้างขวางนี้ไม่ได้ชี้ชัดว่าประเทศนั้น ๆ จะต้องอยู่ภายใต้ระบบการเมืองการปกครองแบบใดแบบหนึ่ง อย่างเฉพาะเจาะจง ดังนั้นธรรมนูญ จึงหมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึง การบริหารและการจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน หลักการสากลของธรรมนูญ องค์การสหประชาชาติ กำหนดหลักการทั่วไปของธรรมนูญไว้ 8 หลักการ ดังนี้ (Agere, 2000)

1) การมีส่วนร่วม เป็นการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรหรือประชาชนทั้งชายหญิงที่สามารถทำได้ โดยอิสระไม่มีการบังคับสมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเอง 2) การปฏิบัติตามกฎบนความถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ลำเอียง มีการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชน โดยเท่าเทียมกันทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเดียวกัน 3) ความโปร่งใสเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา สิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันได้ 4) ความรับผิดชอบ เป็นการพยายามให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการทำงาน กล่าวที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจนั้น ๆ 5) ความสอดคล้อง เป็นการกำหนดและสรุปความต้องการของคนในสังคม ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยพยายามหาจุดสนใจร่วมกัน และความต้องการที่สอดคล้องต้องกันของสังคมมาเป็นข้อปฏิบัติเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในสังคม การจะพัฒนาสังคมได้ต้องทราบความต้องการที่สอดคล้องต้องกันของสังคม 6) ความเสมอภาค เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาลหรือองค์กรปกครอง ทั้งการบริการด้านสวัสดิการตลอดจนสาธารณูปโภคด้านอื่น ๆ 7) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่มีคุ้มค่างบเงินที่ลงทุน หรือการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติโดยมีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน 8) การมีเหตุผล เป็นความต้องการในทุกสังคมประชาชนทุกคนต้องตัดสินใจ และความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองด้วยเหตุด้วยผลที่สมเหตุสมผล

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 มียุทธศาสตร์ชาติด้านยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดม โอปอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การมีส่วนร่วมในแต่ละพื้นที่จะมีการมีส่วนร่วมที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สภาพแวดล้อมของชุมชนนั้น ๆ ที่แตกต่าง สำหรับจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาจะศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน การทำงานร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรมของคนในชุมชนด้วยกรมการปกครอง ได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบโดยผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) อีกทั้งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้าน โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและการบูรณาการตามปลั๊กทางประชารัฐ การมีส่วนร่วมนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาในทุกระดับตั้งแต่องค์กรชุมชนขนาดเล็กในชนบทจนถึงการพัฒนาประเทศที่ต้องใช้มิติของภาคประชาชนในการจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดพลังของทุกฝ่ายในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้ทำงานร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผลจากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ นำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ (ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, 2546, น. 193) อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามความต้องการของประชาชนได้ เนื่องจากเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมาย ผู้นำชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจบทบาท อำนาจหน้าที่ของตน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ขาดการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และดำเนินการแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างจริงจัง อีกทั้งยังขาดการประสานงานที่ดีกับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนทำให้การบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการบริหารพัฒนา (จาริณี แจ่มจำ, 2553, น. 3 - 4) ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุดยังไม่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงทำให้เกิดปัญหา เช่น ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ราคา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายมากขึ้น ยิ่งพัฒนาเท่าไรก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาให้ประชาชนพ้นจากสภาพความยากจน การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนจะเป็นพลังขับเคลื่อนให้การพัฒนาเป็นไปตามความต้องการของชุมชน เพราะเป็นการพัฒนาจากการรับรู้ปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดความสุขความสมบูรณ์ขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการวัดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและการแก้ไขปัญหาความร่วมมือการทำงานร่วมกันในชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเพื่อให้จังหวัดยโสธรเกิดการพัฒนาความสามัคคี มีส่วนร่วมกันในทุกองค์กร ทุกภาคส่วน อันเป็นส่วนที่สำคัญที่จะต้องได้รับการพัฒนาและต่อยอดออกไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร

1.2.4 เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ได้แก่ ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน และภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกพื้นที่จังหวัดยโสธร

1.4.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1.4.2.1 ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่จังหวัดยโสธร จำนวน 430,000 คน

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ จังหวัดยโสธร จาก 400 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling)

1.4.2.3 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ข้าราชการ ผู้นำหมู่บ้าน (กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ผู้ช่วยฯ / อสม. ฯลฯ) และประชาชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร จำนวน 10 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี ได้แก่

- 1) ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน
- 2) ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ
- 3) การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน
- 5) ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

1.4.3.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ได้แก่

- 1) การทำงานร่วมกัน
- 2) การตัดสินใจร่วมกัน
- 3) การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม
- 4) ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 5) ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ระหว่างเดือนกันยายน - ธันวาคม พ.ศ. 2562

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การมีส่วนร่วม” หมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น โดยตรงก็ได้แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้

“การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี” หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจมติชน ไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน ได้แก่

1. การทำงานร่วมกัน หมายถึง เป็นประเภทหนึ่งของการทำงานกลุ่มที่ทีมงานทุกทีมงานจัดเป็นกลุ่มทำงาน แต่กลุ่มทีมงานทุกกลุ่มอาจจะไม่เป็นทีมงานเสมอไป ประกอบด้วย การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การตั้งใจทำงานในส่วนของตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งงานกันทำการเคารพในเสียงส่วนมาก
2. การตัดสินใจร่วมกัน หมายถึง กระบวนการในการคัดเลือกเพื่อปฏิบัติที่มีทางเลือกอยู่หลายทาง และผลลัพธ์มีความแตกต่างกันในการตัดสินใจนี้จะมีขั้นตอนที่เริ่มต้นจากการที่ได้ตระหนักถึงปัญหา และขั้นตอนสุดท้ายจะนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ มีการเปิดโอกาสในการออกเสียง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การถูกให้ความสำคัญ การเคารพในเสียงส่วนมาก
3. การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมใด ๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนิน กิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน ประกอบด้วย การจำกัดความสามารถในการเข้าร่วมความถี่ในการ เข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีความซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับผู้อื่นและสังคมได้
4. ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง คิดว่าการรับรองความเสมอภาคของมนุษย์เท่ากับการทำให้มนุษย์ทุกคนเท่ากัน จนมักโต้แย้งว่าความเสมอภาคไม่มีทางเป็นไปได้ จึงควรทำความเข้าใจเบื้องต้นว่าหลักการของความเสมอภาคไม่ได้และไม่เคยเรียกร้องให้มนุษย์ทุกคนต้องเหมือนกันหมด เพราะมนุษย์ ย่อมแตกต่างกันเป็นธรรมชาติทั้งโดยชาติพันธุ์ รูปร่าง ผิวพรรณ เพศ

สภาพ บุคลิก ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรม และอื่น ๆ ประกอบด้วย การถูกกีดกันให้เข้าร่วมประชุม การถูกกีดกันจากกิจกรรมต่าง ๆ การถูกปฏิบัติอย่างเท่าเทียมตามกฎหมาย การถูกปฏิบัติด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ การเคารพเสียงส่วนมาก

5. ผู้เข้าร่วมมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจที่เกี่ยวกับลักษณะของงานปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่ความพอใจในงานที่ทำ ได้แก่ ความสำเร็จ การยกย่อง ลักษณะงาน ความรับผิดชอบและความก้าวหน้า เมื่อปัจจัยเหล่านี้อยู่ต่ำกว่าจะทำให้เกิดความไม่พอใจงานที่ทำถ้าหากงานให้ความก้าวหน้า ความท้าทาย ความรับผิดชอบ ความสำเร็จและการยกย่องแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว พวกเขาจะพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงานเป็นอย่างมาก ประกอบด้วย การมีความรู้ หรือทักษะพื้นฐานในตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมาย การมีความสามารถในการประมวลความคิดมีมโนทัศน์ หรือความเข้าใจในงานของตนเอง การมีความเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออก หรือแสดงความคิดเห็น การมีความใฝ่รู้หรือพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน การมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำ / ผู้ตามที่ดี

“ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี” หมายถึง เงื่อนไข หรือปัจจัยที่ส่งผลทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของภาครัฐ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการนำนโยบายรัฐรักสามัคคีไปปฏิบัติ ได้แก่

1. ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากนโยบาย มีมุมมอง ความคิดที่คล้ายคลึงกัน ช่วยกันรับผิดชอบและแก้ไขปัญหา ทำงานร่วมกันเป็นทีม ไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความคิดสร้างสรรค์

2. ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ หมายถึง มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองกับอำนาจภาครัฐ นโยบายสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน สามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบายสามารถทำให้ประชาชนมีความสามัคคีกันได้ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในนโยบายรัฐรักสามัคคี

3. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ช่วยส่งเสริม อำนวยความสะดวก และช่วยในการติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็วให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการดำเนินนโยบาย มีงบประมาณเพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินนโยบายทำงานร่วมกับประชาชนได้ดี

4. การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน หมายถึง ขอแรงกำลังจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ สारวัตรกำนัน เพื่อขอข้อมูลการดำเนินนโยบายรัฐรักสามัคคี ผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ) เข้ามาช่วยเหลือประชาชน ผู้นำชุมชนเข้าใจนโยบายความมีส่วนร่วมในนโยบายของผู้นำ ผู้นำสามารถเข้าร่วมนโยบายร่วมกับประชาชน ความเป็นกันเองระหว่างผู้นำและประชาชน

5. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน หมายถึง คนในชุมชนมีความเป็นพลเมือง แสดงความคิดเห็น และใช้สิทธิของตนเองในทางการเมืองหรือ กล่าวคือกล้าทำกล้าเสนอ ทำเพื่อส่วนรวม กล้ารับผิดชอบ เข้ากับสังคม หรือประชาชนภายในและภายนอกชุมชนได้ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ประโยชน์เชิงวิชาการ

ได้ทราบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัด ยโสธร ได้แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

1.6.2 ประโยชน์เชิงพื้นที่

ประชาชนในหมู่บ้านได้เรียนรู้ในการทำให้หมู่บ้านของตนเองพัฒนาไปอย่างสามัคคีกันเพื่อให้ประชาชนเกิดความสามัคคีกัน รวมกันเป็นหมู่คณะ

1.6.3 ประโยชน์เชิงนโยบาย

ได้ทราบว่านโยบายรัฐรักสามัคคี จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของคน ได้มากขึ้นเพียงใด

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ผู้วิจัย ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
3. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการรัฐรักสามัคคี
5. บริบททั่วไปพื้นที่วิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, น. 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้น จะต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

พัชรี สีโรต (2546, น. 2) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการ ซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหา ทางเลือกที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันกับทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่การได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และในที่สุด จึงเข้าร่วมลงมือปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผลด้วย

ธีระศักดิ์ โฆษณคุณวุฒิ (2547, น. 22) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้ และความชำนาญ ร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สุदारวรรณ์ มีบัว (2547, น. 40) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันทำกิจกรรม หรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่ต้องการประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนต่างร่วมคิดหาแนวทาง วิธีการในการดำเนินการ ร่วมดำเนินการ ร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง หรือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมติดตามดำเนินกิจกรรมที่ทำร่วมกันรวมทั้งรับประโยชน์จากกิจกรรมนั้นด้วย

อรทัย ก๊กผล (2546, น. 57) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบันคือ กระบวนการ ซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างเกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และการรับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

ถวิลวดี บุรีกุล (2550, น. 1 - 2) อธิบายความหมายของ การมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจ โดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติ แต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบท รู้สึกตื่นตัว เพื่อที่จะทราบถึงการช่วยเหลือ และตอบสนองต่อโครงการพัฒนาขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น
3. ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น อาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่าการที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา
5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขามีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้ง และดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมนั้น จะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่าบุคคล หรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้น ได้เป็นผู้ริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7. การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากร และระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้ โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการที่ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากร และระเบียบต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการณ์เพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น โดยตรงก็ได้แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้

2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1.2.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม อาจจะมีอยู่มากมายหลายทฤษฎีด้วยกันแต่ละทฤษฎีการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ใหญ่ ๆ ได้แก่ (พวงทอง โยธาใหญ่, 2545, น. 16)

1) ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้ เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการให้มีส่วนร่วมเป็นการเลือกตั้ง หรือถอดถอนเป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงาน ทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับ และการประชุมปรึกษาหารือประจำปี จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมตามนัยของทฤษฎีนี้ มิได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ามารับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2) ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ตามแนวคิดทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ ไม่เฉพาะแต่กรณีเข้าไปพิจารณาเลือกตั้ง หรือถอดถอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางแผนนโยบาย และการมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษา และพัฒนาการกระทำทางการเมือง และสังคมที่มีความรับผิดชอบ นั่นคือการไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม

2.1.2.2 ลักษณะทฤษฎีการมีส่วนร่วม 5 ทฤษฎี ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้ (ประสิทธิ์ สีนรุททัย, 2550, น. 15 - 16)

1) ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูด หรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือ และการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งในการปฏิบัติ และถ้าให้ได้ผลดีผู้เกลี้ยกล่อมต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจ

อย่างแจ่มแจ้ง สรุปได้ว่า การเกลี้ยกล่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้โดยเฉพาะการเกลี้ยกล่อมเป็นเรื่องที่ตรงกับความต้องการที่ประชาชนพอใจอยู่แล้วก็ย่อมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ในที่สุด

2) ทฤษฎีการสร้างขวัญคนในชาติ (National Morale) คนเรามีความต้องการทางกาย และทางใจ ถ้าคนเรามีขวัญดีผลการทำงานนั้นจะสูงตามไปด้วยแต่ถ้าขวัญไม่ดีผลการทำงานก็จะต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสภาวะทางจิตที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นเอง การสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาไรดเอาเปรียบให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามคนทำงานมีขวัญดีก็จะเกิดสำนึกในการรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีต่อหน่วยงาน ทั้งในส่วนที่เป็นบุคคล และขวัญของกลุ่ม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าขวัญของคนเรา โดยเฉพาะคนที่มีขวัญดีนั้นย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

3) ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยม (Nationalism) ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าไปสู่การมีส่วนร่วม คือ การสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกที่เป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศ หรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติมีความพึงพอใจในชาติของตนพอใจในเกียรติภูมิจงรักภักดีต่อท้องถิ่น

4) ทฤษฎีสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มคนจูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่า ผู้นำปฏิธานนิยม หรือผู้นำพลวัต คือ เป็นผู้นำที่เคลื่อนไหวทำงาน เพื่อพัฒนาอยู่เสมอส่วนผู้นำที่ไม่ดี คือ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ เรียกว่า ผู้นำนิเสธ ผลของการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำจึงทำให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดี

5) ทฤษฎีการใช้วิธี และระบบทางการบริหาร (Administrative System and Method) การใช้ระบบบริหารราชการในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่าง เพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องของการบริหารเพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานด้วยความสมัครใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรักแต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็จะไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ ดังนั้น การใช้ระบบบริหารราชการเป็นการขยับยั้งให้ปฏิบัติตามนโยบาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุป ทฤษฎีการมีส่วนร่วม หมายถึง แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นโดยประชาชนเกิดความรู้สึกและความต้องการเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกันมีอิสระในการตัดสินใจสามารถจัดการ

แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นร่วมกัน รวมพลังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน

2.1.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมจะแบ่งเป็นหลายขั้นตอนแตกต่างกัน ตามแต่วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

2.1.3.1 การมีส่วนร่วมมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ (ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์, 2543, น. 11)

1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาในชุมชน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ แนวทางในการดำเนินงานกำหนดทรัพยากร และแหล่งของทรัพยากรที่ใช้

3) การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือโดยการบริหารงาน และประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4) การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการพัฒนาเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากโครงการ หรือมีส่วนในการรับผลเสียที่อาจเกิดจากโครงการ ซึ่งผลประโยชน์ หรือผลเสียนี้อาจเป็นด้านกายภาพ หรือด้านจิตใจที่มีผลต่อสังคมหรือบุคคลได้

5) การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนาเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการพัฒนาที่ดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย ซึ่งอาจเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะ ๆ หรือการประเมินผลรวม ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอดของโครงการทั้งหมด

2.1.3.2 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้มี 4 ขั้นตอน คือ (สุทัศน์ ทาวงศ์มา, 2544, น. 7 - 9)

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็น การแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการเป็นการประเมินปัญหา หรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาโดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่ และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1) การมีส่วนร่วมในขั้นตอน (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2) การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3) การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติ (Operation Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรี หรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำ และการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

2.1) การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) ได้แก่ การมีส่วนร่วมสละแรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะให้ด้วยความเต็มใจ

2.2) การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Administration and Coordination) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการการฝึกอบรมผู้ที่เข้าปฏิบัติในโครงการ หรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

2.3) การมีส่วนร่วมเป็นผู้เข้าปฏิบัติในโครงการ มักพบว่า มีลักษณะเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วม โดยการบังคับให้ปฏิบัติจะแตกต่างจากการให้ความร่วมมือ เพราะการบังคับให้ทำนั้นผลประโยชน์ (Benefits) จะไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญ แต่ถ้าเป็นการร่วมด้วยความเต็มใจนั้น จะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับหลังเกิดการมีส่วนร่วมด้วย

3) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่

3.1) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ (Material Benefits) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

3.2) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ทางด้านสังคม (Social Benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา

3.3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (Self - Esteem) พลังอำนาจทางการเมือง (Political Power) ความภูมิใจของผลประโยชน์ (Sense of Efficacy)

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผล และวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดี และข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป แต่การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าวจะเป็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยจะเป็นการประเมินผลของงบประมาณที่จัดสรรนั้นนำไปใช้อย่างไรบ้างกรณี แม้แต่เจ้าหน้าที่เอง ยังไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนดังกล่าว การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้จะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังความคิดของมวลชนที่จะทำให้โครงการพัฒนา หรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ต่อไป

2.1.3.3 ระดับการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ อย่างกว้าง ๆ คือ (นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2546, น. 17)

- 1) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลของตน / ครอบครัว / ชุมชนของตน เช่น การให้ข้อมูลการเจ็บป่วยของตนแก่แพทย์ ถ้าไม่ร่วมให้ข้อมูลที่เป็นจริงหรือแพทย์ไม่ฟังจริงก็รักษาไม่ได้ผลดี
- 2) การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับรู้ข้อมูลของตนจากแพทย์ เพื่อจะเป็นแนวทางการตัดสินใจได้ดีขึ้น เพราะสิ่งที่แพทย์รู้เกี่ยวกับตนนั้น ตนเองไม่รู้ หรือจะไม่รู้ทุกอย่าง
- 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะเกี่ยวกับโครงการที่ตนจะมีส่วนได้เสียด้วย
- 4) การมีส่วนร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด
- 5) การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ อาจไม่มีโอกาสร่วมทำแต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เพื่อให้โครงการสำเร็จ

2.1.3.4 การมีส่วนร่วมว่าตามขั้นตอนในการพัฒนา ซึ่งเป็นการวัดเชิงคุณภาพ ออกเป็น 5 ขั้นตอน อันเกิดจากการผสมผสานแนวคิดเชิงทฤษฎีกับแนวคิดภาคปฏิบัติ ดังนี้ (ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, น. 15)

- ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการด้วย
- ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ และแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากร และแหล่งทรัพยากรที่จะใช้

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงานประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ อันแสดงออกมาในเชิงรูปธรรมและนามธรรมต่อสังคม หรือบุคคลก็ตาม

2.1.3.5 Cohen and Uphoff (1980) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ Cohen and Uphoff (1980, p. 219, อ้างถึงใน จรรยาพร วงศ์จำปา, 2553, น. 10 - 12)

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปแบบของการเข้าร่วม โดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการร่วมมือทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม ต่อไป

2.1.3.6 ขั้นตอน การมีส่วนร่วมตามกรอบแนวคิดในการศึกษา

เนื่องจากผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) มาปรับปรุงเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการนำเสนอสภาพปัญหาของชุมชน การมีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการของชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในระหว่างการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการในการจัดการท่องเที่ยวอยู่ในขณะทำงานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้นำชุมชนมีส่วนในการกระตุ้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐ

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเกิดรายได้ การได้รับผลประโยชน์จากการจำหน่ายสินค้าวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาทักษะอาชีพได้รับการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ จากหน่วยงานต่าง ๆ การมีส่วนร่วมได้รับการสนับสนุนด้านการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการมีบทบาทในการตรวจสอบติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสและประเมินผลของโครงการฝึกอบรม มีส่วนร่วมในการประเมินผลความเหมาะสมของนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.1.4 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

วันชัย วัฒนศัพท์ (2546, น. 7 - 8) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดประโยชน์อย่างมากภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. เพิ่มคุณค่าของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์ และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้น ๆ ได้อยู่เสมอ สาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ ซึ่งอาจจะปิดบังไม่ให้มองเห็นทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุดบ่อยครั้งที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดการพิจารณาถึงทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่เคยใช้กันมาในอดีตสาธารณชน มักจะมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งจะทำให้เกิดความแตกต่างในการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ

2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาแน่นอนกระบวนการ หรือโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ มักจะสิ้นเปลืองและเสียเวลาแต่ในทางปฏิบัติแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้น สามารถที่จะลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะดูว่าสิ้นเปลืองและเสียเวลากว่าที่จะตัดสินใจได้แต่เมื่อตัดสินใจแล้วและเมื่อนำมาสู่การปฏิบัติอาจจะเป็นวิธีการที่ประหยัดกว่าด้วยซ้ำ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำไปอย่างรวดเร็ว และดูเหมือนจะไม่สิ้นเปลืองอาจจะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าถ้าการตัดสินใจนั้นไม่ได้ทำให้เกิดข้อตกลงระหว่างกลุ่มแต่กลับนำไปสู่ความขัดแย้งของประชาชนอย่างต่อเนื่องมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดผลในการยอมรับต่อการตัดสินใจโดยกลุ่ม ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจนั้น ๆ ในการนี้จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งโดยทั่วไปอาจจะแพงกว่าค่าใช้จ่ายในการทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. การสร้างฉันทามติ โครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างความมั่นคง ยืนยาว และเกิดการยอมรับระหว่างกลุ่ม ซึ่งก่อนหน้านี้อาจจะมีความคิดเห็นขัดแย้งกันคนละทาง การมีส่วนร่วมนี้ยังก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่อริ ลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4. การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำคนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วเขาก็ยอมรับความต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นนำไปปฏิบัติได้ไม่เพียงแต่จะมีการสนับสนุนทางการเมืองต่อการนำไปปฏิบัติ แต่กลุ่มและปัจเจกชนอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติจริง

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที่น่ากลัวที่สุด” ครั้งหนึ่งความขัดแย้งได้นำไปสู่ความขมขื่น และการเป็นปฏิปักษ์มันจะยากยิ่งขึ้นในการที่แก้ปัญหาในประเด็นนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่อริจะแสดงความต้องการของกลุ่มเขาและความห่วงกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่จะเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่ยาวิเศษมันไม่อาจจะลดหรือกำจัดความขัดแย้งในทุก ๆ กรณีได้

6. การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมวิถีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อการตัดสินใจนั้นก่อให้เกิดความขัดแย้งก็คือ จะต้องใช้กระบวนการตัดสินใจซึ่งโปร่งใส และน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน และให้สาธารณชนมีส่วนร่วม โครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนยังก่อให้เกิดความเข้าใจถึงเหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจนั้น ๆ

7. การคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชน และค่านิยมของสาธารณชนในขณะที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำงานกับสาธารณชนในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนเขาจะค่อย ๆ เพิ่มความรู้สึกที่ไวต่อความห่วงกังวลของสาธารณชนและต่อที่ว่าสาธารณชนมองการปฏิบัติงานขององค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างไร บ่อยครั้งที่ทัศนคติเหล่านี้ได้นำมาพูดกันภายใน เพื่อที่ว่าเจ้าหน้าที่ที่จะเกิดความตระหนักถึงการตอบสนองของสาธารณชนที่เป็นไปได้ต่อกระบวนการ และการตัดสินใจต่าง ๆ ถึงแม้ว่าประเด็นนั้น อาจจะไม่ใหญ่โตมากนักที่จะต้องทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการ

8. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชนประโยชน์อันสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้การศึกษาต่อสาธารณชนที่ดีขึ้นกว่าผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาแต่เขายังได้เรียนรู้ด้วยว่ากระบวนการตัดสินใจ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเขาควรจะเป็นอย่างไร และทำไมจึงต้องตัดสินใจดังกล่าว

การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นเวทีการฝึกที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่นในอนาคตอีกด้วย

2.1.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารราชการ

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539, น. 15 - 16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารระบบราชการไว้ว่า ระบบราชการมุ่งประสงค์ให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินงานทางการบริหาร หรือการดำเนินกิจการของรัฐ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตนเอง (ประชาชน) การมีส่วนร่วมทางตรงจะเห็นได้จากการที่ประชาชนสามารถตัดสินใจทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะหรือเข้าร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของรัฐในแต่ละสาขา หรือการลงประชามติในเรื่องต่าง ๆ หรือการเข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงาน อาทิ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับการจ้าง หรือการกำหนดราคาการจ้างต่าง ๆ สำหรับการมีส่วนร่วมทางอ้อม ก็คือ การที่ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นผ่านเครือข่ายหรือกลุ่มตัวแทนต่าง ๆ และทั้งการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารราชการผ่านสื่อใด ๆ อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ หรือจดหมายข่าว การบริหารราชการเชิงการพัฒนาที่มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สามารถพิจารณาได้ในแนวทาง ดังนี้

1. มีการเปิดเผยข้อมูลและโปร่งใสในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน โดยมีช่องทางเพื่อการให้ข้อมูลข่าวสารที่กว้างขวางต่อประชาชน และเข้าถึงได้โดยสะดวก
2. มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการเปิดช่องทางเพื่อการนี้อย่างจริงจัง
3. มีระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารที่ได้จากประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารงาน การให้บริการ และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ หรือนโยบายอื่น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ หรือประโยชน์ของประชาชนอย่างชัดเจน โดยมีผู้รับผิดชอบและรายงานผลการดำเนินการเชิงสรุปเสนอที่เป็นรูปธรรมที่ต่อเนื่อง
4. เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคม (เอกชน ประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ) ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาในกิจกรรมกระบวนการของหน่วยงานสำหรับการกำหนดทิศทางแห่งนโยบาย และกิจกรรมสาธารณะที่กระทบต่อประชาชน หรือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
5. ประชาชนมีส่วนร่วมในเป็นเจ้าของในส่วนราชการ โดยสามารถเข้าถึงในการจัดกระบวนการ หรือกลไกต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม และร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน หรือผลสำเร็จของการทำงานของหน่วยงานราชการได้ เพื่อที่จะสนองตอบตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ สามารถเห็นภาพของการให้โอกาส หรือยอมรับมีประชาชน หรือภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนในการดำเนินงานในกิจกรรมหรือขั้นตอนต่าง ๆ ยังไม่ขยายวงกว้างให้สอดคล้องกับหลักการบริหารเชิงพัฒนา อาทิ การวางผังเมือง การควบคุมอาคาร และการจัดรูปแบบที่ดิน ซึ่งเป็น

ภารกิจที่มีกฎหมายรองรับ และต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ และในหลาย ๆ ขั้นตอนซึ่งกำหนดโดยแนวปฏิบัติตามกฎหมาย ประชาชน หรือองค์กรเอกชน หรือผู้มีส่วนได้เสีย สามารถเข้าร่วมในการพิจารณานำเสนอและให้ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางการพิจารณา การนำเสนอ หรือการให้ข้อมูลเหล่านั้นอาจเป็นเพียงส่วนน้อยที่ถูกนำไปสู่การได้รับการตัดสินใจ เพื่อการปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงแห่งเหตุสภาวะของงานที่เกิดขึ้นในกระบวนการงานแต่ก็ถือได้ว่าเป็นจุดผ่าน เพื่อความสำเร็จของงานในอนาคตต่อไปอย่างดี ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในฐานะองค์กรของรัฐจะต้องเร่งรัด และปรับปรุงการจัดการบริหารเพื่อก่อผลแห่งการพัฒนา กล่าวคือ

5.1 องค์กรต้องมีคณะทำงานเพื่อการนี้อย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรม และประสานการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง และวิเคราะห์สถานการณ์แห่งภารกิจ ประกอบยุทธศาสตร์การบริหาร และงบประมาณ อย่างจริงจัง เพื่อกำหนดกระบวนการที่เหมาะสมสำหรับการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมที่ดี

5.2 ช่องทางของการเข้าถึง ซึ่งข้อมูล และข่าวสารใด ๆ ต้องปรากฏอย่างชัดเจน และมีหลายช่องทางที่จัดกระทำได้ และต้องมีการประชาสัมพันธ์ทิศทาง การเข้าหา หรือเข้าถึงอย่างเป็นรูปธรรม โดยต่อเนื่อง พร้อมทั้งแสดงผลจากการมีส่วนร่วมด้วยความน่าเชื่อถือเชิงผลแห่งการกระทำจริง และสร้างศรัทธาความเชื่อมั่น

5.3 องค์กรต้องเปิดโอกาสเพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมในคณะทำงานหรือคณะกรรมการ หรือกลุ่มใด ๆ อย่างกว้างขวางทั้งภาคเอกชน ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียตามภารกิจนั้น ๆ ทั้งนี้ จะเป็นการเข้ามาทั้งทางตรง และทางอ้อมก็ได้โดยปราศจากการปิดกั้น

5.4 องค์กรต้องฟังความคิดเห็น ข้อเสนอ ข้อมูล หรือแนวทางการตัดสินใจ ของประชาชน หรือแนวปฏิบัติให้มากที่สุด ทั้งนี้ต้องจัดกระทำโดยปราศจากอคติ หรือบนเงื่อนไข แห่งความขัดแย้ง อันรับไม่ได้อย่างสิ้นเชิงพร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถ ชี้แจง หรือประกอบเหตุผลต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางในเวทีที่สามารถกำหนดได้

5.5 องค์กรต้องรวบรวมผลแห่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมบทสรุป ทั้งความสำเร็จ และความขัดแย้ง เพื่อประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ ถึงแม้ว่าความเห็น เหล่านั้น อาจจะนำไปสู่การตัดสินใจหรือไม่ตัดสินใจของผู้บริหารขององค์กร หรือของรัฐก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจต่อประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียให้มองเห็นความจริงใจและเป็นช่องทาง ต่อการนำเสนอ หรือติดตามผลในลำดับต่าง ๆ การบริหารแบบมีส่วนร่วมภาคประชาชนเป็นความ ยุ่งยาก และมีความซับซ้อนอย่างมากสำหรับผู้บริหารขององค์กรเชิงปฏิบัติความสำเร็จในกิจกรรม หรือภารกิจใดที่สามารถน้อมนำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของประชาชนมาจัดการได้ถือได้ว่าเป็น ความสำเร็จสุดยอดการดำเนินงาน เพื่อการบริหารดังกล่าวจึงต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายทั้งภายในองค์กร ต่างองค์กร และประชาชนรวมถึงผู้เกี่ยวข้อง หรือมิได้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่มีความคิดเห็นกระบวนการ

วิเคราะห์ และพิจารณาตัดสินใจเพื่อการใด ๆ ที่สามารถจัดความขัดแย้ง และปัญหา หรืออุปสรรคต่าง ๆ ได้

สรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารระบบราชการมุ่งประสงค์ให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินงานทางการบริหาร หรือการดำเนินกิจการของรัฐ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตนเอง (ประชาชน) การมีส่วนร่วมทางตรงจะเห็นได้จากการที่ประชาชนสามารถตัดสินใจทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ หรือเข้าร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของรัฐในแต่ละสาขา หรือการลงประชามติในเรื่องต่าง ๆ หรือการเข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงาน อาทิ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับการจ้าง หรือการกำหนดราคาการจ้างต่าง ๆ และมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการเปิดเผยข้อมูล และ โปร่งใสในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ มีระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารที่ได้จากประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้าร่วมในการกำหนดทิศทางแห่งนโยบาย และกิจกรรมสาธารณะ

ผู้วิจัย สามารถสรุป การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกันที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจมติชนไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน ได้แก่

1. การทำงานร่วมกัน หมายถึง เป็นประเภทหนึ่งของการทำงานกลุ่มทีมงานทุกทีมงานจัดเป็นกลุ่มทำงาน แต่กลุ่มทีมงานทุกกลุ่มอาจจะไม่เป็นทีมงานเสมอไป ประกอบด้วย การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การตั้งใจทำงานในส่วนของตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งงานกันทำ การเคารพในเสียงส่วนมาก

2. การตัดสินใจร่วมกัน หมายถึง กระบวนการในการคัดเลือกเพื่อการปฏิบัติที่มีทางเลือกอยู่หลายทาง และผลลัพธ์มีความแตกต่างกันในการตัดสินใจนี้จะมีขั้นตอนที่เริ่มต้นจากการที่ได้ตระหนักถึงปัญหา และขั้นตอนสุดท้ายจะนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ มีการเปิดโอกาสในการออกเสียง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การถูกให้ความสำคัญ การเคารพในเสียงส่วนมาก

3. การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมใด ๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนิน กิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน ประกอบด้วย การจำกัดความสามารถในการเข้าร่วม

ความถี่ในการ เข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีความซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับผู้อื่นและสังคมได้

4. ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง คิดว่าการรับรองความเสมอภาคของมนุษย์เท่ากับการทำให้มนุษย์ทุกคนเท่ากัน จนมักโต้แย้งว่าความเสมอภาคไม่มีทางเป็นไปได้ จึงควรทำความเข้าใจเบื้องต้นว่าหลักการของความเสมอภาคไม่ได้และไม่เคยเรียกร้องให้มนุษย์ทุกคนต้องเหมือนกันหมด เพราะมนุษย์ ย่อมแตกต่างกันเป็นธรรมชาติทั้งโดยชาติพันธุ์ รูปร่าง ผิวพรรณ เพศสภาพ บุคลิก ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรม และอื่น ๆ ประกอบด้วย การถูกกีดกันให้เข้าร่วมประชุม การถูกกีดกันจากกิจกรรมต่าง ๆ การถูกปฏิบัติอย่างเท่าเทียมตามกฎหมาย การถูกปฏิบัติด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ การเคารพเสียงส่วนมาก

5. ผู้เข้าร่วมมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจที่เกี่ยวกับลักษณะของงาน ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่ความพอใจในงานที่ทำ ได้แก่ ความสำเร็จ การยกย่อง ลักษณะงาน ความรับผิดชอบและความก้าวหน้า เมื่อปัจจัยเหล่านี้ยู่ต่ำกว่าจะทำให้เกิดความไม่พอใจงานที่ทำถ้าหากงานให้ความก้าวหน้า ความท้าทาย ความรับผิดชอบ ความสำเร็จและการยกย่องแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้วพวกเขาจะพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงานเป็นอย่างมาก ประกอบด้วย การมีความรู้ หรือทักษะพื้นฐานในตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมาย การมีความสามารถในการประมวลความคิด มีมโนทัศน์ หรือความเข้าใจในงานของตนเอง การมีความเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออก หรือแสดงความคิดเห็น การมีความใฝ่รู้หรือพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน การมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมเป็นผู้นำ / ผู้ตามที่ดี

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รักสามัคคี หมายถึง เงื่อนไข หรือปัจจัยที่ส่งผลทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของภาครัฐ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการนำนโยบายรู้รักสามัคคีไปปฏิบัติ ได้แก่

1. ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากนโยบายมีมุมมองความคิดที่คล้ายคลึงกัน ช่วยกันรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาร่วมกันเป็นทีมไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความคิดสร้างสรรค์

2. ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ หมายถึง มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองกับอำนาจภาครัฐ นโยบายสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนสามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบาย สามารถทำให้ประชาชนมีความสามัคคีกัน ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในนโยบายรู้รักสามัคคี

3. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ช่วยส่งเสริม อำนวยความสะดวก และช่วยในการติดต่อสื่อสารกับชาวบ้าน ได้ง่ายมากยิ่งขึ้นช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็วให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการดำเนินนโยบาย มีงบประมาณเพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินนโยบาย ทำงานร่วมกับประชาชนได้ดี

4. การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน หมายถึง ขอแรงกำลังจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ สารวัตรกำนัน เพื่อขอข้อมูลการดำเนินนโยบายรัฐรักสามัคคี ผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ) เข้ามาช่วยเหลือประชาชน ผู้นำชุมชนเข้าใจนโยบายความมีส่วนร่วมในนโยบายของผู้นำ ผู้นำสามารถเข้าร่วมนโยบายร่วมกับประชาชนความเป็นกันเองระหว่างผู้นำและประชาชน

5. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน หมายถึง คนในชุมชนมีความเป็นพลเมืองแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิของตนเองในทางการเมืองหรือ กล่าวคือกล้าทำกล้าเสนอ ทำเพื่อส่วนรวม กล้ารับผิดชอบ เข้ากับสังคม หรือประชาชนภายในและภายนอกชุมชนได้ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

2.2.1 ความหมายของการพัฒนา

ความหมายของการพัฒนา ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2522, น. 133) ให้ความหมายว่า การพัฒนา (Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบวิธีการไปจากเดิมอันมีผลให้บังเกิดความเจริญ ประโยชน์หรือดีขึ้นกว่าเดิม กระบวนการที่จะนำไปสู่ความเจริญนั้นมีหลายอย่างเช่น ความก้าวหน้า (Progress)

วิทยากร เชียงกุล (2527, น. 17) ให้ความหมายว่า การพัฒนาที่แท้จริงควร หมายถึง การทำให้ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อสนองความต้องการของร่างกายแล้วประชาชนยังต้องการพัฒนาทางด้านการศึกษาลักษณะที่ดี การพักผ่อนหย่อนใจและการพัฒนาวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วยความต้องการทั้งหมดนี้เรียกว่าเป็นการพัฒนา “คุณภาพชีวิต” เพื่อให้เห็นว่า การพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเพิ่มปริมาณสินค้า หรือการเพิ่มรายได้เท่านั้นแต่อยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า

สัจญา สัจญาวิวัฒน์ (2541, น. 2) ให้ความหมายว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้แล้วการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่กำหนดไว้แล้วเขาจึงขยายความภายหลังว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเรื่อง

ของความสัมพันธ์ทางสังคมในความหมายกว้างรวมเอาเรื่องของเศรษฐกิจการเมืองและสังคมเข้าไว้ด้วยกัน

นาริรัตน์ ตั้งสกุล (2542, น. 8) ให้ความหมายว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการส่งเสริมให้มีทิศทาง มีแนวความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และทัศนคติในการทำงานอย่างมีระบบและต่อเนื่องเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การขยายตัว (Expansion) การปฏิรูป (Reformation) การเติบโต (Growth) และการพัฒนา

จากความคิดของนักพัฒนาทั้งหลายข้างต้น จึงสรุปได้ว่า

ประการที่ 1 การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงตามแผน หรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Planned or Directed change) นั่นคือ การพัฒนามิได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์พยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นโดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและถูกพัฒนา เป็นต้น

ประการที่ 2 เป้าหมายสุดยอกของการพัฒนาอยู่ที่คน คนเป็นทั้งผู้ถูกพัฒนาและผู้รับผลของการพัฒนามองคนเป็นกลุ่ม หรืออยู่ในกลุ่ม ดังนั้นการพัฒนานคนจึงรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม วัฒนธรรม

ประการสุดท้าย เป้าหมายของการพัฒนาคน กลุ่มคน หรือสังคม คือ ความอยู่ดีกินดีด้านต่าง ๆ หรือสภาพสังคมที่ดี ซึ่งรวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองด้วย

2.2.2 เป้าหมายของการพัฒนาคน

อุทัย หิรัญโต (2522, น. 134) กล่าวถึง การพัฒนาคนนั้นมีเป้าหมายสำคัญอยู่ 2 ประการคือ

1. พัฒนาให้คนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมเป็นคนที่สมบูรณ์มีความสามารถสูงสามารถใช้สติปัญญาตัดสินใจปัญหาของตนเองและปัญหาอันเกี่ยวกับส่วนร่วมได้

2. พัฒนาคนให้มีทักษะ สามารถดำเนินกิจการของสังคมได้โดยสมบูรณ์ มงคลหวังสุขใจ และชมพู โกติรัมย์ (2540, น. 279) กล่าวว่า การพัฒนาคนต้องทำ 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 พฤติกรรม ได้แก่ วินัย การทำมาหาเลี้ยงชีพและวิธีปฏิบัติในการผลิต เศรษฐกิจ แบ่งปัน และอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ 2 ได้แก่ คุณธรรม ความรู้สึก แรงจูงใจ และสภาพจิตใจ เช่น ความสุข ความพอใจ ความสดชื่นเบิกบาน

ด้านที่ 3 ได้แก่ปัญญา ความรู้เข้าใจเหตุผลการเข้าถึงความจริงรวมทั้งความเชื่อถือทัศนคติ ค่านิยม และแนวความคิดต่าง ๆ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2549, น. 120) กล่าวว่า เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาคนอยู่ที่ การทำให้คนมีคุณภาพและคุณธรรมคนมีคุณภาพ หมายถึง คนที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในวิชาชีพจนสามารถหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ในวิชาสาธารณสุขจนสามารถดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชนให้มีสุขภาพดีทั้งกายและใจในวิชาการเมืองจนปกครองตนเอง ครอบครัวชุมชนและสังคมได้ และในวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จนสามารถเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ ใช้ และบำรุงรักษาเทคโนโลยีใหม่ได้ และปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ได้คนที่มีคุณธรรม หมายถึง เป็นคนดี คิดดี และประพฤติดี ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นในสังคมและมีเมตตา กรุณา ตนเอง และผู้อื่น เป็นคนใฝ่รู้อยู่เสมอ รู้จัก ตนเอง เสียสละเพื่อ ส่วนรวม มองการณ์ไกล ไม่ประมาท และมีศีลธรรม เหตุที่คนพัฒนาจะต้องมี ทั้งคุณภาพและคุณธรรมก็เพราะหากมุ่งแต่คุณภาพอย่างเดียว ไม่มีคุณธรรมจะชักนำคนให้มุ่งแต่ประโยชน์ ตนฝ่ายเดียว ไม่เผื่อแผ่ผู้อื่น หรือทำให้เกิดความเห็นแก่ตัวอย่างรุนแรงส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมขึ้น มากมาย สังคมยุ่งเหยิง ไม่มั่นคงและไม่มีความสุข แต่การมีแต่คุณธรรมความดี ไม่มีคุณภาพมนุษย์ ก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกได้ เพราะมนุษย์จะไม่รู้จักประกอบอาชีพ ไม่รู้จักรักษาสุขภาพ ไม่รู้จักปกครองตนเอง ไม่รู้จักพัฒนาตนเอง ไม่รู้จักสร้างสรรค์เครื่องอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องจักรเครื่องกลประเภทต่าง ๆ ทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบาย ตามควร ดังนั้น คนพัฒนาจะต้องเป็นทั้งคนมีคุณภาพและคุณธรรม

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า เป้าหมายของการพัฒนาคน คือ การพัฒนาคน เพื่อให้คนเป็นคนที่มีความรู้ และมีคุณธรรม หรือเป็นคนเก่ง คนดี และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างมีความสุขนั่นเอง

3. หลักการพัฒนา

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541, น. 120) กล่าวถึง หลักการรวมทั้งปัจจัยที่จะทำให้ เกิดคนพัฒนา มีดังนี้

1. หลักประชาธิปไตยในการดำเนินการพัฒนา
2. หลักช่วยกันคิดช่วยกันทำ
3. หลักการทำงานเป็นกลุ่ม
4. หลักการให้การศึกษา
5. หลักการช่วยตนเองพึ่งตนเอง
6. หลักความสมดุล
7. หลักการหาความรู้ความสามารถให้กับตนเองอยู่เสมอ
8. หลักการวางโครงการทำงาน
9. หลักการประเมินโครงการทำงาน

10. หลักการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาหรือการประสานงาน
11. หลักการเริ่มงานพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ของประชาชน
12. หลักความเป็นผู้นำ
13. หลักคุณธรรม

4. วิธีการพัฒนา

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541, น. 122) ได้กล่าวถึง วิธีการพัฒนาพัฒนาคนเพื่อให้คนเป็นคนที่มีความรู้และคุณธรรมนั้นก็คือ การนำเอา หลักการพัฒนาคนที่กล่าวมาข้างต้นมาลงมือทำ จัดเป็นหมวดหมู่แล้วอาจ ได้ดังนี้

1. การให้การศึกษ (Education) คือ การเพิ่มพูนความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ให้กับผู้ที่เราจะพัฒนาให้การศึกษาทุกเรื่องที่อยู่ในกระบวนการให้ผู้รับการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน

2. การให้การศึกษจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของผู้รับการศึกษแล้ว จึงเพิ่มเติมจากที่มีให้มากขึ้น

3. ให้นำเอาการพัฒนาทางวัตถุ เช่น การสร้างเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ หรือการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้สร้างความเจริญทางวัตถุมาเป็นสื่อในการพัฒนาคนในบางโอกาส ไม่ใช่ให้ศึกษาแต่เรื่องที่เป็นนามธรรม เช่น เรื่องการเมือง เรื่องอนามัย เรื่องศีลธรรม เท่านั้น

4. การเรียนดี การทำงานเพื่อการพัฒนาที่ดีจะต้องทำเป็นกลุ่ม เพื่อให้ชาวบ้านได้ช่วยกันคิดช่วยกันเรียน สอนกันเอง เรียนกันเองจะได้ทั้งความรู้ความเข้าใจและช่วยกันจดจำไว้ในอนาคต

5. การพัฒนาคนจำเป็นต้องค่อยทำค่อยเป็นค่อยไปต้องใช้เวลาในการเรียนรู้สิ่งใหม่ หรือความล้ำสมัยของสิ่งเก่า อื่นความชำนาญในการคิดและทำสิ่งใหม่ตลอดจนการฟังเอาสิ่งใหม่เข้าไปในวัฒนธรรม หรือนิสัยของตนจะต้องใช้เวลามากต้องพยายามต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าทั้งครูและลูกศิษย์ หรือคนภายนอกมีความพอใจในผลงานจึงจะหยุดงานนั้น แต่งานใหม่ก็จะมาอีก การเรียนและการพัฒนาจึงไม่มีวันจบสิ้นเป็นกระบวนการตลอดชีวิต (Education is a Life Long Process)

5. องค์ประกอบของการพัฒนา

สิทธิชัย ชาติานิติ (2524, น. 101) มีความเห็นว่า การพัฒนาจะดำเนินไปได้ผลดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัย หรือองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ ดังต่อไปนี้

1. นโยบายในด้านการพัฒนา การพัฒนาที่ดีจำเป็นต้องมีนโยบายที่เหมาะสม เพื่อให้เห็นการพัฒนาดำเนินไปตามนโยบายและแผนงาน ซึ่งต้องอาศัยการวางแผนจากผู้เชี่ยวชาญ

ในหลายสาขาวิชา ทั้งนี้เพราะการพัฒนาเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์หลายด้านรวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสังคม

2. งบประมาณในการพัฒนา การพัฒนาจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานเพื่อการพัฒนา อย่างน้อย 4 ประการ คือ เงิน กำลังคน วัสดุ และการจัดการ การพัฒนาจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเพราะฉะนั้น งบประมาณ หรือกำลังเงินอื่นเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของการพัฒนา นอกจากนี้ยังต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ คอยเกื้อหนุนด้วย เพื่อให้การพัฒนาดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้

6. ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541, น. 19 - 28) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีสัทธิภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย

ทฤษฎีสัทธิภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย (Development Potential Diffusion Theory) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ สัทธิภาพการพัฒนา ประกอบด้วย 1) ทรัพยากรธรรมชาติ 2) ทรัพยากรมนุษย์ 3) องค์การสังคมและ 4) ภาวะผู้นำ นั่นคือ ทฤษฎีส่วนนี้อธิบายว่า 4 สิ่งนี้เป็นตัวเหตุให้เกิดการพัฒนาสังคม 4 สิ่งนี้ ถือเป็นสัทธิภาพของสังคมอีกส่วนคือทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (Diffusion Theory) มีสิ่งกีดขวาง 1 ตัว คือการติดต่อกับโลกภายนอก (Contact) สามารถอธิบายได้ว่า การพัฒนาเกิดจากการติดต่อกันระหว่างสังคม โดยเฉพาะในสังคมด้อยพัฒนาที่ติดต่อกับสังคมพัฒนาจะทำให้สังคมด้อยพัฒนามีระดับการพัฒนาสูงขึ้น ทฤษฎีสัทธิภาพ และการแพร่กระจายมีตัวเชื่อมคือ การฝึกอบรม (Training) ซึ่งทางวิชาการเรียกว่าตัวแปรแทรก (Intervening Variable) สำหรับนักปฏิบัติการพัฒนาสังคมก็มองตัวนี้เป็นปัจจัยเหตุให้เกิดการพัฒนาอีกตัวหนึ่งนั่นเอง

สรุปได้ว่าตามทฤษฎีนี้สังคมจะพัฒนาได้โดยมีเหตุปัจจัย 6 ประการ คือ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ องค์การสังคม ภาวะผู้นำ การติดต่อและการฝึกอบรมยังมีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มากเพียงใด การพัฒนายังมีสูงขึ้นเท่านั้น

2. ทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร

ทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร (Communication Theory of Modernization) เป็นทฤษฎีตะวันตกอีกทฤษฎีหนึ่งโดยผู้สร้างทฤษฎีนี้ คือ แดเนี่ยล เลเมอร์ นักวิชาการชาวอเมริกัน คำว่า "ทันสมัย" ตรงนี้ ก็คือ การพัฒนา หรือความเจริญที่เราใช้ในหนังสือนี้เอง ทฤษฎีนี้ อธิบายว่าความทันสมัยเกิดจากการสื่อสารสมัยใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดการขัดเกลาทางสังคมสมัย ซึ่งเป็นตัวทำให้มีการปลูกฝังจินตภาพสมัยใหม่ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนที่ต่าง ๆ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอันเป็นตัวนำความทันสมัยมาสู่สังคม ได้แก่

- 2.1 การสื่อสารสมัยใหม่ก่อให้เกิดการขัดเกลาทางสังคมสมัยใหม่
- 2.2 การขัดเกลาทางสังคมสมัยใหม่ทำให้สามารถปลูกฝังจินตภาพสมัยใหม่
- 2.3 จินตภาพสมัยใหม่กระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนที่ประเภทต่าง ๆ
- 2.4 การเคลื่อนที่ ประเภทต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
- 2.5 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เกิดภาวะความเป็นสมัยใหม่

จากทฤษฎีนี้ สรุปได้ว่า ตัวทำให้เกิดการพัฒนาสังคม ก็คือ การสื่อสารสมัยใหม่ การขัดเกลาทางสังคมสมัยใหม่ จินตภาพสมัยใหม่ การเคลื่อนที่ทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมเป็น 5 ตัวเหตุ ซึ่งไม่ซ้ำกับตัวเหตุในทฤษฎีก่อนยกเว้นตัวที่ใกล้เคียงกันมาก คือ การฝึกอบรมในทฤษฎีก่อนกับการขัดเกลาทางสังคมในทฤษฎีนี้ จึงนับได้ว่าทฤษฎีนี้ได้ขยายความรู้เรื่องการพัฒนาสังคมออกไปอีกขั้นหนึ่ง

3. ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม

ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม มีสาระโดยย่อว่า การรับนวัตกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นอยู่กับบุคคล ระบบสังคม ระบบสื่อสาร นวัตกรรม และระยะเวลา ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรมชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาสังคมจะต้องมีปัจจัยเหตุ 5 ตัว คือ ปัจเจกบุคคล ระบบสังคม การสื่อสาร นวัตกรรม และระยะเวลาซึ่งตัวที่ซ้ำกับทฤษฎีที่เพิ่มพูนกันมาคือ การสื่อสารส่วนตัว ปัจเจกชนและตัวระบบสังคม ก็จะไปคล้ายกับภาวะผู้นำและองค์การสังคมตามลำดับในทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร จึงเป็นอันว่าตัวที่นับว่าใหม่ไม่ซ้ำใครมีเพียงนวัตกรรมและระยะเวลา ก็ยังนับว่าทำให้ความรู้เรื่องการพัฒนาสังคมกว้างขวางขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง

4. ทฤษฎีการพัฒนาสังคม

ทฤษฎีนี้มีเนื้อหาสาระ ดังนี้

4.1 เป้าหมายของการพัฒนาชาติ คือ การพัฒนาคน และการพัฒนาสถาบัน การพัฒนาคนเป็นอันดับหนึ่งตามด้วยการพัฒนาสถาบัน การพัฒนาคน คือ การทำให้เขาสามารถพึ่งตนเองได้อย่างนับถือตนเอง

4.2 ในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมผู้มีส่วนร่วมจะต้องมีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาของตนเอง แสวงหาเทคโนโลยีและงบประมาณจากรัฐบาล และสร้างโครงสร้างสถาบันพื้นฐานมีคนเชื่อถือ และสนองความต้องการจำเป็นของเขาได้

4.3 สาเหตุของการพัฒนาอาจมาจากภายนอกหรือภายในก็ได้จะทำการพัฒนาได้คนที่จะถูกพัฒนาต้องยินยอมเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ทำในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงนั้นด้วย

4.4 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องค่านิยม ทักษะคติ หรือวิธีทำสิ่งของจะต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการที่กระตุ้นช่วยได้เติบโตได้กำหนดทิศทางได้และจะต้องไม่ตายตัว

4.5 การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและค่านิยมเป็นทั้งผลและเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมือง

4.6 การพัฒนาสังคมทำให้วิธีการคิด และวิธีทำสิ่งต่าง ๆ ตามประเพณีปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป

4.7 ในกระบวนการพัฒนาสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะเปลี่ยนแปลงสังคม ประเพณีให้เป็นสังคมสมัยใหม่

4.8 เนื่องจากการพัฒนาสังคมต้องใช้เวลาในการเริ่มโครงการ และการดำเนินโครงการหลักสำคัญอีกอย่างหนึ่งจะต้องพัฒนาเศรษฐกิจก่อน และอย่างต่อเนืองประชาชนจะต้องเข้าใจว่าเงินที่นำมาใช้ในการพัฒนาจะต้องมาจากชุมชนที่จะถูกพัฒนานั้นเอง เงินของรัฐเท่าใดก็สู้เงินของประชาชนไม่ได้

4.9 หากใช้การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานให้เป็นทั้งเหตุและผลของการพัฒนาจะต้องใช้การปฏิรูปที่ดินและปฏิรูปสถาบัน สนับสนุนการพัฒนาแบบผสมผสาน

4.10 แบบแผนการดำเนินชีวิตครอบครัวและค่านิยมทางสังคมต้องใช้เวลาเปลี่ยนแปลงนานกว่าวัตถุ ดังนั้นจึงต้องเลือกเทคโนโลยีสมัยใหม่เหมาะสมมาใช้ เพื่อให้ครอบครัวและค่านิยมมีเวลาปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมสมัยใหม่ได้

4.11 การพัฒนาสังคมเป็นเรื่องล่อแหลมต่อความไม่สงบทางการเมือง เพราะการพัฒนาทุกเรื่องเป็นการเมืองดังนั้นการพัฒนาสังคมจึงต้องได้รับการสนับสนุนทางการเมืองอย่างแข็งขัน

4.12 ความรู้สังคมศาสตร์จะช่วยทำให้สามัญชน นักวางแผน นักบริหาร และนักการเมืองเข้าใจทฤษฎีพัฒนาสังคมได้ดี

5. ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

เดชา ผ่านสติน (2550, น. 25) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ไว้ดังนี้ ทฤษฎีนี้มุ่งทำการเปลี่ยนแปลงลักษณะบุคคลโดยเฉพาะลักษณะจิตใจจะปรากฏออกมาในรูปแบบของทัศนคติ ความเชื่อ มूलเหตุจูงใจ เป็นต้น จากลักษณะหนึ่งที่เราเรียกว่าลักษณะ ประเพณี (Traditional) ไปสู่ลักษณะหนึ่งที่เราเรียกว่า ลักษณะทันสมัย (Modern) เมื่อนั้นบุคคลเป็นหลักเช่นนี้ กระบวนการทางสังคมที่ทฤษฎีนี้สนใจเป็นพิเศษในฐานะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดลักษณะที่บุคคลต้องการ ก็คือ การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่มีขอบเขต

กว้างขวางและยาวนาน กระบวนการหนึ่งในชีวิตสังคมของมนุษย์สำหรับตัวนำการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีนี้ไม่ระบุเจาะจงว่าต่อไปบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด โดยเฉพาะเหมือนทฤษฎีขัดแย้ง หรือทฤษฎีอื่น โดยให้ความสำคัญแก่บุคคลสมาชิกของสังคมอาจเป็นผู้มีอำนาจทางการเมืองหรือไม่ก็ได้ แต่ก็เชื่อว่าหากสังคมใดมีคนชั้นกลางมากก็จะเป็นสังคมที่เจริญก้าวหน้า

6. ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่

Parsons (1984, p. 14) นับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทฤษฎีนี้ ให้มีอำนาจอธิบายชัดเจนยิ่งขึ้นทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสังคมเป็นระบบอันหนึ่งระบบนี้จำเป็นจะต้องอยู่ต่อไปแม้ว่าตัวบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ เนื่องจากกฎธรรมชาติของการเกิด แก่ เจ็บ ตาย การที่สังคมดำรงอยู่ต่อไปได้สังคมจะต้องมีโครงสร้างเพื่อทำหน้าที่สำคัญต่าง ๆ ในสังคมเหมือนร่างกายของมนุษย์จะมีชีวิตอยู่ได้ก็ต้องมีอวัยวะทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่จะเป็นการมีชีวิตอยู่หน้าที่หรือความสำคัญของสังคมก็มี เช่น จะต้องผลิตอาหารและมีของเครื่องใช้ต่าง ๆ จะต้องมีการให้กำเนิด และอบรม สมาชิกใหม่ที่จะมาแทนสมาชิกเก่าจะต้องมีการมอบอำนาจการปกครองให้บางคนเป็นผู้ใช้จะต้องมีการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลไม่ให้เป็นอันตรายต่อความสงบสุขส่วนร่วม จะต้องมีการแบ่งปันทรัพย์สินในสังคมระหว่างคนที่มียาชีพและฐานะต่าง ๆ กัน หน้าที่เหล่านี้เป็นความจำเป็นของสังคมที่จะต้องสร้างสถาบันที่มีระเบียบกฎเกณฑ์กำหนดสิทธิหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตาม เช่น ระบบการผลิตระบบ ครอบครัว ระบบการเมือง การปกครองระบบความเชื่อทางศาสนาและการศึกษาอบรมที่ให้แก่สมาชิกของสังคม

โดยปกติแล้ว การทำงานของกลไกสถาบันเหล่านี้จะเป็นผลให้สังคมอยู่ในสภาพสมดุลเคลื่อนที่ กล่าวคือ บางส่วนหรือสถาบันจะปรับตัวเข้าหากันตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมแต่สถาบันจะทำหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของสถาบันอื่น ๆ และสังคมเป็นส่วนรวม การติดต่อตอบโต้ระหว่างบุคคลซึ่งเป็นไปตามปทัสถานและสถานภาพกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คืออยู่ในขอบเขตของสถาบันจะเป็นไปในทางที่สนับสนุนกันในขั้นสุดท้าย ตัวอย่าง เช่น การทำเกษตรกรรมของชาวนาบทเป็นผลทำให้มีวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรม มีอาหารสำหรับเลี้ยงคนงานและช่วยให้โรงงานสามารถขายผลผลิตได้เพราะชาวนาบทมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้น เมืองที่เป็นที่ตั้งของโรงงานจึงอยู่ได้ เพราะชนบทเองก็ได้ประโยชน์จากเมือง คือ มีตลาดจำหน่ายผลผลิต และสามารถซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้ในราคาถูกลงด้วย

อีกตัวอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงขอบเขตของสถาบันในการสนับสนุนกัน
ขั้นสุดท้าย ก็คือ การทำงานของสถาบันครอบครัว ซึ่งทำหน้าที่สำคัญในการอบรมสมาชิกสังคม
ที่เกิดขึ้นใหม่ให้รู้จักระเบียบวินัย การควบคุมตนเอง ทั้งนี้ก็เป็นการตอบสนองความต้องการของสถาบัน
ทางเศรษฐกิจ หรือระบบการผลิตของสังคมที่ต้องการคนทำงานที่มีประสิทธิภาพในขณะเดียวกัน
ระบบการผลิตก็ทำให้มีทรัพย์สินส่วนรวมเพิ่มขึ้นเป็นผลให้ครอบครัวมีรายได้สูงขึ้นโดยเฉลี่ย

อย่างไรก็ตาม นักสังคมวิทยาอเมริกัน ได้ชี้ให้เห็นความยืดหยุ่นของ
ทฤษฎีโครงสร้าง และหน้าที่ที่จะอธิบายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ว่าไม่มีสังคมใดในโลกที่มีแต่
เสถียรภาพ เพราะจะเห็นว่าไม่มีสังคมใดที่อยู่ในสภาพสมดุลอย่างแท้จริงส่วนต่าง ๆ ของสังคมไม่ได้
ประสานกันอย่างสมบูรณ์อย่างน้อยที่สุดก็ด้วยเหตุผลส่วนตัวบุคคลที่ปฏิบัติตามบทบาทต่าง ๆ
ที่เป็นหน้าที่ของตนในสังคมนอกจากนี้การอบรมที่ได้รับก็ไม่เหมือนกันความแตกต่างในแง่ของ
การปฏิบัติตามบทบาทแม้จะเป็นบทบาทซึ่งสังคมต้องการให้ปฏิบัติอย่างเดียวกันก็เกิดขึ้นเป็นของ
ธรรมดาและเป็นต้นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น ในหน่วยงานที่ทำงานแบบสำนักงาน
ทุกตำแหน่งจะมีระเบียบวางไว้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องทำอะไรบ้าง ตัวบุคคลอาจจะเปลี่ยนแปลงไป
แต่หน้าที่หรือบทบาทยังคงเหมือนเดิมแต่เมื่อเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล การเปลี่ยนแปลงในการทำงาน
จะเกิดขึ้นแต่การทำงานในแต่ละหน่วยก็ยังคงอยู่ต่อไป ความยืดหยุ่นจึงเป็นลักษณะของทุกระบบสังคม
และแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนไหว ซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลาเนื่องจากระบบย่อยของสังคม
ปรับตัวเข้าหากัน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ให้ความสำคัญในเรื่องเสถียรภาพ
ที่ว่าทุกสังคมมีความเป็นปึกแผ่นสูงทุกสังคมต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด จึงทำให้ทุกสถาบัน
ประสานกลมกลืนกันเป็นอย่างดีไม่มีทางที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้ง

7. ทฤษฎีขัดแย้ง

วิเชียร รักการ (2550, น. 19 - 28) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีทฤษฎีขัดแย้ง ไว้ดังนี้
ทฤษฎีการขัดแย้งเป็นทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลมากในปัจจุบัน
หลักการสำคัญของกลุ่มนี้เน้นว่าตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ก็คือ ความขัดแย้งและ
ความขัดแย้งทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าไปสู่ภาวะที่ดีขึ้นถ้าสังคมไม่มีความขัดแย้งเลยการเปลี่ยนแปลง
อาจไม่เกิดขึ้น ความขัดแย้งนั้นมิได้มีอยู่เฉพาะทางสังคมเท่านั้นแต่เป็นปรากฏการณ์ทั่ว ๆ ไป แม้แต่
ในตัวของคนเราเองก็มีความขัดแย้ง เช่น ในทางความคิด ความประพฤติปฏิบัติต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
ความขัดแย้งในตัวคนเราก็ทำให้มีการปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

2.3.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะ หมายถึง การจัดสรรคุณค่า แก่สังคม เมื่อมีสถานการณ์ของรัฐบาลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐบาล (ศุภชัย ยาวะประภาส และ ปียากร หวังมหาพร, 2551, น. 43 - 47) ซึ่งมีกำหนดความหมายของนโยบายสาธารณะต่าง ๆ กัน คือ

ศุภชัย ยาวะประภาส (2533) นักวิชาการจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความหมายของคำว่านโยบายสาธารณะว่า หมายถึง กิจกรรมที่รัฐกระทำอยู่ในปัจจุบันและกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2533) นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของรัฐบาล หรือโครงการที่รัฐบาลกำหนดให้มีขึ้นโดยบ่งบอกถึงเป้าหมาย (และหรือปัญหาในสังคม) และวิธีการเพื่อให้บรรลุผล ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการจัดสรรคุณค่าต่าง ๆ แก่สังคมส่วนรวม ดังนั้นการกำหนดนโยบายสาธารณะจึงเป็นการกำหนดขอบเขตของรัฐบาลและเขตแดนของหน่วยราชการและองค์การสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ในสังกัดภาครัฐบาล

สมบัติ ชำราชัญวศ์ (2540) นักวิชาการจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้ศึกษาความหมายของนักวิชาการชาวต่างประเทศ และสรุปเป็นองค์ประกอบสำคัญของนโยบายสาธารณะว่าเป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำเป็นการใช้อำนาจของรัฐในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ ผู้นำทางการเมืองฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง สถาบันราชการ ข้าราชการ และประมุขของประเทศกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องเป็นชุดของการกระทำที่มีแบบแผนกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องมีเป้าหมายเป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำให้ปรากฏเป็นจริงกิจกรรมที่เลือกกระทำต้องมีผลลัพธ์ในการแก้ปัญหาที่สำคัญของสังคมเป็นการตัดสินใจกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนจำนวนมากเป็นการเลือกทางเลือกที่จะกระทำโดยพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการต่อรองหรือประนีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งกิจกรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลทางบวกและลบต่อสังคม และเป็นกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย

มยุรี อนุมานราชชน (2547) นักวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศึกษาความหมายของนักวิชาการต่างประเทศ และสรุปว่า นโยบายสาธารณะสามารถพิจารณาได้สองมิติ มิติแรก หมายถึง กิจกรรม หรือการกระทำของรัฐบาล และมิติที่สอง หมายถึง การตัดสินใจของรัฐบาลในความหมายที่กว้าง นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางการกระทำของรัฐบาล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นแนวทาง

กว้าง ๆ ที่รัฐบาลได้ทำการตัดสินใจเลือกและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรม หรือการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผนการจัดทำโครงการ วิธีการบริหารงาน หรือกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการแต่ละเรื่อง

วรเดช จันทรศร (2547) ได้ให้ความหมาย ของนโยบายสาธารณะว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐจัดขึ้น หรือแผนงาน หรือโครงการ หรือแนวทาง ปฏิบัติที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐได้กำหนดขึ้นเพื่อเจตนาในการแก้ไขปัญหา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

นักวิชาการจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ให้ความหมาย ของนักวิชาการชาวต่างประเทศและชาวไทย และสรุปเป็นกรอบแนวคิดในลักษณะองค์ประกอบร่วมกันของนโยบายสาธารณะว่า ประกอบด้วย ประเด็นหลัก ๆ คือ นโยบายสาธารณะ ประกอบด้วย การตัดสินใจโดยรัฐ ในการเลือกแนวทางที่พึงประสงค์แนวทางที่พึงประสงค์ที่เกิดจากการตัดสินใจจะต้องถูกนำมาเป็นกรอบในการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล และการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลจะประกอบด้วย กิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2550) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นการนำความรู้ความคิดที่มีเหตุผลและตั้งใจเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาเป็นการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อการปฏิบัติของรัฐบาลเป็นการกำหนดแนวทางในอนาคตเน้นเป้าหมาย วัตถุประสงค์เงื่อนไข ผลลัพธ์ และเป็นความพยายามที่จะกระทำเพื่อให้บรรลุผลประโยชน์สาธารณะ

Lasswell and Kaplan (1970) อธิบายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง แผนหรือโครงการที่กำหนดขึ้น อันรวมถึงเป้าหมาย สิ่งที่มีคุณค่าและแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ

Sharkansky (1970) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำโดยรัฐบาล ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดของรัฐบาล

Easton (1971) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะว่า หมายถึง การจัดสรรผลประโยชน์หรือสิ่งที่มีคุณค่าระหว่างปัจเจกชน และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในระบบสังคมการเมือง

Dye (1978) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ

Hogwood and Gunn (1984) กล่าวว่านโยบาย คือ การแสดงจุดประสงค์ หรือจุดหมายปลายทางของกิจกรรมของรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเป็นการอธิบายถึงการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

Bridgman and Davis (2003) นักวิชาการชาวออสเตรเลีย กล่าวว่า นโยบายเป็นเครื่องมือของการปกครองเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับทรัพยากรสาธารณะให้เป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

นโยบายเป็นผลจากการแข่งขันระหว่างความคิด ผลประโยชน์ และอุดมการณ์ในระบบการเมือง Kraft and Furlong (2004) กล่าวถึง นโยบายสาธารณะว่า หมายถึง กิจกรรมที่รัฐดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาสังคม เช่น สภาพแวดล้อมปัญหาความปลอดภัยในที่ทำงาน เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับทรัพยากรสาธารณะให้เป็นที่ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง นโยบายเป็นผลจากการแข่งขันระหว่างความคิด ผลประโยชน์ และอุดมการณ์ในระบบการเมือง

Cochran and Malone (2005) นิยามนโยบายสาธารณะว่า หมายถึง การตัดสินใจของรัฐบาล และการกระทำของรัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ

สรุปจากที่นักวิชาการต่าง ๆ ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะ สรุปความได้ว่า นโยบายสาธารณะต้องมีลักษณะองค์ประกอบ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ
2. เป็นการใช้อำนาจของรัฐบาลในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม
3. กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต่อเป็นชุดของการกระทำที่มีแบบแผนระบบและกระบวนการอย่างชัดเจนเป็นการกระทำที่มีการสานต่ออย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
4. กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมาก
5. เป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำให้ปรากฏเป็นจริง มิใช่เป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์หรือความตั้งใจที่จะกระทำด้วยคำพูดเท่านั้น
6. กิจกรรมที่เลือกกระทำต้องมีผลลัพธ์ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของสังคม ทั้งปัญหาความขัดแย้ง หรือความร่วมมือของประชาชน
7. เป็นการเลือกทางเลือกที่กระทำ โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

2.3.2 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2543) กล่าวถึง นโยบายสาธารณะมีความสำคัญทั้งต่อผู้กำหนดนโยบายและประชาชน กล่าวคือ ประการแรก ความสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบายส่วนใหญ่ที่ต้องรับผิดชอบต่อการกำหนดนโยบายบริหารประเทศ คือ รัฐบาล หากรัฐบาลกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนทั้งในด้านค่านิยมของสังคมและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชาชน จะทำให้รัฐบาลได้รับความศรัทธาเชื่อถือจากประชาชน โดยอย่างยิ่งถ้ารัฐบาลสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) จะทำให้รัฐบาลได้รับการยอมรับและค่านิยมจากประชาชนอย่างกว้างขวางผลดังกล่าวจะส่งเสริมให้รัฐบาลมีโอกาสดำรงอำนาจในการบริหารประเทศยาวนานขึ้น โดยอาจได้รับความไว้วางใจจาก

การเลือกตั้งให้ทำหน้าที่รัฐบาลบริหารประเทศต่อไปอีกในทางตรงกันข้าม หากรัฐบาลกำหนดนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยม หรือความต้องการของประชาชน ประชาชนอาจรวมตัวกันคัดค้าน เพื่อกดดันให้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรืออาจมีผลรุนแรงถึงขั้นทำให้รัฐบาลหมดอำนาจไป หรือในบางกรณี ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับค่านิยมและความต้องการของประชาชนแต่รัฐบาลไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ปราบปรามการกระทำเช่นนี้จะทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาต่อการบริหารงานของรัฐบาลและอาจส่งผลให้รัฐบาลหมดโอกาสที่จะบริหารประเทศต่อไป ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า นโยบายสาธารณะมีผลต่อการดำรงอยู่ของรัฐบาลอย่างสำคัญ ประการที่สอง ความสำคัญต่อประชาชน เนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตทางการเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้นประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการของตน ผ่านกลไกต่าง ๆ ทางการเมือง อาทิเช่น ผ่านพรรคการเมือง ผ่านกลุ่มอิทธิพลและผลประโยชน์ ผ่านระบบราชการ ผ่านนักการเมือง ผ่านฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น ความต้องการ (Demands) และการสนับสนุน (Supports) ของประชาชนจะถูกนำเข้าระบบการเมือง (Political System) เมื่อนโยบายสาธารณะถูกนำไปปฏิบัติ และปรากฏผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่พึงปรารถนาจะทำให้ได้รับความพอใจและส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน (Feed Back) จะทำให้ประชาชนเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการบริหารงานของรัฐบาลมากขึ้นในทางตรงข้าม หากผลลัพธ์และคุณภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่พึงปรารถนาของประชาชนจะส่งให้วิถีชีวิตของประชาชนตกต่ำปรากฏการณ์เช่นนี้จะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อรัฐบาล รัฐบาลจะต้องทำการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเรียกศรัทธาคืนจากประชาชน มิฉะนั้นประชาชนอาจไม่ให้การสนับสนุนรัฐบาลอีกต่อไป ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองกับประชาชน จึงเป็นความสัมพันธ์แบบพลวัต (Dynamic System) ดังนั้น นโยบายสาธารณะในฐานะที่เป็นผลผลิตของระบบการเมือง จึงส่งผลอย่างสำคัญต่อวิถีและคุณภาพชีวิตของประชาชน (Easton, 1965)

กล่าวโดยสรุป นโยบายสาธารณะที่ดีต้องสอดคล้องกับค่านิยมและความต้องการของประชาชน เมื่อถูกนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเสมอภาคทั่วหน้า หากนโยบายสาธารณะมีลักษณะในทางตรงข้ามจะส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ขาดงาน ขาดการศึกษา และคุณภาพชีวิตต่ำนอกจากนี้ ความสำคัญดังกล่าวแล้วนโยบายสาธารณะยังมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ
2. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการของประชาชน

3. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของประชาชน
4. เป็นการใช้อำนาจรัฐบาลเพื่อจัดสรรค่านิยมทางสังคม
5. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม
6. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเสมอภาคในโอกาสแก่ประชาชน
7. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชน
8. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท
9. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
10. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.3.3 ลักษณะและ ประเภทของนโยบายสาธารณะ

2.3.3.1 ลักษณะของนโยบายสาธารณะ

การพิจารณาลักษณะของนโยบายสาธารณะโดยทั่วไปอาจพิจารณาตามกระบวนการตามรูปแบบและตามผลกระทบได้ในกรณีของการพิจารณาตามกระบวนการนโยบายสาธารณะกำหนดขึ้นมาเพื่อให้มีการกระทำต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่สำคัญ ๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าว เป็นการกระทำในอนาคตโดยหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม โดยมีเครื่องมือกลไกต่าง ๆ ช่วยดำเนินการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้บรรลุผล คือ ผลประโยชน์ของชาติสำหรับลักษณะของนโยบายที่พิจารณาตามรูปแบบโดยทั่วไปนโยบายจะมีลักษณะเป็นหลักเกณฑ์ และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยข้อความในนโยบายจะมีลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้ที่นำเอานโยบายไปปฏิบัติส่วนลักษณะของนโยบายที่พิจารณาในแง่ของผลกระทบ นโยบายเป็นสิ่งทีก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งในสังคม หมายถึง นโยบายสาธารณะที่กำหนดขึ้นมาอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลหรือต่อกลุ่มบุคคลที่นำไปสู่ความพอใจ หรือความไม่พอใจขึ้นอยู่กับว่าบุคคลกลุ่มบุคคลนั้นได้รับผลกระทบในลักษณะใด

2.3.3.2 ประเภทของนโยบายสาธารณะ

การดำเนินศึกษาใด ๆ ที่เป็นระเบียบ ย่อมมีระบบความคิด หรือระบบการจำแนกประเภทไว้เป็นแนวทางในการแบ่งจัดสรร หรือกำหนดขอบข่าย ข้อมูล หรือหน่วยวิเคราะห์ที่จะทำการศึกษาเป็นธรรมคาอยู่เองที่ระบบการจำแนกประเภทของสังคมศาสตร์ไม่อาจมีลักษณะคงที่ตายตัว หรือครอบคลุมทั่วถึงได้เหมือนระบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติในกรณีของนโยบายสาธารณะก็เช่นเดียวกันเมื่อพิจารณาโดยสังเขปแล้วจะเห็นได้ว่าการจำแนกประเภทของนโยบายสาธารณะได้กระทำกันไว้หลายทาง (จุมพล หนิมพานิช, 2547, น. 15 - 16) เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กันตามขอบข่ายของผลกระทบของนโยบาย หรือแม้กระทั่งตามลักษณะของข้อมูลที่มีอยู่ อย่างไรก็ตามในที่นี้จะขอกกล่าวถึงการจำแนก

ประเภทของนโยบายของ Lowi ที่นักวิชาการส่วนใหญ่มักจะให้ความสนใจ ซึ่งในทฤษฎีของเขาได้จำแนกนโยบายออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.3.3.2 ประเภทของนโยบายสาธารณะ

1) นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ (Regulatory Policy) เป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นมาเพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของสังคม โดยส่วนรวมที่มาของนโยบายดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะบุคคลและกลุ่มบุคคล โดยทั่วไปมีผลประโยชน์และความต้องการที่แตกต่างกันความต้องการเหล่านี้โดยทั่วไปมักไม่เหมือนกัน และขัดแย้งกันอยู่เสมอ ดังนั้นการกำหนดนโยบายที่ออกมาในลักษณะดังกล่าวย่อมช่วยให้ความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นมีข้อยุติลงได้

2) นโยบายที่เกี่ยวกับการกระจายทรัพยากร (Distribution Policy) เป็นนโยบายที่เกี่ยวกับการกระจาย แจกจ่ายสินค้าและบริการให้กับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น การให้บริการทางการศึกษา สาธารณูปโภค การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น การแจกจ่ายสินค้าและบริการดังกล่าวของรัฐบาล นอกจากจะเป็นการแจกจ่ายในภาวะปกติแล้วบางครั้งอาจเป็นการจัดสรรหรือแจกจ่ายในภาวะฉุกเฉินด้วย

3) นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรใหม่ (Redistribution Policy) เป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นมาเพื่อจัดสรรทรัพยากรใหม่ในสังคม เพื่อให้เกิดการกระจายเพิ่มขึ้น คำว่าทรัพยากรในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะทรัพยากรทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากหมายรวมถึง ทรัพยากรทางการเมือง และทางสังคมด้วย ตัวอย่างของนโยบายนี้ที่เห็นได้ชัดเจน ก็คือ นโยบายภาษีก้าวหน้า (Progressive Tax Policy) ซึ่งเป็นภาษีที่มีอัตราสูงเมื่อฐานภาษีมียกขึ้น วัตถุประสงค์ของการเก็บภาษีประเภทนี้ นอกจากรัฐบาลจะนำมาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนโดยทั่วไปแล้ว เช่น (การศึกษา การป้องกันประเทศฯลฯ) ยังสามารถนำเงินที่ได้จากนโยบายภาษีดังกล่าวมาอุดหนุนช่วยเหลือเพื่อผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ที่ยากจนได้อีกด้วย ดังนั้นนโยบายภาษีดังกล่าวจึงเป็นตัวอย่างอันหนึ่งของนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรใหม่ นอกจากนี้ก็มีนโยบายภาษีประเภทอื่น ๆ อีกที่สามารถนำมาเป็นตัวอย่างของนโยบายประเภทนี้ เช่น นโยบายภาษีทรัพย์สิน นโยบายภาษีมรดก นโยบายภาษีที่ดิน เป็นต้น

4) นโยบายต้นแบบ (Constituent Policy) เป็นนโยบายที่มีผลกระทบต่อประชาชนในฐานะเป็นตัวแสดงทางการเมือง (Political Actors) โดยตรง เพราะนโยบายนี้โดยทั่วไปจะกำหนดลักษณะระบบการเมือง สถาบันทางการเมือง เป็นต้น ตัวอย่างนโยบายนี้ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง

สรุป ลักษณะนโยบายสาธารณะพิจารณาตามกระบวนการรูปแบบ และผลกระทบมีลักษณะเป็นเกณฑ์ และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติ และพิจารณาผลกระทบที่เกิดจากนโยบายเพื่อนำมาประกอบ

การตัดสินใจให้บรรลุจุดมุ่งหมาย คือ ผลประโยชน์ของชาติ ประเภทของนโยบายสาธารณะจำแนกเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ เพื่อควบคุมพฤติกรรมบุคคลกลุ่มบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนรวม นโยบายที่เกี่ยวกับการกระจายทรัพยากรให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการ นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรใหม่ เพื่อให้เกิดการกระจายเพิ่มขึ้นให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม นโยบายต้นแบบที่มีผลกระทบต่อประชาชนในทางการเมือง

2.3.4 กระบวนการนโยบายสาธารณะ

ศุภชัย ยาวะประภาส (2533, น. 34 - 35) แบ่งวงจรนโยบายสาธารณะโดยใช้แนวคิดของคันทันน์ หรือที่ ศุภชัย เรียกว่า ขั้นตอนนโยบายออกเป็น 3 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย ทั้งนี้ในแต่ละขั้นตอน ศุภชัย ยังแบ่งขั้นตอนดังกล่าวออกเป็นขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย แบ่งออกเป็น การระบุปัญหา การพัฒนาทางเลือก การเสนอทางเลือก ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ แบ่งออกเป็น การแปลความนโยบาย การรวบรวมทรัพยากร การวางแผน การจัดองค์การ การดำเนินงาน และขั้นประเมินผลนโยบาย แบ่งออกเป็น การยกเลิกและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ (2533 ก, น. 149 - 151) แบ่งกระบวนการนโยบายสาธารณะ ออกเป็น 6 ขั้นตอน โดยประยุกต์แนวคิดของ Hogwood and Gunn เช่นกันกับนักวิชาการอีกหลายราย กระบวนการนโยบายสาธารณะของสร้อยตระกูล ได้แก่ การก่อตัวของนโยบาย การเตรียมนโยบายและเสนอร่างนโยบาย การอนุมัติ / ประกาศเป็นนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การประเมินผลนโยบาย การปรับปรุงแก้ไขหรือการสิ้นสุด ทั้งนี้สร้อยตระกูลกล่าวไว้ว่าหากนำ 3 ขั้นตอนแรกหากรวมเข้าด้วยกันจะเรียกว่า การกำหนดนโยบายจากนั้นก็จะเป็นขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย

สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ (2533 ข, น. 184 - 185) ได้กำหนดให้กระบวนการกำหนดนโยบายออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การก่อตัวของนโยบาย (Policy Formation)
2. การเตรียมการนโยบายและเสนอร่างนโยบาย (Policy Formulation)
3. การอนุมัติ / ประกาศเป็นนโยบาย (Policy Adoption)
4. การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation)
5. การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation)
6. การปรับปรุงแก้ไข หรือการสิ้นสุด (Policy Revision or Termination)

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539, น. 122 - 124) กล่าวถึง วงจรชีวิตของนโยบายสาธารณะ โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน โดยประยุกต์แนวคิด ของ Hogwood and Gunn ได้แก่ การก่อตัวของนโยบาย

การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลนโยบาย และการต่อเนื่งการทดแทน และการสิ้นสุดนโยบาย

สมบัติ ชำรงรัฐวงศ์ (2540, น. 315 - 316) แบ่งกระบวนการนโยบายสาธารณะ ออกเป็น 4 ขั้นตอน โดยประยุกต์แนวคิด Hogwood and Gunn กระบวนการนโยบายสาธารณะของสมบัติ ได้แก่ การก่อรูปของนโยบาย การกำหนดทางเลือกและการตัดสินใจ การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย

มยุรี อนุมานราชชน (2547, น. 44 - 45) แบ่งกระบวนการนโยบาย โดยเรียกว่าขั้นตอนของกำหนดนโยบายสาธารณะออกเป็น 9 ขั้นตอน ตามแนวคิด Hogwood and Gunn ได้แก่ การก่อตัวของประเด็นปัญหา การกลั่นกรองประเด็นปัญหา การนิยามประเด็นปัญหา การพยากรณ์การกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ทางเลือก การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลนโยบายและการสืบต่อและยุตินโยบาย และกล่าวว่า กระบวนการ 9 ขั้นตอน ยังไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจน การแบ่งนโยบายสาธารณะออกเป็นขั้นตอนดังกล่าว เพื่อช่วยให้เข้าใจนโยบายหนึ่ง ๆ ได้และวิเคราะห์นโยบายได้ละเอียดมากขึ้น

Hogwood and Gunn (1984, pp. 67 - 260) แบ่งขั้นตอนของนโยบายสาธารณะออกเป็น การแสวงหาปัญหา การกรองปัญหา การนิยามปัญหา การพยากรณ์ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวิเคราะห์ทางเลือก การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินนโยบาย และการยกเลิกนโยบาย

Dye (2002, pp. 32 - 33) ได้แบ่งกระบวนการนโยบายออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ การระบุปัญหา การกำหนดวาระนโยบาย การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย และกล่าวว่า นโยบายสาธารณะในความเป็นจริงอาจไม่ได้ดำเนินไปที่ละขั้นเป็นลำดับไปแต่จะเกิดคาบเกี่ยวกัน นอกจากนั้นในแต่ละขั้นตอนจะมีผู้เกี่ยวข้องแตกต่างกันออกไป หรือมีผู้เกี่ยวข้องในเวลาเดียวกันแต่เป็นคนละขั้นตอน การแบ่งการศึกษานโยบายสาธารณะออกเป็นขั้นตอนจะช่วยให้เข้าใจนโยบายสาธารณะได้ดีขึ้น

Cochran and Malone (2005, pp. 44 - 60) ได้แบ่งกระบวนการกำหนดนโยบาย ออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการระบุปัญหา ขั้นการกำหนดนโยบาย ประกอบด้วย ขั้นการเลือกทางเลือกและขั้นการตัดสินใจ ขั้นนำนโยบายไปปฏิบัติ และขั้นการประเมินผลนโยบาย

Bridgman and Davis (2007, pp. 27 - 29) กล่าวถึง วงจรนโยบายของประเทศออสเตรเลียว่าแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นระบุปัญหา ขั้นวิเคราะห์นโยบาย ขั้นกำหนดเครื่องมือ นโยบายขั้นหรือกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ขั้นประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขั้นตัดสินใจขั้นนำนโยบายไปปฏิบัติ และขั้นประเมินผลนโยบาย

สรุป นักวิชาการมีความเห็นร่วมกันว่า วงจรนโยบายสาธารณะนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นขั้นการระบุปัญหา ขั้นการกำหนดนโยบาย ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ และขั้นการประเมินผลนโยบาย

โดยในขั้นตอนของการระบุปัญหาจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป เช่นงานของ Hogwood and Gunn ที่กล่าวถึง การแสวงหาปัญหา การกรองปัญหา การนิยามปัญหาการพยากรณ์ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวิเคราะห์ทางเลือก โดยรวมเรียกว่าการกำหนดนโยบาย สำหรับงานของ Bridgman and Davis ระบุว่า วงจรนโยบายในขั้นการกำหนดนโยบายจะประกอบไปด้วย ขั้นตอนปัญหา ขั้นวิเคราะห์นโยบาย ขั้นกำหนดเครื่องมือ นโยบายขั้นหรือกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ขั้นประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และขั้นตัดสินใจ มยุรี แบ่งวงจรนโยบายสาธารณะตามกรอบของ Hogwood and Gunn การแบ่งวงจรนโยบายของสมบัติและทศพร จะเหมือนกันแต่ของทศพร จะมีขั้นตอนอีกขั้นหนึ่ง คือ ขั้นการต่อเนื่องทดแทนและสิ้นสุดนโยบาย

2.3.5 ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติมีอยู่มากมายแต่จากการสำรวจวรรณกรรมของนักวิชาการหลายท่าน อาจแบ่งปัญหาออกได้เป็นด้านต่าง ๆ 5 ด้านด้วยกัน (วรเดช จันทรศร, 2552, น. 98 - 103)

2.3.5.1 ปัญหาด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสมรรถนะของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความสามารถในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด (วรเดช จันทรศร, 2527, น. 541 - 543) ปัญหาด้านสมรรถนะจะมีมากหรือน้อยยังขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยอีกหลายประการ ได้แก่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1) ปัจจัยด้านบุคลากร

2) ปัจจัยด้านเงินทุน

3) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยด้านวิชาการหรือ

เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในนโยบายนั้น

2.3.5.2 ปัญหาด้านการควบคุมความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการวัดความก้าวหน้า หรือผลการปฏิบัติของนโยบายแผนงาน หรือ โครงการ มีผลงานของนักวิชาการเป็นจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่า ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเพิ่มมากขึ้น ถ้าหากว่าผู้รับผิดชอบในนโยบายขาดความสามารถที่จะทำการวัดผล หรือควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติ (Meter and Horn, 1975, p. 480 and Williams, 1971) ปัญหาด้านการควบคุมจะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายว่า สามารถแปลงนโยบายออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายเพียงใด กิจกรรมของนโยบายมีวัตถุประสงค์

ชัดเจนเพียงใด การกำหนดภารกิจ หรือมาตรฐานในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงาน โดยรวมเพียงใด เป็นต้น

2.3.5.3 ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสมรรถนะสูงเพียงใดหรือผู้รับผิดชอบในนโยบายจะมีความสามารถในการควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติ ภายใต้ระบบการวัดผล และติดตามที่สมบูรณ์เพียงใด การนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จไม่ได้ หากสมาชิกในองค์กรไม่ร่วมมือกันปฏิบัติตามแนวทางของนโยบาย หรืออีกนัยหนึ่งปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้นถ้าสมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบายจากการสำรวจผลงานของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัญหาที่เกิดจากการต่อต้านของผู้ปฏิบัตินั้นมาจากสาเหตุสำคัญ 7 ประการ ได้แก่

- 1) การที่นโยบายนั้นไม่ได้มาจากรากฐานความต้องการที่แท้จริง (Felt Need) ของสมาชิกในองค์กร หรือสมาชิกไม่ให้ความสำคัญของนโยบายนั้น
- 2) นโยบายส่งผลให้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานตลอดจนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรต้องเปลี่ยนแปลงไป
- 3) หัวหน้าหน่วยปฏิบัติไม่ได้ให้การสนับสนุนนโยบายเท่าที่ควร
- 4) สมาชิกในองค์กร หรือหน่วยปฏิบัติทำการต่อต้าน เพราะเห็นว่าการปฏิบัติตามนโยบายจะส่งผลให้งบประมาณ และอัตรากำลังของหน่วยงานต้องลดลงในระยะยาว อีกทั้งอาจก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนภารกิจและหน้าที่ของบุคคลอย่างมาก
- 5) สมาชิกในองค์กร หรือหน่วยปฏิบัติ เห็นว่านโยบายถูกกำหนดขึ้นโดยฝ่ายบริหารที่ไม่เข้าใจสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน
- 6) สมาชิกในองค์กร หรือหน่วยปฏิบัติไม่เห็นด้วยกับสาระหรือวิธีปฏิบัติ นโยบาย เพราะไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 7) สมาชิกในองค์กร หรือ หน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือ และต่อต้านเนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจว่าจะปฏิบัติตาม นโยบายนั้นอย่างไร

2.3.5.4 ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องปัญหาอีกด้านหนึ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากผู้รับผิดชอบ หรือมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยเช่นกัน การปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมือง ซึ่งเน้นการเผชิญหน้า การแสวงหาการสนับสนุน การเจรจาต่อรองในการจัดสรรทรัพยากร หรือผลประโยชน์ระหว่างหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร,

2527, น. 545 - 546) ปัญหาด้านนี้จะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยหลายประการ เช่น

2.3.5.5 ปัญหาด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กร หรือบุคคลสำคัญ การนำนโยบายไปปฏิบัติหากขาดการสนับสนุน และความผูกพันขององค์กร หรือบุคคลสำคัญแล้ว ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจเกิดขึ้นได้ในบางกรณีปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายโดยตรงได้้องค์กรและบุคคลสำคัญที่กล่าวมานี้ หมายถึง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน เป็นต้น สนับสนุนทางการเงิน งบประมาณ ตลอดจนสามารถสร้างอุปสรรค หรือการต่อต้านได้ตลอดเวลาตามสภาวะอำนาจและสถานการณ์ กล่าวโดยสรุป คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติจะเกิดอุปสรรคมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ

- 1) ผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับฝ่ายการเมือง หรือฝ่ายบริหารหรือไม่
- 2) กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของนโยบายมากน้อยเพียงใด
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับสื่อมวลชนก็มีความสำคัญในการสร้างแนวร่วม และความน่าเชื่อถือของ นโยบาย และ
- 4) บุคคลสำคัญให้ความสนับสนุนนโยบายเพียงใด

กล่าวโดยสรุป ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อสนองตอบสถานการณ์สังคมของรัฐบาลสรุปได้เป็นปัญหาด้านต่าง ๆ คือ ปัญหาด้านสมรรถนะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติในทรัพยากรต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ปัญหาด้านการควบคุม ความสามารถด้านการวัดผล การปฏิบัติ โครงการ แผนงาน ซึ่งส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาด้านความร่วมมือ ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง จากสาเหตุนโยบายไม่ได้มาจากรากฐานความต้องการที่แท้จริง นโยบายที่มีผลต่อการปฏิบัติงานพฤติกรรมที่ต้องเปลี่ยนแปลง หัวหน้าหน่วยไม่สนับสนุนนโยบายเท่าที่ควร สมาชิกหน่วยปฏิบัติต่อต้าน เพราะมีผลกระทบต่อหน่วยปฏิบัติจากนโยบายสมาชิกหน่วยปฏิบัติไม่มีส่วนร่วม ไม่มีความเข้าใจการปฏิบัติตามนโยบาย ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการแสวงหาการสนับสนุน เจริญต่อรอง เผชิญหน้าปัญหาด้านความสนับสนุน และความผูกพันขององค์กร บุคคลสำคัญ การสนับสนุนนโยบายเพียงใด ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ล้วนมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

2.3.6 การวัดความสำเร็จของนโยบาย

การศึกษากำหนดนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาปัจจัย หรือตัวแปรที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสิ่งที่นักวิชาการทุกคนต้องการหาคำตอบ คือ การหาว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่สร้างความสำเร็จและปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วเรศ จันทรส (2552, น. 104 - 106) ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การวัดระดับของความสามารถ (Level of Performance) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือการวัดประสิทธิผล และขาดประสิทธิผล (Effective - Ineffective)

Glynn (1977, p. 65) สามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งแนวคิดเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ทรรศนะไว้มากมาย อาทิ ยูยีน บาร์แดช ได้กล่าวว่า การวัดความล้มเหลวของนโยบายนั้นสามารถมองได้สามมิติด้วยกัน

1. ความไม่สามารถในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความล่าช้า และ
3. การใช้งบประมาณในการดำเนินงานที่กำหนด (Bardach, 1977)

Ingram and Mann (1980) ได้ทำการศึกษา ว่าทำไมนโยบายบางนโยบายจึงประสบความสำเร็จ ในขณะที่นโยบายหลายนโยบายต้องล้มเหลว การศึกษาของทั้งสอง

สรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติมี 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ความขัดแย้งของกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง
2. ความต้องการของสังคม
3. นโยบายแต่ละอย่างอาจมีข้อดีและข้อเสียต่างกัน
4. ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม
5. ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายหนึ่งกับนโยบายอื่น ๆ และ
6. การกำหนดขอบเขตของปัญหาและวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจนนอกเหนือจากปัจจัยที่ส่งผล

ต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติดังที่ได้มีการศึกษาโดยนักวิชาการหลายท่าน แล้วผู้เขียนเองได้ศึกษาถึงการวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วเรศ จันทรส, 2540, น. 3 - 12)

โดยสรุปได้ว่า ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสามารถวัดจากผลรวมของมิติต่าง ๆ 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 คือ การมองผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ผลผลิต (Outputs)
2. ผลลัพธ์ (Outcomes) และ
3. ผลสุดท้าย หรือผลลัพธ์สุดท้าย (Ultimate Outcomes)

มิติที่ 2 ผลของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อนโยบายหรือโครงการอื่น ๆ

มิติที่ 3 ผลรวมของการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งหมดต้องก่อให้เกิดผลของการพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาซึ่งสามารถอธิบายได้ในแผนภูมิ

สรุป การวัดความสำเร็จนโยบายสามารถวัดได้ 3 มิติ คือ มิติที่ 1 มองผลการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิต ผลลัพธ์ ผลลัพธ์สุดท้าย มิติที่ 2 ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อนโยบายโครงการอื่น มิติที่ 3 ผลรวมการนำนโยบายไปปฏิบัติก่อให้เกิดผลของการพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนา

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรู้จักสามัคคี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เคยทรงพระกรุณาพระราชทานพระบรมราโชวาทให้แก่ผู้ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาปีหนึ่ง ณ ศาลาดุสิดาลัย เป็นการเตือนสติเป็นการชี้แนะถึงเทคนิคการทำงานร่วมกัน โดยได้รับสั่งเป็นประโยคสั้น ๆ แต่มีความหมายลึกซึ้งกว้างขวางว่า “รู้จัก สามัคคี” หากจะหยิบยกนำเอาประโยคสั้น ๆ ดังกล่าวมาพิจารณาวิเคราะห์ขยายความออกไปในเชิงรัฐศาสตร์ น่าจะได้ใจความว่า

1. “รู้” คือ ปัญญา มีความรู้ความเข้าใจในงานที่จะต้องทำ
2. “รัก” คือ การมีความรัก ความพอใจในงานที่จะต้องทำนั้น
3. “สามัคคี” คือ การร่วมกันทำงานด้วยความจริงใจอย่างพร้อมเพรียงกัน ไม่ทะเลาะเบาะแว้ง

อิจฉาริษยากัน ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกทำงานนั้น เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง ไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน เพื่อเข้าพวกเข้าห่อของตน หรือญาติมิตรพรรคพวกของตน อย่างไรก็ตาม หากได้นำความหมายของคำทั้งสามดังกล่าวข้างต้นมาศึกษาวิเคราะห์ในเชิงพุทธศาสตร์ ซึ่งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงที่สามารถยืนยันความถูกต้องได้ด้วยเหตุและผล ทุกกาลเวลา ดังคำศัพท์บาลีที่ว่า “อะกาลิก โเอหิปัสสิโก” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในบทสวดมนต์สรรเสริญพระธรรมคุณ

คือ “สวากขตา ณะคะวะตา ชัมโม สันทิภูทิกโก อะกาลิกโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิกโก...” จะได้เนื้อหาสาระเป็นรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

3.1 คำว่า “ปัญญา” ซึ่งตรงกับคำว่า “รู้” นั้นเป็นคุณสมบัติประจำตัวอย่างหนึ่งของมนุษย์ จัดเป็นนามธรรม มีสมองซึ่งเป็นรูปธรรมเป็นฐานกำเนิด การทำงานของสมองที่กระตุ้นให้จิตเกิดปัญญา หรือมีความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านทวาร หรืออายตนะทั้งหกเข้ามา ผู้ที่มีอวัยวะส่วนสมองไม่สมบูรณ์ เนื่องจากมีการเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ไม่สอดคล้องกับอายุวัยเท่าที่ควร จึงถูกเรียกว่า เป็นคนปัญญาอ่อน หรือ ผู้ที่มีอวัยวะส่วนสมองเสื่อมสภาพไปตามอายุวัยจะมีอาการหลง ๆ ลืม ๆ สติปัญญาไม่แตกฉาน เช่นแต่ก่อนทางการแพทย์เรียกว่าเป็นโรคความจำเสื่อมหรือ “อัลไซเมอร์” พระบรมราชาบาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเรื่องวิธีการสร้างปัญญา ไว้ดังนี้

3.2 การเรียนรู้ทุกอย่างนั้นจะต้องเรียนความรู้ของผู้อื่นก่อนเป็นเบื้องต้น เมื่อรู้แล้ว จึงมาพิจารณาด้วยเหตุผลให้เห็นเด่นชัดละเอียดลงไปอีกชั้นหนึ่ง ให้ถึงเนื้อหาสาระ จึงจะอ้างอิงเป็นหลักฐานได้ ไม่ใช่เป็นความรู้อย่างเลื่อนลอยแต่แม้ถึงขั้นที่สองแล้วก็ยังถือว่านำมาใช้ให้ได้ผลจริงๆ ไม่ได้ยังจำเป็นจะต้องนำความรู้นั้นมาปฏิบัติฝึกฝนอีก เพื่อให้ผลประจักษ์แจ้งและเกิดความคล่องแคล่วชำนาญชำนาญขึ้นพร้อมกันไปด้วย จึงจะนำไปใช้ปฏิบัติงานให้เกิดผลได้ไม่ขัดข้อง

3.3 คำว่า “รู้” หรือ “ปัญญา” นี้ จึงเป็นแก่นนำที่ทำให้บรรลุประโยชน์แก่ตนโดยเฉพาะ เน้นการพึ่งตนเองได้ในทุกระดับ เพื่อไม่ต้องเป็นภาระของผู้อื่น หรือถ่วงหมู่คณะ และเพื่อพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่นรวมทั้งส่วนรวม

3.4 ส่วนคำว่า “รัก” คือ การมีความรัก ความพอใจในงานที่จะต้องทำนั้น ตรงกับคำพระที่ว่า “ฉันทะ” ซึ่งเป็นองค์ธรรมหนึ่งของ “อิทธิบาท 4” ซึ่งเป็นคุณธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

3.4.1 ฉันทะ คือ มีความต้องการ มีใจรัก มีความพอใจในงานที่จะต้องทำ มีใจปรารถนาอยากให้งานที่จะทำ หรือกำลังทำประสบความสำเร็จบังเกิดเป็นรูปธรรมให้ได้

3.4.2 วิริยะ คือ มีความพากเพียรขยันขันแข็ง มีความตั้งใจจริงที่จะทำงานที่รักนั้น ให้สำเร็จ ไม่ท้อถอย เบื่อหน่าย เมื่อมีปัญหาอุปสรรค

3.4.3 จิตตะ คือ มีความตั้งใจจริง มีจิตฝักใฝ่จดจ่อ หมั่นเฝ้าสังเกตเรื่องราวข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนรักอยู่อย่างใกล้ชิดทุกระยะ

3.4.4 วิมังสา คือ รู้จักใช้ปัญญาไตร่ตรอง เฝ้าตรวจตรา ตรวจสอบงานที่ตนกระทำ ด้วยเหตุด้วยผล

3.5 เมื่อใดก็ตาม เมื่อมีความรัก ความพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายให้กระทำก็ดี โดยความริเริ่มของตนเองก็ดี ความพากเพียร คือ วิริยะ ความตั้งใจจริง มีจิตใจฝักใฝ่จดจ่อ คือ จิตตะ และการทุ่มเทความรู้สติปัญญาเพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ คือ วิมังสา ย่อมเกิดขึ้นมาเป็นเงาตามตัว

3.6 คำว่า “รัก” ตามพระบรมราโชวาทนั้น มิได้จำกัดอยู่เพียงนี้ ยังมีความหมายขยายความออกไปเพิ่มเติม รวมไปถึง ความรักแบบพรหม คือ ความรักที่มีความเมตตา กรุณา เป็นพื้นฐานนำไปสู่ความปรารถนาที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนให้บุคคลอื่นบรรลุประโยชน์ หรือเข้าถึงจุดหมายของชีวิตของเขาในระดับต่าง ๆ ประคับประคองให้เขาสามารถพึ่งตนเองได้

3.7 สำหรับคำว่า “สามัคคี” นั้น เป็นองค์ธรรมสำคัญที่จำเป็นต้องมีอยู่ในหมู่คณะ บุคคลเป็นแกนนำที่ทำให้บรรลุประโยชน์ทั้งให้แก่ตนให้แก่บุคคลอื่น และให้แก่หมู่คณะแก่สังคมหรือแก่ชุมชนอันเป็นส่วนรวมได้ทั้งสามประการในคราวเดียวกันเป็นพฤติกรรมที่เกื้อกูลพึงประสงค์ที่สังคมพึงต้องการ โดยตามหลักพระพุทธศาสนาท่านได้แสดงให้เห็นถึงผลที่จะได้รับจากสามัคคีธรรมไว้มีสาระสำคัญว่า เมื่อความสามัคคีเกิดขึ้นในหมู่คณะชุมชนโดยย่อจะเกิดความรักมีแต่ความสุขความบันเทิง ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้ง ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก เก่งแย่งแข่งดี ร่วมกันช่วยเหลือทำงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างพร้อมเพรียงกัน

3.8 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสในเรื่อง “รู้ รัก สามัคคี” มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคำสามคำที่มีค่าและมีความหมายลึกซึ้ง พร้อมทั้งสามารถปรับใช้ได้กับทุกยุคทุกสมัย

3.8.1 รู้ : การที่เราจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา

3.8.2 รัก : คือ ความรัก เมื่อเรารู้ครบถ้วนกระบวนการแล้วจะต้องมีความรัก การพิจารณาที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้น ๆ

3.8.3 สามัคคี : การที่จะลงมือปฏิบัตินั้น ควรคำนึงเสมอว่า เราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กรเป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุกล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้น พระบรมราโชวาทด้วยประโยคสั้นว่า “รู้ รัก สามัคคี” เมื่อได้นำมาอธิบายขยายความตามหลักวิชาพุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้นแล้วจะเห็นได้อย่างแน่ชัดว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงตั้งพระทัย ที่จะอบรมสั่งสอนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้จักเข้าใจใน “เทคนิคการทำงานร่วมกัน” นั้นเอง

2.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับหมู่บ้าน

“หมู่บ้าน” ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบันถือเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศเป็นจุดแตกหักของการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวง กรม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปกครองหมู่บ้านนั้นนอกจากกฎหมาย

จะกำหนดให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่เป็นหัวหน้าราษฎรแล้วกฎหมายยังกำหนดให้มีคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ กม. เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปีพุทธศักราช 2486 แต่เนื่องจากอาจจะยังมีโครงสร้างไม่หลากหลายและหน้าที่ไม่ค่อยชัดเจนและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายประการ จึงทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ใช่ กม. กลับแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานอื่น ๆ ขึ้นมารับผิดชอบงานในหมู่บ้าน ทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อน บางหมู่บ้านเกิดปัญหาความขัดแย้งของประชาชน ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาของประชาชน

จากการถอดบทเรียนความสำเร็จของหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพของกรมการปกครองพบว่า ผู้ใหญ่บ้านจะสร้างทีมงานโดยรวบรวมคนเก่งคนดี มีความสามารถในหมู่บ้านทุกกลุ่มทุกองค์กรให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหมู่บ้าน มีการมอบหมายภารกิจให้รับผิดชอบตามความรู้ความชำนาญ มีการจัดเก็บข้อมูลของหมู่บ้านเพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำเป็นแผนของหมู่บ้าน มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ค้นหาปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น บ้านหนองกลางดง หมู่ที่ 7 ตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บ้านสามขา หมู่ที่ 6 ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีหมู่บ้านต้นแบบที่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้มีประสิทธิภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย มิให้เกิดเหตุและเป็นผู้ช่วยเหลือภาครัฐในการแก้ไขปัญหาอีกมากมาย เช่น บ้านควนหมาก ตำบลวังใหม่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เป็นต้น ซึ่งหากสามารถทำให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) มีความเข้มแข็งและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพครบทุกหมู่บ้านแล้วจะเป็นการสร้างโครงสร้างของประเทศให้มีความแข็งแกร่งเป็นเกราะป้องกันปัญหาและเป็นพลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งสามารถแบ่งเบาภาระของภาครัฐ ลดปัญหาความซ้ำซ้อนทั้งเรื่องบุคลากรงบประมาณทำให้ประหยัดทั้งเวลาและงบประมาณได้เป็นอย่างมาก

เพื่อให้หมู่บ้านซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศมีความเข้มแข็งทุกหมู่บ้าน กระทรวงมหาดไทย จึงได้เสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2551 เป็นต้นมา และในมาตรา 28 ตรี แห่งกฎหมายดังกล่าว ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ กม. ให้มีโครงสร้างที่เปิดโอกาสให้มีผู้แทนจากทุกกลุ่ม ทุกองค์กรในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมและกำหนดให้มีหน้าที่ ดังนี้

1. ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่
2. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายอำเภอ หรือผู้ใหญ่บ้านร้องขอ
3. เป็นองค์กรหลักรับผิดชอบบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน
4. บริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปรองดอง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2554) ให้คำนิยาม “ปรองดอง” ไว้ว่า หมายถึง ออมชอมประนีประนอม ยอมกัน ไม่แก่งแย่งกัน ตกลงกันด้วยการไกล่เกลี่ย ตกลงกันด้วยไมตรีจิต

การปรองดอง (Reconciliation) หมายถึง การจัดการความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมที่เคยแตกแยก ต่อกัน และปะทะกัน ทั้งในระดับความคิดและในระดับการใช้ความรุนแรงทางกายภาพในการตกลงเพื่อเข้าสู่การเจรจาสันติภาพ (Peace Talk) ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ โดยไม่ใช้ความรุนแรง และทำการสร้างองค์กร หรือสถาบันที่เป็นประชาธิปไตยในการเข้ามาช่วยปรองดอง และต่อรองอำนาจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในที่นี้อาจจะรวมถึงการใช้มาตรการออกกฎหมายนิรโทษกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือเยียวยาความเสียหายโดยเริ่มจากการแสวงหาความจริงในอดีต สาเหตุความไม่เป็นธรรมในสังคม การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเดือดร้อนจากความขัดแย้ง การแสวงหาข้อเท็จจริงของความคิดแต่ไม่หาคนผิด และการจัดสรรอำนาจใหม่ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมให้สามารถอยู่ร่วมกันได้แต่ควรระลึกด้วยว่าการใช้กฎหมายนิรโทษกรรมแต่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถนำไปสู่การปรองดองอย่างแท้จริงได้ การปรองดองจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อต้นตอของความขัดแย้งในสังคมได้รับการแก้ไข การจะเริ่มแก้ไขได้ก็โดยการพิสูจน์ทราบ บันทึก และชี้แจงข้อเท็จจริงในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะสังคมมีสิทธิในการเข้าถึงความจริง การรับทราบความจริงจึงจะนำมาสู่ความเข้าใจ การให้อภัย และเมื่อนั้นการปรองดองจึงจะเกิดขึ้นได้

2.5 บริบททั่วไปพื้นที่วิจัย

2.5.1 จังหวัดยโสธร

2.5.1.1 ลักษณะทางกายภาพ

ที่ตั้งและพื้นที่ จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ประมาณ 531 กิโลเมตร (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1, 2, 202) และอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ) จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ 4,161.444 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,600,902.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ทั่วประเทศและคิดเป็นร้อยละ 12.89 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด

2.5.1.2 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

สภาพพื้นที่ หรือลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดยโสธร มีลักษณะลาดเอียงจากทิศตะวันตก ลงไปทางทิศตะวันออก พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น มีสภาพเป็นป่าและมีแหล่งน้ำขนาดกลาง ได้แก่ ห้วยลิงโจนห้วยสะแบก ลำโพง ลำเซบาย ส่วนพื้นที่ทางตอนกลาง และตอนใต้ เป็นที่ราบลุ่มต่ำสลับซับซ้อนกับสันดินริมน้ำ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ แม่น้ำชี และขนาดกลาง ได้แก่ ลำน้ำยัง ลำทวนไหลผ่าน ลักษณะดินส่วนมากเป็นดินทรายและดินเค็ม มีหนอง บึง ลำห้วย และแหล่งน้ำขนาดเล็กอยู่ทั่วไป พื้นที่อยู่ในลุ่มแม่น้ำชี ลุ่มแม่น้ำมูล สำหรับภูมิอากาศ จังหวัดยโสธรมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยเท่ากับ 71.1% อุณหภูมิ สูงสุด 43 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 11 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 5 ปี (2552 - 2555) เฉลี่ย 1,600 มม./ปี

2.5.1.3 การปกครองและประชากร

- 1) การปกครอง จังหวัดยโสธร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้
 - 1.1) ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดร้อยเอ็ด และมุกดาหาร
 - 1.2) ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดอำนาจเจริญ และอุบลราชธานี
 - 1.3) ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดศรีสะเกษ
 - 1.4) ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดร้อยเอ็ด

2) การปกครองท้องถิ่น และการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยโสธร แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 78 ตำบล 885 หมู่บ้าน ประกอบด้วย อำเภอเมืองยโสธร อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอไทยเจริญ อำเภอกุดชุม อำเภอทรายมูล อำเภอป่าดิว อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอค้อวัง

3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จังหวัดยโสธรมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ จำนวน 88 แห่ง แยกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 23 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 63 แห่ง

4) จังหวัดยโสธรมีส่วนราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด จำนวน 32 ส่วนราชการ ส่วนราชการส่วนกลางที่มีที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัด จำนวน 36 ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ จำนวน 7 แห่ง

5) องค์กรพัฒนาเอกชนในจังหวัด จังหวัดยโสธร มีองค์กรเอกชนในหลายลักษณะเพื่อพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ มูลนิธิ สมาคม สโมสร ชมรม และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งองค์กรที่เด่นชัด และมีบทบาท เช่น หอการค้าจังหวัดยโสธร สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพจังหวัด สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัด เหล่ากาชาดจังหวัด มูลนิธิรวมสามัคคี และกลุ่มอาชีพในพื้นที่ที่เป็นองค์กรพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ที่มีกิจกรรมต่อเนื่อง อาทิเช่น กลุ่มเกษตรกรทำนาโนโส อำเภอกุดชุม กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย กลุ่มเกษตรกรรมธรรมชาติยั่งยืน อำเภอก้อวัง ซึ่งจะผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยและอินทรีย์ส่งต่างประเทศ และมีกลุ่มวิสาหกิจแปรรูปต่าง ๆ

2.5.1.4 ประชากร

จังหวัดยโสธร มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 540,242 คน เป็นชาย 271,034 คน และหญิง 269,208 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 155,884 ครัวเรือน มีอัตราการเพิ่มธรรมชาติเฉลี่ยร้อยละ 0.45 ความหนาแน่น ของประชากรเฉลี่ย 130 คน/ตารางกิโลเมตร จังหวัดยโสธร มีผู้มีสิทธิ จำนวน 430,000 คน (ที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร, 2562)

2.5.1.5 การคมนาคม จังหวัดยโสธร มีเส้นทางคมนาคมโดยทางรถยนต์อย่างเดียว โครงข่ายถนนเข้าถึงทุกหมู่บ้าน โดยเส้นทางถนน เป็นทางหลวงแผ่นดิน 7 สาย ระยะทาง 320 กิโลเมตร ทางหลวงท้องถิ่น 245 สาย ระยะทาง 898 กิโลเมตร ผิวจราจรส่วนใหญ่ เป็นทางลูกรัง และทางหลวงชนบท 22 สาย ระยะทาง 460 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง 411 กิโลเมตร และลูกรัง 49 กิโลเมตร

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กวีนา คำก้อน (2552, น. 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาล ตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า เพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง 3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาล ตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามช่วงอายุ โดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 5) ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา พบว่า เทศบาลควรจัดให้ประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรทุกด้าน ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอโครงการเข้าไปสู่เทศบาลด้วยตนเองหรือผ่านตัวแทน ด้านการลงทุนและปฏิบัติงาน เทศบาลควรส่งเสริมกิจกรรมในด้านการพัฒนาให้มากกว่าเดิม และด้านการติดตามและประเมินผลงานให้มีการแต่งตั้งการแต่งตั้งผู้มีความรู้ ความสามารถในการติดตามดำเนินการของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง โดยแต่งตั้งประชาชนในพื้นที่

อนุศิษฐ์ รัตนวิชัย (2552, น. 102 - 103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการและการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบาลธัญญาจึงประมาณรายจ่ายเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

ตำบลชัยภูมิ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยภูมิต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยภูมิ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ คือ ควรจัดทำแบบฟอร์มในการให้เสนอโครงการที่เป็นปัญหาในทุกครัวเรือน และควรให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมสภาพิจารณางบประมาณมากขึ้น ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ คือ ควรมีการชี้แจงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา คือ ควรผลการพิจารณาแผน เมื่อจัดทำแผนพัฒนาแล้วเสร็จส่งมายังชุมชนทุกชุมชน และเทศบาลตำบล ควรให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ประชาชนในการขอข้อมูลในเกี่ยวกับแผนพัฒนาเทศบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการนำแผนพัฒนามาดำเนินการจัดทำโครงการในเทศบัญญัติ ควรเปิดเผยข้อมูลในเทศบัญญัติให้ประชาชนทราบทั่วไป และควรมีการประชาสัมพันธ์การประเมินผลแผนพัฒนาว่านำไปใช้ในการจัดทำเทศบัญญัติที่โครงการ และแจ้งให้ประชาชนทราบด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล คือ ควรมีการจัดทำเอกสารการประเมินผลแผนแจกจ่ายในทุกชุมชน

ภาวีน ชินะ โขติ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์กรกับพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกของพนักงานธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความผูกพันต่อองค์กรด้านจิตใจสูงที่สุด พฤติกรรมที่เป็นสมาชิกขององค์กรในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ มีความสำนึกต่อหน้าที่สูงที่สุดผลการเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรจำแนกตามเพศในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันในด้านอื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมที่เป็นสมาชิกขององค์กรจำแนกตามอายุการศึกษา รายได้ และอายุงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P \leq .01$ และ ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกในองค์กรในภาพรวมพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมพร เพ็ญจันทร์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test F - test และสถิติสหสัมพันธ์ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของนิสิตในด้านการศึกษาสังคมและครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านการรับรู้ข่าวสาร การกล่อมเกลாதทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์การ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิก เพื่อเปรียบเทียบระหว่างความผูกพันต่อองค์การและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การ จำแนกตามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์การกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์การ กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานที่ทำงานธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 386 ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

อรทัย พระทศ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ กรณีศึกษา ชุมชนป้อมมหากาฬ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ผ่านมาปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมาและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬ โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร บทความ งานวิชาการ การสังเกตแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์พูดคุยแบบทางการและไม่เป็นทางการ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหา นโยบายการดำเนินโครงการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนป้อมมหากาฬส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยของประชาชนในชุมชนป้อมมหากาฬ โดยการดำเนินนโยบายของทางกรุงเทพมหานคร ไม่มีการศึกษาผลกระทบต่อประชาชนอย่างชัดเจนจึงไม่ได้ความร่วมมือจากประชาชนอย่างเต็มที่แม้การดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละสมัย ซึ่งมีนโยบายร่วมกับชุมชนในการหาทางออกในการแก้ไขปัญหาพร้อมกันได้เสนอโยบายต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผ่านเวทีการสัมมนาเจรจา แต่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ว่าจะมีวิธีแก้ไขปัญหาได้อย่างไร ผลสรุปออกมาทุกครั้ง คือ ประชาชนต้องรื้อย้ายที่อยู่อาศัยจากพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬและจากปัญหาการไล่รื้อที่อยู่อาศัยทำให้เกิดข้อขัดแย้งขึ้นระหว่างประชาชนชุมชนป้อมมหากาฬและกรุงเทพมหานครทำให้การดำเนินโครงการดังกล่าวล่าช้าไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ส่วนประชาชนก็มีการต่อสู้เพื่อจะขออยู่ต่อไปในพื้นที่ชุมชนต่อไป ซึ่งทำให้ปัญหาเกิดความยืดเยื้อมากกว่ายี่สิบกว่าปีแม้ว่าจะมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหากับทางชุมชน

เพื่อเสนอทางออกแนวทางแก้ไขต่อทางกรุงเทพมหานครแต่ก็ยังหาข้อสรุปไม่ได้ ข้อเสนอแนะในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนป้อมมหากาฬควรเริ่มจากการกำหนดนโยบายจากล่างขึ้นบน ควรศึกษาจากความต้องการของประชาชนและมีการวางแผนบริหารจัดการดำเนินการอย่างเป็นระบบหน่วยงานภาครัฐ ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดแนวทางและวางแผนในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการรับฟัง แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแสดงบทบาทของชุมชนพร้อมกับตัดสินใจร่วมกันในแนวทางการวางแผนการดำเนินโครงการ ต่อไป

สิทธิชนันท์ วารุณสหรัชภณ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ประชาชนต้องการเสนอแนะการทำงานของอบต. และร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ ได้หลากหลายช่องทาง ในขณะที่เดียวกันต้องการให้ อบต. ชี้แจงผลการร้องทุกข์ ชี้แจงการใช้งบประมาณผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ อบต. ให้มากขึ้นและประชาชนต้องการให้ อบต. เป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงาน กลุ่มประชาชนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางวางแผนพัฒนาอบต. เพื่อประโยชน์ด้านความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน ควรเปิดโอกาสเข้ามาร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา อบต. และการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่าและสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด

อักรกฤษ นุ่นจันทร์ (2559, น. 13) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขต จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านระดับมาก จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการรับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ด้านการประเมินผล ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและ 2) เปรียบเทียบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบล

ในเขตจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย / เดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบล ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามการได้รับรู้ข่าวสาร พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จินดา จุฬาราชบุรี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 364 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า t - test, F - test

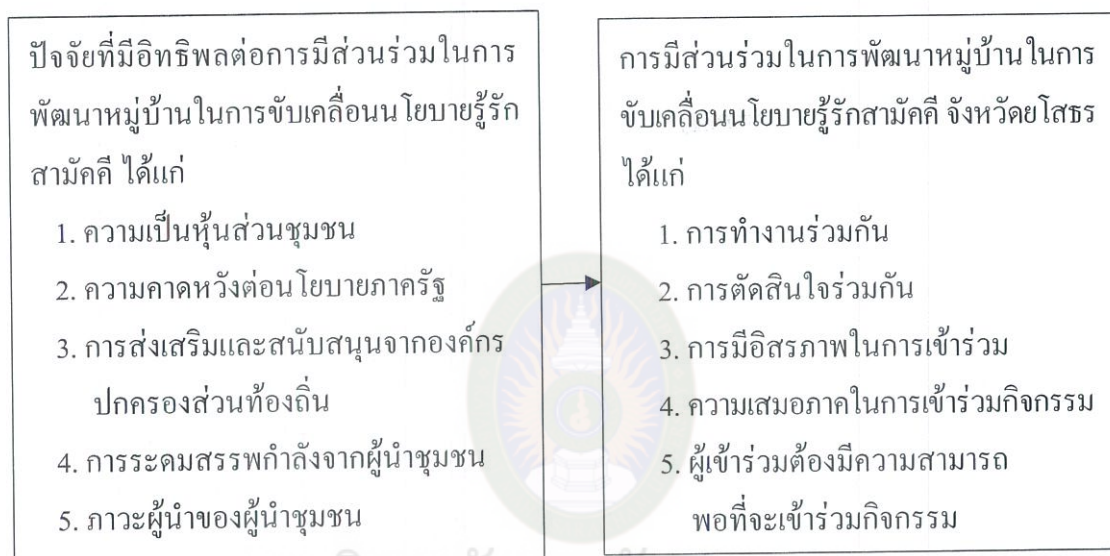
รัชชดี แสงมหะหมัด (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา : คุณภาพสังคมที่คนไทยมองเห็น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อความเหลื่อมล้ำในสังคมด้านต่าง ๆ เพื่อทราบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประชาชน และเพื่อเป็นแนวทางในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้น้อยลง โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ได้มาจากการสำรวจเรื่องชีวิตและสังคมโดยสถาบันพระปกเกล้า ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2558 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อแสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาด้วยสถิติไคสแควร์และใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ประเด็นที่มีความไม่เท่าเทียมกันมากที่สุดในสังคม คือ รายได้และทรัพย์สิน ในขณะที่ประเด็นที่ประชาชนเห็นว่าถูกเลือกปฏิบัติมากที่สุด คือ ความทุพพลภาพ รองลงมาคือ ถูกเลือกปฏิบัติเพราะระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คือ การที่สังคมมีการเลือกปฏิบัติ มีความไม่เท่าเทียมกันในรายได้และทรัพย์สิน ความไม่พึงพอใจในการศึกษา เพศ กลุ่มอายุ และถิ่นที่อาศัย ดังนั้นการเสริมสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทไทย คือ ควรมีการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจให้เข้มแข็ง ยกกระดับคุณภาพของการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและรัฐบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียม

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิด ไว้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่จริงในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร โดยมีจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น จำนวน 430,000 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีอายุระหว่าง 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่จริงในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร จำนวน 400 คน โดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ (Yamane, 1973)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad (3 - 1)$$

กำหนดให้ N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

e แทน ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดให้ไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตร ได้ดังนี้

$$= \frac{430,000}{1 + 430,000 (.05)^2}$$

$$= 399.62$$

กำหนดหาขนาดตัวอย่าง ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 399.62 เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม จึงทำการปัดเศษตัวเลขขึ้นเป็น 400 คน

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มหลายขั้นตอน (Multi - Stage Cluster Sampling) (May, 1997, p. 21) โดยดำเนินการตามขั้นตอนโดยแบ่งพื้นที่จังหวัดยโสธรตามอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอทรายมูล อำเภอกุดชุม อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอป่าดิว อำเภอมหาชนะชัย อำเภอค้อวัง อำเภอเลิงนกทา อำเภอไทยเจริญ ดังนี้

ตารางที่ 3.1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	อำเภอ	ประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไป (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	เมืองยโสธร	102,185	95
2	เลิงนกทา	77,216	72
3	คำเขื่อนแก้ว	53,642	50
4	มหาชนะชัย	45,887	43
5	กุดชุม	53,146	49
6	ป่าดิว	28,245	26
7	ทรายมูล	24,851	23
8	ค้อวัง	20,438	19
9	ไทยเจริญ	24,390	23
รวมทั้งสิ้น		430,000	400

3.1.3 กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ข้าราชการ ผู้นำหมู่บ้าน (กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ผู้ช่วยฯ / อสม. ฯลฯ) และประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร จำนวน 10 คน

3.1.3.1 นางสาวกมลรัตน์ มังคละ ตำแหน่ง ลูกจ้าง

3.1.3.2 นางจำเนียร ออกนิศย์ ตำแหน่ง ราษฎร

3.1.3.3 นางสาวรัตติยา พุ่มจันทร์ ตำแหน่ง ราษฎร

3.1.3.4 นางสาวสุชาดา อภินิตย์ ตำแหน่ง ราชครู

3.1.3.5 นางสาวณัฐฐาวดี คณะศิรี ตำแหน่ง พนักงานบริษัทเอกชน

3.1.3.6 นายอนุชา พรหมศรี ตำแหน่ง ปลัดอำเภอ สถานที่ปฏิบัติงานที่ทำการปกครอง
อำเภอเลิงนกทา

3.1.3.7 นายประยงค์ ชันแก้ว ตำแหน่ง กำนันตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง

3.1.3.8 นางอุไรพร บุญคำ ตำแหน่ง แพทย์ประจำตำบลกุดดง อำเภอคำเขื่อนแก้ว

3.1.3.9 นายสมพงษ์ ชื่นบาน ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านคำกลาง ตำบลโลกนาโก
อำเภอป่าติ้ว

3.1.3.10 นายจรูญ กาญจนสาธิต ตำแหน่ง กำนันตำบลค้อเหนือ

3.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

3.2.1 ลักษณะเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย
รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการ
ขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี

ตอนที่ 4 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน
ในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการ
ขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี

3.2.2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบ
ที่ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคีแล้วนำมา
เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด

3.2.2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และ
เสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

3.2.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.2.3.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของ Rovinelli and Hambleton (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, น. 219 - 233) เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน - 1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum X}{N} \quad (3 - 2)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum x$ แทน ผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ 1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูงใช้ได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.66 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

1) การตรวจสอบครอบคลุมความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ความถูกต้องความเที่ยงตรง เชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้องของรูปแบบแบบสอบถามและการใช้ภาษาเพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1.1) นางนันทิญา พูลทวี วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตำแหน่ง ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ) หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและบัตร ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองยโสธร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2) ดร.สนุก สิงห์มาตร วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รป.ด.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตำแหน่ง นักวิชาการอิสระ จังหวัดยโสธร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.3) นายธนันท์รัฐ สินธุประสิทธิ์ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (คส.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย ตำแหน่ง ครูสอนภาษาไทย (คส.1) โรงเรียนเทศบาลวารินวิชาชาติ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.2.3.2 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดยโสธร ในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี

3.2.3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามโดยใช้ผู้ช่วยในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผล ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

3.4.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบ (Coding Form)

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อมากำหนดเกณฑ์ของการให้คะแนน ดังนี้

3.4.3.1 การจัดกระทำคะแนนระดับบทบาทกรรมการหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยแบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Lilert's Scale) มี 4 ระดับ ได้แก่

เป็นประจำ กำหนดให้ 5 คะแนน

บ่อยครั้ง กำหนดให้ 4 คะแนน

บางครั้ง กำหนดให้ 3 คะแนน

นาน ๆ ครั้ง กำหนดให้ 2 คะแนน

ไม่เคย กำหนดให้ 1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบน -
มาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์ของ (รังสรรค์ สิงห์เดศ, 2551, น. 186) ดังนี้
เกณฑ์คะแนนระดับการปฏิบัติงาน 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับคะแนน 1.00 - 1.80 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
- ระดับคะแนน 1.81 - 2.60 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมน้อย
- ระดับคะแนน 2.61 - 3.40 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมปานกลาง
- ระดับคะแนน 3.41 - 4.20 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมมาก
- ระดับคะแนน 4.21 - 5.00 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมมากที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ผู้วิจัยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านจังหวัดยโสธร ในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อน นโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ใช้สถิติ (Multiple Regression Analysis)

3.5.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอ ในเชิงพรรณนาความด้วยการแจกแจงความถี่

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแปลความหมาย มีดังนี้

n แทน จำนวนหน่วยตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

R แทน สัมประสิทธิ์สัมพันธภาพหุคูณ

R^2 แทน ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์

b แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

β แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที

X_1 แทน ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน

X_2 แทน ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ

X_3 แทน การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

X_4 แทน การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน

X_5 แทน ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

Y แทน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี

\hat{Y} แทน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

\hat{Z} แทน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	156	39.0
1.2 หญิง	244	61.0
รวม	400	100.0
2. อายุ		
2.1 อายุ 21 - 35 ปี	276	69.0
2.2 อายุ 35 - 50 ปี	85	21.3
2.3 อายุ 50 - 65 ปี	35	8.8
2.4 อายุ 61 - 80 ปี	4	1.0
รวม	400	100.0
3. สถานะ		
3.1 โสด	207	51.8
3.2 สมรส	163	40.8
3.3 แยกกันอยู่	10	2.5
3.4 หย่าร้าง	20	5.0
รวม	400	100.0
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ประถม	17	4.3
4.2 มัธยม	80	20.0
4.3 ปริญญาตรี	274	68.5
4.4 สูงกว่าปริญญาตรี	29	7.3
รวม	400	100.0

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพ		
5.1 นักศึกษา	40	10.0
5.2 ข้าราชการ	96	24.0
5.3 พนักงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ	105	26.3
5.4 ลูกจ้าง	92	23.0
5.5 ว่างาน	40	10.0
5.6 อื่น ๆ	27	6.8
รวม	400	100.0
6. รายได้		
6.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท	128	32.0
6.2 มากกว่า 10,001 แต่ไม่เกิน 30,000 บาท	198	49.5
6.3 มากกว่า 30,000	74	18.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 244 คิดเป็นร้อยละ 61 และเพศชาย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39

1. ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 21 - 35 ปี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมา อายุ 35 - 50 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 อายุ 50 - 65 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 อายุ 61 - 80 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

2. ด้านสถานะ พบว่า ส่วนใหญ่โสด จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมา สมรส จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 แยกกันอยู่ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 หย่าร้าง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

3. ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 มัธยม จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ประถม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

4. ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 ข้าราชการ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ลูกจ้าง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 นักศึกษา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ว่างาน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 อื่น ๆ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

5. ด้านรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 10,001 แต่ไม่เกิน 30,000 บาท จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 รายได้มากกว่า 30,000 คน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร

2.1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 4.2

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อน นโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. การทำงานร่วมกัน	4.33	0.55	มากที่สุด	1
2. การตัดสินใจร่วมกัน	4.27	0.66	มากที่สุด	3
3. การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม	3.89	0.70	มาก	5
4. ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.07	0.69	มาก	4
5. ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม	4.28	0.60	มากที่สุด	2
โดยรวม	4.03	0.52	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.52) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.55) ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.60) การตัดสินใจร่วมกัน ($\bar{X} = 4.27$,

S.D. = 0.66) ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.69) การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

2.1.1 ด้านการทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 4.3

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อน นโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.25	0.66	มากที่สุด
2. ตั้งใจทำงานในส่วนของตนเอง	4.41	0.82	มากที่สุด
3. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.37	0.72	มากที่สุด
4. แบ่งงานกันทำ	4.17	0.77	มาก
5. เคารพในเสียงส่วนมาก	4.47	0.70	มากที่สุด
โดยรวม	4.33	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านการทำงานร่วมกัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.55) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ เคารพในเสียงส่วนมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.70) ตั้งใจทำงานในส่วนของตนเอง ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.82) ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.72) การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.66) แบ่งงานกันทำ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

2.1.2 ด้านการตัดสินใจร่วมกัน

ตารางที่ 4.4

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อน นโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ	4.23	0.83	มากที่สุด
2. มีการเปิดโอกาสในการออกเสียง	4.30	0.77	มากที่สุด
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.22	0.82	มากที่สุด
4. การถูกให้ความสำคัญ	4.07	0.88	มาก
5. เคารพในเสียงส่วนมาก	4.53	0.66	มากที่สุด
โดยรวม	4.27	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.62) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เคารพในเสียงส่วนมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.66) มีการเปิดโอกาสในการออกเสียง ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.77) มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.83) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.82) การถูกให้ความสำคัญ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

2.1.3 ด้านการมีอิสรภาพในการเข้าร่วม

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านการมีอิสรภาพในการเข้าร่วม

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อน นโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. จำกัดความสามารถในการเข้าร่วม	3.45	0.98	มาก
2. ความถี่ในการเข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน	3.54	0.87	มาก
3. มีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน	3.51	0.82	มาก
4. มีความซื่อสัตย์	4.47	0.73	มากที่สุด
5. มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับผู้อื่นและสังคมได้	4.47	0.67	มากที่สุด
โดยรวม	3.89	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านการมีอิสรภาพในการเข้าร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.62) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.73) มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับผู้อื่นและสังคมได้ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .67) ความถี่ในการเข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.87) มีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.82) จำกัดความสามารถในการเข้าร่วม ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

2.1.4 ด้านความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 4.6

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อน นโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ถูกกีดกันให้เข้าร่วมประชุม	3.91	0.57	มาก
2. ถูกกีดกันจากกิจกรรมต่าง ๆ	4.17	0.79	มาก
3. ถูกปฏิบัติอย่างเท่าเทียมตามกฎหมาย	4.00	0.69	มาก
4. ถูกปฏิบัติด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ	3.92	0.47	มาก
5. เคารพเสียงส่วนมาก	4.36	0.85	มากที่สุด
โดยรวม	4.07	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.69) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เคารพเสียงส่วนมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.85) ถูกกีดกันจากกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.79) ถูกปฏิบัติอย่างเท่าเทียมตามกฎหมาย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.69) ถูกปฏิบัติด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.47) ถูกกีดกันให้เข้าร่วมประชุม ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

2.1.5 ด้านผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 4.7

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อน นโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีความรู้ หรือทักษะพื้นฐานในตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมาย	4.22	0.75	มากที่สุด
2. มีความสามารถในการประมวลความคิด มีมโนทัศน์ หรือความ เข้าใจในงานของตนเอง	4.23	0.73	มากที่สุด
3. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออก หรือแสดงความคิดเห็น	4.23	0.75	มากที่สุด
4. มีความใฝ่รู้ หรือพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงาน สำเร็จตามเป้าหมาย	4.36	0.67	มากที่สุด
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	4.30	0.67	มากที่สุด
6. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำ/ผู้ตามที่ดี	4.34	0.70	มากที่สุด
โดยรวม	4.28	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.60) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความใฝ่รู้ หรือพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.67) มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำ/ผู้ตามที่ดี ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.70) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.67) มีความเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออก หรือแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.75) มีความสามารถในการประมวลความคิด มีมโนทัศน์ หรือความเข้าใจในงานของตนเอง ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.73) มีความรู้ หรือทักษะพื้นฐานในตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 4.8

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
1. ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน	4.00	0.74	มาก	1
2. ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ	3.81	0.97	มาก	4
3. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.72	0.84	มาก	5
4. การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน	3.94	0.83	มาก	3
5. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน	3.99	0.85	มาก	2
โดยรวม	3.89	0.73	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.74) ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.85) การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.83) ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.97) การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

3.2.1 ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน

ตารางที่ 4.9

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม				
ในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1. มีมุมมอง ความคิดที่คล้ายคลึงกัน	3.83	0.84	มาก	
2. ช่วยกันรับผิดชอบและแก้ไขปัญหา	4.00	0.81	มาก	
3. ทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.12	0.86	มาก	
4. ไว้วางใจซึ่งกันและกัน	3.94	0.88	มาก	
5. มีความคิดสร้างสรรค์	4.10	0.81	มาก	
โดยรวม	4.00	0.74	มาก	

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ความเป็นหุ้นส่วนชุมชนพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.74) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ทำงานร่วมกันเป็นทีม จำนวน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.86) มีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.81) ช่วยกันรับผิดชอบและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.81) ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.88) มีมุมมองความคิดที่คล้ายคลึงกัน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

3.2.2 ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ

ตารางที่ 4.10

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ จำแนกเป็นรายชื่อ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นโยบายสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน	3.90	0.96	มาก
2. สามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว	3.76	0.91	มาก
3. ความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบาย	3.75	0.81	มาก
4. สามารถทำให้ประชาชนมีความสามัคคีกันได้	3.82	0.95	มาก
5. ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในนโยบายรัฐรักสามัคคี	3.82	0.94	มาก
โดยรวม	3.81	0.97	มาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81, S.D. = 0.97$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ นโยบายสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.96$) ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในนโยบายรัฐรักสามัคคี ($\bar{X} = 3.82, S.D. = 0.94$) สามารถทำให้ประชาชนมีความสามัคคีกันได้ ($\bar{X} = 3.82, S.D. = 0.95$) สามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.76, S.D. = 0.91$) ความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบาย ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.81$) ตามลำดับ

3.2.3 การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.11

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็นรายชื่อ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว	3.69	0.72	มาก
2. ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน	3.77	0.81	มาก
3. อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการดำเนินนโยบาย	3.71	0.97	มาก
4. อปท. เข้าใจในตัวนโยบาย	3.75	0.83	มาก
5. อปท. มีงบประมาณเพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินนโยบาย	3.64	0.92	มาก
6. อปท. กับประชาชนทำงานร่วมกันได้ดี	3.73	0.92	มาก
โดยรวม	3.72	0.84	มาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72, S.D. = 0.84$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.81$) อปท. เข้าใจในตัวนโยบาย ($\bar{X} = 3.75, S.D. = .83$) อปท. กับประชาชนทำงานร่วมกันได้ดี ($\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.92$) อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการดำเนินนโยบาย ($\bar{X} = 3.71, S.D. = .97$) ช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.69, S.D. = 0.72$) อปท. มีงบประมาณเพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินนโยบาย ($\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.92$) ตามลำดับ

3.2.4 การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน

ตารางที่ 4.12

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม				
ในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1. ผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ) เข้ามาช่วยเหลือประชาชน	3.97	0.93	มาก	
2. ผู้นำชุมชนเข้าใจนโยบาย	3.84	0.92	มาก	
3. ความมีส่วนร่วมในนโยบายของผู้นำ	3.94	0.88	มาก	
4. ผู้นำสามารถเข้าร่วมนโยบายร่วมกับประชาชน	3.96	0.87	มาก	
5. ความเป็นกันเองระหว่างผู้นำและประชาชน	3.98	0.90	มาก	
โดยรวม	3.94	0.83	มาก	

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.83) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความเป็นกันเองระหว่างผู้นำและประชาชน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.90) ผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ) เข้ามาช่วยเหลือประชาชน ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.93) ผู้นำสามารถเข้าร่วมนโยบายร่วมกับประชาชน ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.87) ความมีส่วนร่วมในนโยบายของผู้นำ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.88) ผู้นำชุมชนเข้าใจนโยบาย ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ

3.2.5 ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

ตารางที่ 4.13

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. กล้าคิดกล้าทำกล้าเสนอ	4.06	0.87	มาก
2. ทำเพื่อส่วนรวม	3.95	0.96	มาก
3. กล้ารับผิดชอบ	4.03	0.89	มาก
4. เข้ากับสังคม หรือประชาชนภายในและภายนอกชุมชนได้	3.99	0.88	มาก
5. ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.92	0.97	มาก
โดยรวม	3.99	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.85) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กล้าคิดกล้าทำกล้าเสนอ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.87) กล้ารับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.89) เข้ากับสังคม หรือประชาชนภายในและภายนอกชุมชนได้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.88) ทำเพื่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.96) ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.97) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ผู้วิจัย ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย จำนวน 5 ตัวแปร และนำมาวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร และนำเสนอผลการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันด้วยวิธีเป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะสูงไปด้วย และถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งจะสูง ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า (Correlation Coefficient (r)) มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ (คุชฎี आयुวัฒน์, 2553, น. 2) ดังนี้

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.001 - 0.500 มีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.501 - 0.700 มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.701 ขึ้นไป มีระดับความสัมพันธ์สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ควรมีค่าไม่เกิน 0.80 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด (Multicollinearity) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่

X_1 แทน ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน

X_2 แทน ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ

X_3 แทน การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

X_4 แทน การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน

X_5 แทน ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

ตารางที่ 4.14

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
X_1	1	-	-	-	-
X_2	.644**	1	-	-	-
X_3	.524**	.746**	1	-	-
X_4	.654**	.686**	.675**	1	-
X_5	.676**	.684**	.626**	.739**	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .524 - .746 ไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน .80 ที่จะก่อให้เกิดปัญหา มีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) เมื่อนำไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

4.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงมีลักษณะที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์หาผลหรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามหนึ่งตัว โดยมีข้อสมมติฐานว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Relationship) เพื่อที่จะทำให้สามารถนำผลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามมารวมกันได้ (Additivity) กล่าวคือตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ และตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันมีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใดก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบดูว่าตัวแปรอิสระสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ (Multicollinearity) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions) ตามขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) ด้วยวิธีการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression)

4.2.1.1 ตัวแปรอิสระ จำนวน 5 ปัจจัย คือ

X_1 แทน ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน

X_2 แทน ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ

X_3 แทน การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

X_4 แทน การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน

X_5 แทน ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

4.2.1.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร Y

ตารางที่ 4.15

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร

ตัวแปรอิสระ	B	S.E.	Beta	t	Sig.
a ค่าคงที่ (Constant)	1.79	.10	-	17.24	.00*
1. ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน	.41	.03	.58	11.86	.00*
2. ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ	-.13	.03	-.24	-4.14	.00*
3. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	.15	.03	.25	4.61	.00*
4. การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน	.16	.04	.26	3.85	.00*
5. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน	-.03	.04	-.04	-.63	.53

$R = .744, R^2 = .554$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร ด้วยวิธีการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression) ดังนี้

1. ปัจจัยที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์พหุคูณกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร (Y) เท่ากับ 0.744 ($R = .744$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร (Y) ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร (Y) เท่ากับ .554 ($R^2 = .554$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร สามารถอธิบาย บทบาทภาคประชาชนในการขับเคลื่อนภารกิจหมู่บ้านด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร (Y) ได้ร้อยละ 55.40

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐาน จากมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

3.1 ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน X_1 (Beta = .58)

3.2 การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน X_4 (Beta = .26)

3.3 การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น X_3 (Beta = .25)

3.4 ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ X_2 (Beta = -.24)

3.5 ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน X_5 (Beta = -.04) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ 1.79 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$

แทนค่าในสูตร $Y = 1.79 + .41 (X_1) + .16 (X_4) + .15 (X_3) - 13 (X_2)$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = B_1z_1 + B_2z_2 + \dots + B_nz_n$

แทนค่าในสูตร $Z = .58 (Z_1) + .26 (Z_4) + .25 (Z_3) - 24 (Z_2)$

เมื่อ Y และ Z = ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ตารางที่ 4.16

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร	ความถี่
1. ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน	
1.1 ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน	21
1.2 ควรรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ประชาชนควรเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา	14
2. ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ	
2.1 ควรสะท้อนปัญหาและความต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐรับทราบเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงความต้องการ	25
2.2 ควรรับข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่ไปกำหนดนโยบาย	14
2.3 การดำเนินโครงการต้องมีการประเมินผลและมีตัวชี้วัดความสำเร็จ	9
3. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
3.1 มีงบประมาณส่งเสริมในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ	27
3.2 ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ให้กับชุมชนดำเนินกิจกรรม	13
3.3 ควรส่งบุคลากรเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินโครงการ	
4. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
4.1 มีงบประมาณส่งเสริมในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ	17
4.2 ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ให้กับชุมชนดำเนินกิจกรรม	15
4.3 ควรส่งบุคลากรเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินโครงการ	12
5. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน	
5.1 ควรมีการอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่และก่อนการดำเนินโครงการต่าง ๆ	15
5.2 ควรมีการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม	13
5.3 ควรเคารพมติของเสียงส่วนมากในที่ประชุม	11

ตารางที่ 4.17 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ดังนี้

1. ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน ได้แก่ ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ควรรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ประชาชนควรเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

2. ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ ได้แก่ ควรสะท้อนปัญหาและความต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐรับทราบเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงความต้องการ ควรรับข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่ไปกำหนดนโยบาย การดำเนินโครงการต้องมีการประเมินผลและมีตัวชี้วัดความสำเร็จ

3. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ มีงบประมาณส่งเสริมในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ให้กับชุมชนดำเนินกิจกรรม ควรส่งบุคลากรเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินโครงการ

4. การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน ได้แก่ ควรชี้แจงโครงการให้ผู้นำชุมชนเข้าใจ ควรมีการติดต่อสื่อสารกันในช่องทาง Line อย่างสม่ำเสมอ ผู้นำควรรู้จักสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน

5. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน ได้แก่ ควรมีการอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่และก่อนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ควรมีการตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ควรเคารพมติของเสียงส่วนมากในที่ประชุม

ตอนที่ 6 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

6.1 จากการศึกษาเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเครื่องมือในการเก็บข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ข้าราชการ ผู้นำหมู่บ้าน (กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ผู้ช่วยฯ / อสม. ฯลฯ) และประชาชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร จำนวน 10 คน มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การพัฒนาด้านความเป็นหุ้นส่วนชุมชน

“...ทำให้ชุมชนรู้ถึงคุณค่าของความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถยืนหยัดเพื่อให้ชุมชนแข็งแรง...”

(คนที่ 1 ลูกจ้างในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ให้ชุมชนเชื่อมั่นในนโยบายแล้วชุมชนจะให้ความร่วมมือเอง...”

(คนที่ 2 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงมีการเชิญชวนให้ทุกคนในชุมชนออกมาร่วมกิจกรรมชุมชน...”

(คนที่ 3 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...มีการเชิญชวนคนในชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเฉพาะผลประโยชน์และสิ่งที่จะได้รับการกระทำกิจกรรม...”

(คนที่ 4 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมความรู้ให้ชุมชนรู้จักสิ่งที่มีความสำคัญภายในชุมชนนั้นที่สามารถนำไปพัฒนาและขยายผลและพัฒนาชุมชนได้...”

(คนที่ 5 พนักงานบริษัทเอกชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ให้ประชาชนทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนให้รู้สึกมีคุณค่าในสิ่งที่ชุมชนมี...”

(คนที่ 6 ปลัดอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในโครงการของรัฐต่าง ๆ ที่ดำเนินการในชุมชน สอดส่อง ทักท้วง ให้เกิดผลดีต่อชุมชน...”

(คนที่ 7 กำนันตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนไว้ให้ลูกหลานได้พัฒนาต่อยอด ธรรมชาติ การมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาตำบล...”

(คนที่ 8 แพทย์ประจำ ตำบลกุดกุง อำเภอดำเนินแก้ว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมกิจกรรมในชุมชน เช่น ประเพณีบุญต่าง ๆ การไหว้ศาลบ้าน ดอนปู่ตา สร้างความผูกพันกับชุมชน ให้ประชาชนได้รู้สึกหวงแหนชุมชนเป็นเจ้าของชุมชนอย่างแท้จริง...”

(คนที่ 9 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านคำกลาง ตำบลโคกนาโก อำเภอดำเนินแก้ว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมประชาคมต่าง ๆ เพื่อแสดงความคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน มีกิจกรรมในชุมชนร่วมกัน เช่น ทำความสะอาดถนน สาธารณะร่วมกัน คูแกลศาลปู่ตา เข้าบ้าน เพื่อความสามัคคีของคนในชุมชน...”

(คนที่ 10 กำนันตำบลค้อเหนือ จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

2. การพัฒนาด้านความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ

“...ภาครัฐควรมีการวางแผนการตั้งนโยบายที่สามารถพัฒนาต่อไปและควรมีนโยบายที่ชัดเจนในด้านการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้นโยบายสามารถส่งเสริมชุมชนได้...”

(คนที่ 1 ลูกจ้างในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ให้ระบายนโยบายภาครัฐตอบสนองความต้องการของกลุ่มคน...”

(คนที่ 2 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...คนมีความเข้าใจในหลักการความเป็นไปได้ของนโยบายก่อนว่าสามารถเป็นไปได้หรือไม่หรือมีปัจจัยอื่นประกอบเป็นตัวเสริมความเป็นไปได้หรือไม่...”

(คนที่ 3 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“...นโยบายของภาครัฐควรมีความชัดเจนและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน...”

(คนที่ 4 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...รัฐควรมีความชัดเจนในนโยบายที่ส่งผลต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลกับการพัฒนาชุมชนภายหลังและควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนกับนโยบายทุกนโยบาย...”

(คนที่ 5 พนักงานบริษัทเอกชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...นโยบายของรัฐควรมีความชัดเจนทางด้านงบประมาณผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินโครงการได้จริงตอบสนองของประชาชนได้...”

(คนที่ 6 ปลัดอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...มีนโยบายส่งเสริมด้านสวัสดิการสังคม ส่งเสริมด้านอาชีพเพื่อให้ประชาชน
หารายได้...”

(คนที่ 7 กำนันตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ประชาชนมีสวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมเข้าถึงบริการภาครัฐ
ได้อย่างเสมอภาค...”

(คนที่ 8 แพทย์ประจำ ตำบลกุดกง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการดูแล จัดตั้งโรงเรียน
ผู้สูงอายุ...”

(คนที่ 9 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านคำกลาง ตำบลโคกนาโก อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563
: สัมภาษณ์)

“...มีโครงการพัฒนาด้านอาชีพ ส่งเสริมการค้าขายในชุมชน สร้างตลาดสินค้า
ชุมชนให้ประชาชนได้มีพื้นที่ในการนำสินค้ามาจำหน่าย...”

(คนที่ 10 กำนันตำบลค้อเหนือ จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

3. การพัฒนาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“...พัฒนาด้านศักยภาพผู้นำชุมชนจากชุมชนไปมีระดับท้องถิ่นให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นมีความรู้ให้ความรู้แก่ชุมชนเพื่อพัฒนา ต่อไป...”

(คนที่ 1 ลูกจ้างในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...การบริหารงานมีการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอกและมีความคล่องตัว...”

(คนที่ 2 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ชุมชนควรให้ความเชื่อใจและให้ความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ มากที่สุดพร้อม
กับให้ Facebook หลังการทำงานดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะแนะนำต่อองค์กรต่อไป...”

(คนที่ 3 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...มีการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจประสบการณ์ให้กันภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำสูง...”

(คนที่ 4 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความรู้กับภาคชุมชนด้านกฎหมายความรู้ในชุมชนระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาได้จากจุดเล็กคือชุมชนสู่ระดับท้องถิ่น...”

(คนที่ 5 พนักงานบริษัทเอกชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมเรื่องเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ...”

(คนที่ 6 ปลัดอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมเรื่องเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ...”

(คนที่ 7 กำนันตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...มีงบประมาณในการพัฒนาอย่างเพียงพอ...”

(คนที่ 8 แพทย์ประจำ ตำบลกุดกุง อำเภอลำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมเรื่องเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ...”

(คนที่ 9 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านคำกลาง ตำบลโคกนาโก อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...มีงบประมาณพัฒนาถนนเส้นทางการเกษตร ช่อมแซมที่ชำรุด เพื่อการคมนาคมที่สะดวก มีโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะ มีการบริการจัดการน้ำ สร้างธนาคารน้ำใต้ดิน เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง...”

(คนที่ 10 กำนันตำบลค้อเหนือ จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

4. การพัฒนาด้านการระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน

“...จัดอบรมผู้นำชุมชนและทีมให้มีความรู้ความสามัคคีมีความรู้รักสำนึกต่อชุมชนและสิ่งที่มีอยู่ในสังคม...”

(คนที่ 1 ลูกจ้างในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...การให้ความรู้ความเข้าใจจากผู้นำชุมชนด้านต่าง ๆ ที่ชุมชนควรทราบ...”

(คนที่ 2 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ควรสร้างความเชื่อมั่นมั่นใจให้กับผู้นำชุมชนทำให้เห็นภาพเป็นรูปธรรมชัดเจนว่าจะกรรม หรือสิ่งที่กำลังดำเนินการนั้นมีประโยชน์ต่อชุมชนจริงถึงความสนใจให้ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือ...”

(คนที่ 3 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ผู้นำควรมีนโยบายที่ชัดเจนก่อนแล้วชุมชนจะให้ความร่วมมือเอง...”

(คนที่ 4 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...มีการให้ความรู้ผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง...”

(คนที่ 5 พนักงานบริษัทเอกชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ควรพัฒนาด้านความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเป็นพี่เลี้ยงในการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่ชุมชนดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์...”

(คนที่ 6 ปลัดอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...พัฒนาด้านการทำกิจกรรมจิตอาสาบ่อย ๆ เพื่อสร้างกลุ่ม ทีมงานให้มีความเหนียวแน่น เพื่อง่ายต่อการประสานงาน...”

(คนที่ 7 กำนันตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ให้ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต อำนาจ หน้าที่ของผู้นำชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ ฝึกฝนทักษะในการทำงานสาธารณะ การเจรจา การให้ความเป็นธรรมในการระงับข้อพิพาท...”

(คนที่ 8 แพทย์ประจำ ตำบลกุดกุง อำเภอกำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ให้การพัฒนาทักษะด้านการทำงานเป็นทีม การพูดในที่สาธารณะ การชักจูง โน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการ...”

(คนที่ 9 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านคำกลาง ตำบลโคกนาโก อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...มีการสร้างมิตรกับคนในชุมชน ให้รู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือ รู้จักเสียสละ เพื่อส่วนรวม แสดงให้เห็นถึงความจริงใจกับประชาชน...”

(คนที่ 10 กำนันตำบลค้อเหนือ จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

5. การพัฒนาด้านภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

“...ผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างให้คนในชุมชนและควรมีการอบรมให้ความรู้ แก่ผู้นำชุมชนทางด้านกฎหมายระเบียบองค์กรข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาพัฒนาชุมชนได้ ในภายหลัง...”

(คนที่ 1 ลูกจ้างในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...มีส่วนร่วมกับทีมมีระเบียบ...”

(คนที่ 2 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

“...ผู้นำชุมชนคนมีความเข้าใจหลักการพัฒนาชุมชนเป็นคนทันสมัยทันโลก ทันข่าวสาร รู้วิธีการเข้าถึงชุมชนรวมถึงการพูดคุยโน้มน้าวชาวบ้านมีใจรักเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยแท้จริง...”

(คนที่ 3 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ผู้นำกล้าหาญ และตรงไปตรงมารู้จักลูกทีม...”

(คนที่ 4 ราษฎรในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...จัดอบรมและให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชนและผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างในการ พัฒนาของผู้คนในชุมชนจึงสามารถนำพาชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม และสามารถพัฒนาชุมชนได้ ในภายหน้า...”

(คนที่ 5 พนักงานบริษัทเอกชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...ผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชาวบ้านนำพาชุมชนไปในทิศทางที่ดี...”
(คนที่ 6 ปลัดอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...พัฒนาด้านความเสี่ยสละเพื่อส่วนรวม...”
(คนที่ 7 กำนันตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...พัฒนาบุคลิกภาพให้มีไมตรี กล้าตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน เป็นตัวแทนในการเสนอปัญหาของชุมชนต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ...”
(คนที่ 8 แพทย์ประจำ ตำบลกุดกุง อำเภอกำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...พัฒนาด้านการตัดสินใจ ฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน การพูดแสดงออกในที่สาธารณะ มีความอ่อนน้อมเสี่ยสละเพื่อส่วนรวม...”
(คนที่ 9 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านคำกลาง ตำบลโคกนาโก อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

“...กล้าคิด กล้าทำ และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และต้องทำเพื่อผลประโยชน์ของคนในชุมชน...”
(คนที่ 10 กำนันตำบลคือเหนือ จังหวัดยโสธร, 4 กุมภาพันธ์ 2563 : สัมภาษณ์)

6.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสรุปประเด็น ได้ดังนี้

6.2.1 การพัฒนาด้านความเป็นหุ้นส่วนชุมชน

ทำให้ชุมชนรู้ถึงคุณค่าของความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถยืนหยัดเพื่อให้ชุมชนแข็งแรงให้ชุมชนเชื่อมั่นในนโยบายแล้วชุมชนจะให้ความร่วมมือเอง ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงมีการเชิญชวนให้ทุกคนในชุมชนออกมาร่วมกิจกรรมชุมชน มีการเชิญชวนคนในชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเฉพาะผลประโยชน์และสิ่งที่จะได้รับจากการกระทำกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้ชุมชนรู้จักสิ่งที่มีความสำคัญภายในชุมชนนั้นที่สามารถนำไปพัฒนาและขยายผลและพัฒนาชุมชนได้ให้ประชาชนทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนให้รู้สึกมีคุณค่าในสิ่งที่ชุมชนมี ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในโครงการของรัฐต่าง ๆ ที่ดำเนินการในชุมชน สอดส่อง ทักท้วง ให้เกิดผลดีต่อชุมชน รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนไว้ให้ลูกหลานได้พัฒนาต่อยอด รณรงค์การมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาตำบล

ส่งเสริมกิจกรรมในชุมชน เช่น ประเพณีบุญต่าง ๆ การไหว้ศาลบ้าน คอนปู้ตา สร้างความผูกพันกับชุมชนให้ประชาชนได้รู้สึกหวงแหนชุมชนเป็นเจ้าของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมประชาคมต่าง ๆ เพื่อแสดงความคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน มีกิจกรรมในชุมชนร่วมกัน

6.2.2 การพัฒนาด้านความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ

ภาครัฐควรมีการวางแผนการตั้งนโยบายที่สามารถพัฒนาต่อไป และควรมีนโยบายที่ชัดเจนในด้านการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้นโยบายสามารถส่งเสริมชุมชนได้ให้ระบายนโยบายรัฐตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มคน คนมีความเข้าใจในหลักการความเป็นไปได้ของนโยบายก่อนว่าสามารถเป็นไปได้หรือไม่หรือมีปัจจัยอื่นประกอบเป็นตัวเสริมความเป็นไปได้หรือไม่ นโยบายของภาครัฐควรมีความชัดเจนและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน รัฐควรมีความชัดเจนในนโยบายที่ส่งผลต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลกับการพัฒนาชุมชนภายหลังและควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนกับนโยบายทุกนโยบาย นโยบายของรัฐควรชัดเจนทางด้านงบประมาณผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินโครงการได้จริงตอบสนองของประชาชนได้ มีนโยบายส่งเสริมด้านสวัสดิการสังคม ส่งเสริมด้านอาชีพ เพื่อให้ประชาชนหารายได้ ประชาชนมีสวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมเข้าถึงบริการภาครัฐได้อย่างเสมอภาค ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการดูแล จัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ มีโครงการพัฒนาด้านอาชีพ ส่งเสริมการค้าขายในชุมชน สร้างตลาดสินค้าชุมชนให้ประชาชนได้มีพื้นที่ในการนำสินค้ามาจำหน่าย

6.2.3 การพัฒนาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

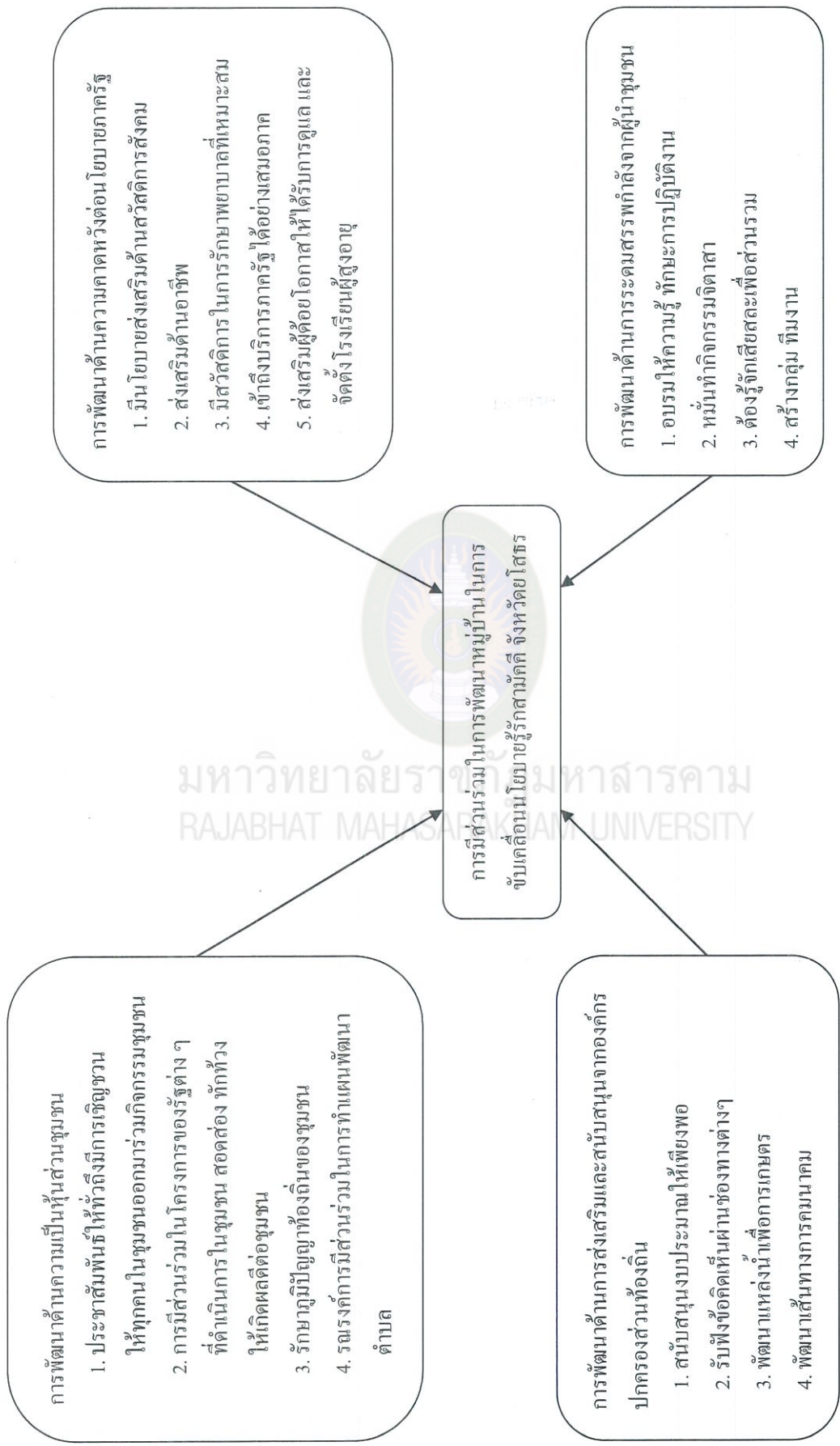
พัฒนาด้านศักยภาพผู้นำชุมชนจากชุมชนไปมีระดับท้องถิ่นให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ให้ความรู้แก่ชุมชนเพื่อพัฒนาต่อไป การบริหารงานมีการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอกและมีความคล่องตัว ชุมชนควรให้ความเชื่อใจและให้ความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ มากที่สุดพร้อมกับให้ Facebook หลังการทำงานดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะแนะนำต่อองค์กรต่อไป มีการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจประสบการณ์ให้กันภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้บริหารมีความเป็นผู้นำสูง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความรู้กับภาคชุมชนด้านกฎหมายความรู้ในชุมชนระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาได้จากจุดเล็ก คือ ชุมชนสู่ระดับท้องถิ่น ส่งเสริมเรื่องเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ ส่งเสริมเรื่องเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ มีงบประมาณในการพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งเสริมเรื่องเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ มีงบประมาณพัฒนาถนนเส้นทางการเกษตร ซ่อมแซมที่ชำรุด เพื่อการคมนาคมที่สะดวก มีโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะ มีการบริการจัดการน้ำ สร้างธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง

6.2.4 การพัฒนาด้านการระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน

จัดอบรมผู้นำชุมชนและทีมให้มีความรู้ความสามัคคีมีความรู้รักสำนึกต่อชุมชน และสิ่งที่มีอยู่ในสังคม จากผู้นำชุมชนด้านต่าง ๆ ที่ชุมชนควรทราบ ควรสร้างความเชื่อมั่นมั่นใจให้กับผู้นำชุมชนทำให้เห็นภาพเป็นรูปธรรมชัดเจนว่าจะกรรมหรือสิ่งที่กำลังดำเนินการนั้นมีประโยชน์ต่อชุมชนจริงถึงความสนใจให้ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือ ผู้นำควรมีนโยบายที่ชัดเจนก่อนแล้วชุมชนจะให้ความร่วมมือเอง มีการให้ความรู้ผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง ควรพัฒนาด้านความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเป็นพี่เลี้ยงในการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่ชุมชนดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ พัฒนาการทำกิจกรรมจิตอาสาบ่อย ๆ เพื่อสร้างกลุ่ม ทีมงานให้มีความเหนียวแน่น เพื่อช่วยต่อการประสานงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับขอบเขต อำนาจ หน้าที่ของผู้นำชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ ฝึกฝนทักษะในการทำงาน สาธารณะ การเจรจา การให้ความเป็นธรรมในการระงับข้อพิพาทให้การพัฒนาทักษะด้านการทำงาน เป็นทีม การพูดในที่สาธารณะ การชักจูง โน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการ มีการสร้างมิตรกับคนในชุมชน ให้รู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม

6.2.5 การพัฒนาด้านภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างให้คนในชุมชนและควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชนทางด้านกฎหมายระเบียบองค์กรข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาพัฒนาชุมชนได้ในภายหลัง มีส่วนร่วมกับทีมมีระบบระเบียบ ผู้นำชุมชนคนมีความเข้าใจหลักการพัฒนาชุมชนเป็นคนทันสมัย ทันโลกทันข่าวสารรู้วิธีการเข้าถึงชุมชนรวมถึงการพูดคุย โน้มน้าวชาวบ้านมีใจรักเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยแท้จริง พัฒนาด้านความเสียสละเพื่อส่วนรวม พัฒนาบุคลิกภาพให้มีไมตรี กล้าตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน เป็นตัวแทนในการเสนอปัญหาของชุมชนต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ พัฒนาการตัดสินใจ ฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน การพูดแสดงออกในที่สาธารณะ มีความอ่อนน้อมเสียสละเพื่อส่วนรวม กล้าคิด กล้าทำ และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และต้องทำเพื่อผลประโยชน์ของคนในชุมชน

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

6.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร สามารถดำเนินการ ได้ดังนี้

6.3.1 การพัฒนาด้านความเป็นหุ้นส่วนชุมชน

6.3.1.1 ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงมีการเชิญชวนให้ทุกคนในชุมชนออกมาร่วมกิจกรรมชุมชน

6.3.1.2 การมีส่วนร่วมในโครงการของรัฐต่างๆ ที่ดำเนินการในชุมชน สอดส่อง ทักท้วง ให้เกิดผลดีต่อชุมชน

6.3.1.3 รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

6.3.1.4 รณรงค์การมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาตำบล

6.3.2 การพัฒนาด้านความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ

6.3.2.1 มีนโยบายส่งเสริมด้านสวัสดิการสังคม

6.3.2.2 ส่งเสริมด้านอาชีพ

6.3.2.3 มีสวัสดิการในการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม

6.3.2.4 เข้าถึงบริการภาครัฐได้อย่างเสมอภาค

6.3.2.5 ส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการดูแล และจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ

6.3.3 การพัฒนาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.3.3.1 สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ

6.3.3.2 รับฟังข้อคิดเห็นผ่านช่องทางต่างๆ

6.3.3.3 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

6.3.3.4 พัฒนาเส้นทางคมนาคม

6.3.4 การพัฒนาด้านการระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน

6.3.4.1 อบรมให้ความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน

6.3.4.2 หมั่นทำกิจกรรมจิตอาสา

6.3.4.3 ต้องรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม

6.3.4.4 สร้างกลุ่ม ทีมงาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้ทำการสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ไว้ตามลำดับต่อไปนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ได้ดังนี้

5.1.1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.74) ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.85) การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.83) ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.97) การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

5.1.2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.52) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.55) ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.60) การตัดสินใจร่วมกัน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.66) ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.69) การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

5.1.3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .524 - .746

5.1.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร (Y) เท่ากับ .554 ($R^2 = .554$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปรสามารถอธิบายบทบาทภาคประชาชนในการขับเคลื่อนภารกิจหมู่บ้านด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร (Y) ได้ร้อยละ 55.40

5.1.3.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรู้รักสามัคคี จังหวัดยโสธร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานจากมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

- 1) ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน X_1 (Beta = .58)
- 2) การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน X_4 (Beta = .26)
- 3) การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น X_3 (Beta = .25)
- 4) ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ X_2 (Beta = -.24)

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ 1.79 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$

แทนค่าในสูตร $Y = 1.79 + .41 (X_1) + .16 (X_4) + .15 (X_3) - .13 (X_2)$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = B_1z_1 + B_2z_2 + \dots + B_nz_n$

แทนค่าในสูตร $Z = .58 (Z_1) + .26 (Z_4) + .25 (Z_3) - .24 (Z_2)$

เมื่อ Y และ Z = ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

5.1.3.4 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร ดังนี้

1) ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน ได้แก่ ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ควรรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างประชาชนควรเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

2) ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ ได้แก่ ควรสะท้อนปัญหาและความต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐรับทราบเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงความต้องการ ควรรับข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่ไปกำหนดนโยบาย การดำเนิน โครงการต้องมีการประเมินผลและมีตัวชี้วัดความสำเร็จ

3) การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ มีงบประมาณส่งเสริมในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ให้กลุ่มชนดำเนินกิจกรรม ควรส่งบุคลากรเข้ามาเป็นที่เลี้ยงในการดำเนิน โครงการ

4) การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน ได้แก่ ควรชี้แจงโครงการให้ผู้นำชุมชนเข้าใจ ควรมีการติดต่อสื่อสารกันในช่องทาง Line อย่างสม่ำเสมอ ผู้นำควรรู้จักสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน

5) ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน ได้แก่ ควรมีการอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ และก่อนการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ควรมีการตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ควรเคารพมติของเสียงส่วนมากในที่ประชุม

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 อภิปรายผลตามสมมติฐาน ข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากผลการศึกษาที่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ได้แสดงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ซึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ได้ถูกเลือกกลั่นกรองจากประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายในจังหวัดยโสธร คือ การทำงานร่วมกันในการขับเคลื่อนนโยบายทำให้เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันทำให้ประสบผลสำเร็จ จึงเกิดการปรึกษาหารือ พูดคุย พบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นการตัดสินใจร่วมกัน เพื่อที่จะให้ได้เป้าหมายที่ตรงกันมากที่สุดในการมีส่วนร่วมหรือการตัดสินใจร่วมกันนั้น ความเป็นอิสระในการเข้าร่วมโครงการหรือนโยบายต่าง ๆ ก็ต้องมีความเป็นอิสระ มีเสรีภาพ มีความเสมภาค ไม่ว่าจะทากิจกรรม หรือเข้าร่วมโครงการใด ๆ ก็ตาม และผู้ที่เข้าร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจในการพัฒนาหมู่บ้านต้องมีความสามารถหรือความคิด ทักษะที่ดี และเข้าใจบริบทของพื้นที่และตัวนโยบายมากพอที่จะเป็นส่วนหนึ่ง

ในการพัฒนาหมู่บ้านนั้น ๆ โดยสามารถจำแนก ได้ดังต่อไปนี้ 1) การทำงานร่วมกัน 2) การตัดสินใจร่วมกัน 3) การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม 4) ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม และ(5) ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถัย พระทัต (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เกาะรัตน โกสินทร์ กรณีศึกษาชุมชนป้อมมหากาฬ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ผ่านมาปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมาและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬ โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร บทความ งานวิชาการ การสังเกตแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์พูดคุยแบบทางการและไม่เป็นทางการ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหา นโยบายการดำเนิน โครงการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนป้อมมหากาฬ ส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยของประชาชนในชุมชนป้อมมหากาฬ โดยการดำเนินนโยบายของทางกรุงเทพมหานคร ไม่มีการศึกษาผลกระทบต่อประชาชนอย่างชัดเจนจึงไม่ได้ความร่วมมือจากประชาชนอย่างเต็มที่แม้การดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละสมัย ซึ่งมีนโยบายร่วมกับชุมชนในการหาทางออกในการแก้ไขปัญหาหารือกันได้เสนอ นโยบายต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผ่านเวทีการสัมมนาเจรจา แต่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ว่าจะมีวิธีแก้ไขปัญหาได้อย่างไร ผลสรุปออกมาทุกครั้งคือ ประชาชนต้องรื้อย้ายที่อยู่อาศัยจากพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬและจากปัญหาการไล่รื้อที่อยู่อาศัยทำให้เกิดข้อขัดแย้งขึ้นระหว่างประชาชนชุมชนป้อมมหากาฬและกรุงเทพมหานคร ทำให้การดำเนินโครงการดังกล่าวล่าช้าไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ส่วนประชาชนก็มีการต่อสู้เพื่อจะขออยู่ต่อในพื้นที่ชุมชนต่อไป ซึ่งทำให้ปัญหาเกิดความยืดเยื้อมากกว่ายี่สิบกว่าปีแม้ว่าจะมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหากับทางชุมชนเพื่อเสนอทางออก แนวทางแก้ไขต่อทางกรุงเทพมหานคร แต่ก็ยังหาข้อสรุปไม่ได้ข้อเสนอแนะในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนิน โครงการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนป้อมมหากาฬ ควรเริ่มจากการกำหนดนโยบายจากล่างขึ้นบน ควรศึกษาจากความต้องการของประชาชนและมีการวางแผนบริหารจัดการดำเนินการอย่างเป็นระบบหน่วยงานภาครัฐ ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดแนวทางและวางแผนในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการรับฟังแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแสดงบทบาทของชุมชน พร้อมกับตัดสินใจร่วมกันในแนวทางการวางแผนการดำเนิน โครงการ ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร เฟื่องจันทร์ (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามค่าสถิติ

ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test, F - test และ สถิติสหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของนิสิตในด้านการศึกษาสังคม และครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านการรับรู้ข่าวสาร การกล่อมเกลากิจการการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิก เพื่อเปรียบเทียบระหว่างความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร จำแนกตามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความผูกพันต่อองค์กรกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกขององค์กร กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานที่ทำงาน ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 386 ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สอดคล้อง กับงานวิจัยของอัครกฤษ นุ่นจันทร์ (2559, น. 13) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของ ประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขต จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านระดับมาก จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการรับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ด้านการประเมินผล ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและ 2) เปรียบเทียบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย / เดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบล ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามการได้รับรู้ข่าวสาร พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศิษฐ์ รัตน์วิชัย (2552, น. 102 - 103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยภูมิ อำเภอกมลาไสย จังหวัด กาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยภูมิ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ การมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนงาน โครงการ และการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย1เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยภูมิ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลชัยภูมิที่มีอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบล แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ คือ ควรจัดทำแบบฟอร์มในการให้เสนอโครงการที่เป็นปัญหาในทุกครัวเรือน และควรให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมสภาพิจารณางบประมาณมากขึ้น ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ คือ ควรมีการชี้แจงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา คือ ควรผลการพิจารณาแผนเมื่อจัดทำแผนพัฒนาแล้วเสร็จส่งกับมายังชุมชนทุกชุมชนและเทศบาล ตำบลควรให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ประชาชนในการขอข้อมูลในเกี่ยวกับแผนพัฒนาเทศบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีกรนำแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการนำแผนพัฒนามาดำเนินการจัดทำโครงการในเทศบัญญัติ ควรเปิดเผยข้อมูลในเทศบัญญัติให้ประชาชนทราบทั่วไปและควรมีการประชาสัมพันธ์การประเมินผลแผนพัฒนาว่านำไปใช้ในการจัดทำเทศบัญญัติที่โครงการและแจ้งให้ประชาชนทราบด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล คือ ควรมีการจัดทำเอกสารการประเมินผลแผนแจกจ่ายในทุกชุมชน

5.2.2 อภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ได้แก่ ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน และภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร โดยรวม ($p \leq 0.000$) ได้แก่ ความเป็นหุ้นส่วนชุมชนความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.744 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร ได้ร้อยละ 55.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐที่ประชาชนไม่ได้คาดหวังกับตัวรัฐบาลและนโยบายที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างดี ประชาชนไม่เชื่อในตัวภาครัฐว่าจะสามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็วทันที ไม่มีความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบายที่ภาครัฐได้กำหนดมา เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ประชาชนจึงไม่เชื่อมั่นว่าตัวนโยบายหรือภาครัฐจะสามารถกำหนดนโยบาย หรือเข้ามาทำให้ประชาชนเกิดความสามัคคีกัน ในชุมชนได้ ถึงแม้ว่าจะกำหนดนโยบายที่เป็นนโยบายเฉพาะที่จะสามารถทำให้ประชาชนมีความสามัคคีกันก็ตาม และยังไม่ได้รับการให้เข้าไป

มีส่วนร่วมในต้นนโยบายที่เป็นตัวสำคัญที่จะเชื่อมระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความสามัคคีในการพัฒนาหมู่บ้าน จึงเกิดความไม่เชื่อมั่นในตัวภาครัฐในด้านความสามัคคี และด้านอื่น ๆ ตามมาแต่ในขณะเดียวกันประชาชนกลับมีความเชื่อมั่นในการส่งเสริมและสนับสนุน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็วให้ความรู้ความเข้าใจ กับประชาชนอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการดำเนินนโยบาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าใจในต้นนโยบาย จึงสามารถที่จะอธิบายในต้นนโยบายให้กับประชาชนเข้าใจได้อย่างง่าย จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนทำงานร่วมกันได้ดี อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีงบประมาณเพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินนโยบาย จึงทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถพาหมู่บ้านและชุมชนของพวกเขาไปสู่ความสามัคคีได้ในการระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน ผู้นำชุมชนได้เข้ามาช่วยเหลือประชาชนและเข้าใจในนโยบายดี และยังมีส่วนร่วมในการกำหนด หรือขับเคลื่อนนโยบายกับประชาชนเพื่อให้ดำเนินการไปได้ตามเป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสามัคคี รักใคร่ ประองคองกันให้มากที่สุด ผู้นำจึงจำเป็นต้องเป็นกันเองกับประชาชน เพื่อจะให้ประชาชนสามารถเข้าถึงตัวผู้นำได้อย่างรวดเร็วและง่ายมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นายสิทธิธรรมาธิ วารุณสหรัชภณ (2559) ได้ทำการเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะว่า ประชาชนต้องการเสนอแนะการทำงานของอบต. และร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ ได้หลากหลายช่องทาง ในขณะเดียวกันต้องการให้ อบต. ชี้แจงผลการร้องทุกข์ ชี้แจงการใช้งบประมาณ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ อบต. ให้มากขึ้นและประชาชนต้องการให้ อบต. เป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงาน กลุ่มประชาชน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางวางแผนพัฒนา อบต. เพื่อประโยชน์ด้านความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน ควรเปิดโอกาสเข้ามาร่วมควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาอบต. และการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่าและสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา จุฬารายภูรี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 364 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t - test, F - test สอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินา คำก้อน (2552, น. 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาและอยู่ใน ระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วมใน การติดตามและประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาล ตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า เพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง 3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาล ตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามช่วงอายุ โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 5) ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา พบว่า เทศบาลควรจัดให้ประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรทุกด้าน ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอโครงการเข้าไปสู่เทศบาลด้วยตนเองหรือผ่านตัวแทนด้าน

การลงทุนและปฏิบัติงานเทศบาลควรส่งเสริมกิจกรรมในด้านการพัฒนาให้มากกว่าเดิม และด้านการติดตามและประเมินผลงานให้มีการแต่งตั้งการแต่งตั้งผู้มีความรู้ ความสามารถในการติดตาม ดำเนินการของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง โดยแต่งตั้งประชาชนในพื้นที่

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคีจังหวัดชัยโสธร จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยภาพรวม พร้อมรายการทำงานร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกันการมีอิสรภาพในการเข้าร่วม ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม และผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายถึง ประชาชนที่เข้าร่วมนโยบายต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะเข้าร่วมในการพัฒนา จึงจะสามารถทำงานร่วมกันและตัดสินใจได้ดีกว่า ดังนั้นผู้ที่สามารถเข้าร่วมหรือขับเคลื่อนนโยบายได้ดีจะต้องมีความสามารถพอสมควรเข้าร่วมด้วยเพื่อการเข้าร่วมและตัดสินใจนโยบาย

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดชัยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน และ ระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.33$) ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 4.27$) การตัดสินใจร่วมกัน ($\bar{X} = 4.26$) การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม ($\bar{X} = 3.89$) และ ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงว่า ประชาชนทุกคนจะมีความเสมอภาค มีอิสรภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ก็ยังเป็นปัจจัยที่อยู่ภายหลังของการทำงานร่วมกันและการมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย ดังนั้น รูปแบบความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม จึงต้องจัดวางลำดับแรกในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดชัยโสธรและพื้นที่อื่น เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบการกำหนดนโยบายและการเสริมสร้างความสามัคคีของชุมชนได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กวีนา คำก้อน. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จาริณี แจ่มจำ. (2553). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จินดา จุฬาราชบุรี. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลยางสาว อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- จุมพล หนิมพานิช. (2547). *การวิเคราะห์นโยบาย : ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ตั้งเซ็นเตอร์ จำกัด.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). *การวางแผนกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2547). *นโยบายสาธารณะ แนวคิด กระบวนการและการวิเคราะห์*. เชียงใหม่: คณะนิเทศการพิมพ์.
- ธีระพงษ์ แก้วหาญ. (2543). *กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : ประชาคม ประชาสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- ธีระศักดิ์ โฆษณคุณวุฒิ. (2547). *ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: 598 Print.
- นารีรัตน์ ตั้งสกุล. (2542). *ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการบริหารตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสิทธิ์ สีนุชอุทัย. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมะกรูด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2548). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พัชรีย์ สิโรรส. (2546). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภาวีน ชินะโชติ. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์การกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกของพนักงานธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). *การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนกับการพัฒนาชุมชนเขตคูสิตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มงคล หวังสุขใจ และ ชมพู่ โกดิรัมย์. (2540). *สังคมวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาฝ่ายเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2547). *นโยบายสาธารณะ แนวคิด กระบวนการและการวิเคราะห์*. เชียงใหม่: คณะนิเทศการพิมพ์.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัชวดี แสงมหะหมัด. (2560). *ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา : คุณภาพสังคมที่คนไทยมองเห็น*. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 8(1).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: บพิศการพิมพ์ จำกัด.
- วรเดช จันทรศร. (2547). *รัฐประศาสนศาสตร์ : จากอดีตสู่อนาคตของการวิจัยในการพัฒนาการบริหารราชการแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: หจก. สหยาบสื่อและการพิมพ์.
- วรเดช จันทรศร. (2552). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: หนังสือในโครงการตำรา สมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย.
- วรเดช จันทรศร. (2540). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ.
- วิทยากร เชียงกุล. (2527). *พัฒนาชุมชน - พัฒนาสังคม*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภชัย ยาวะประภาส และ ปียากร หวังมหาพร. (2551). *นโยบายสาธารณะไทย : กำเนิดพัฒนาการและสถานภาพของศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2533). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททธรณี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. กอปลินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2540). *นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สมพร เฟื่องจันทร์. (2558). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ. (2533). *รัฐประศาสนศาสตร์การบริหารรัฐกิจ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2541). *การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ*. กรุงเทพฯ: หจก. เอมีเทรคดิ่ง.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2549). *ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 6 ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สิทธิชัย ธานีดี. (2524). *การศึกษาเกี่ยวกับสังคม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สิทธิ์न्छท์ วารุณสหรัชภณ. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุदारรณ์ มีบัว. (2547). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทัน ทวางส์มา. (2544). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนแก้ไขปัญหามลพิษของหมู่บ้านแม่ตำ ตำบลเสริมชัย อำเภอเสริมงาน จังหวัดป่าปาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนุศิษฐ์ รัตน์วิชัย. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลัญญาอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรทัย ก๊กผล. (2546). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). *วัดระดับการบริหารจัดการที่ดี*. สถาบันพระปก กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.
- อรทัย พระทัต. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์กรณีศึกษา ชุมชนป้อมมหากาฬ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุทัย หิรัญโต. (2422). *หลักสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- Bardach, E. (1977). *The Implementation Game: What Happens after a Bill Becomes a Law*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Bridgman, P. and Davis, G. (2003). *The Australian Policy Hand book*. (2nd ed.). Victoria: McPherson.
- Cochran, C.L. and Malone, E.F. (2005). *Public Policy : Perspective and Choices*. (3rd ed.). London: Lynne Reiner.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York: Richard D. Irwin Inc.
- Dye, T.R. (1978). *Understanding Public Policy*. (3rd ed). Engle - Wood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- Dye, T.R. (2002). *Understanding Public Policy*. New Jersey: Prentice Hall.
- Easton, D. (1965). *A Framework for Political Analysis*. New Jersey: Prentice - Hall.
- Easton, D. (1971). *The Political System : An Inquiry into the State of Political Science*. (2nd ed). New York: Knopf.
- Hogwood, B.W. and Gunn, L. (1984). *Policy Analysis for the Real World*. Oxford: Oxford University Press.
- Ingram, H.M. and Mann, D.E. (1980). *Why Policies Success or Fail*. California: Sage Publications.
- Kraft, M.E. and Furlong, S.R. (2004). *Public Policy : Politics, Analysis, and Alternatives*. Washington, D.C.: CQ Press.
- Lasswell, H.D. and Kaplan, A. (1970). *Power and Society*. New Haven: Yale University Press.
- Sharkansky, I. (1970). *The Political Scientist and Policy Analysis : An Introduction*. in Policy Analysis in Political Science, ed. Ira Sharkansky. Chicago: Markham Publishing Company.
- Van, M.D.S. and Van, H.C.E. (1975). *The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework*. *Administration and Society*, 9(46).
- Wilson, J.W. (1971). *Evaluation of Learning and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw - Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. (3^{ed}). New York: Harper and Row Publication.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร
คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับทำวิทยานิพนธ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคีของจังหวัดยโสธร แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี

ตอนที่ 4 คำถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

นางสาวชिरาภรณ์ พูลทวี
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
 นักศึกษาปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
 - 1.1 หญิง
 - 1.2 ชาย
2. ช่วงอายุ
 - 2.1 21 - 35
 - 2.2 35 - 50
 - 2.3 50 - 65
 - 2.4 61 - 80
3. สถานภาพ
 - 3.1 โสด
 - 3.2 สมรส
 - 3.3 แยกกันอยู่
 - 3.4 หย่าร้าง
4. วุฒิการศึกษา
 - 4.1 ประถม
 - 4.2 มัธยม
 - 4.3 ปริญญาตรี
 - 4.4 สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพ
 - 5.1 นักศึกษา
 - 5.2 ข้าราชการ
 - 5.3 พนักงานราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 - 5.4 ลูกจ้าง
 - 5.5 ว่างาน
 - 5.6 อื่น ๆ
6. รายได้ / เดือน
 - 6.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท
 - 6.2 มากกว่า 10,001 แต่ไม่เกิน 30,000 บาท
 - 6.3 มากกว่า 30,000

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี
จังหวัดยโสธร

คำชี้แจง : ท่านจงพิจารณาประเด็นข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของท่าน
ตามเกณฑ์ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่นั้นอย่างดีที่สุด

มาก หมายถึง ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่นั้นอย่างดี

ปานกลาง หมายถึง ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่นั้นบ้าง

น้อย หมายถึง ท่านไม่ค่อยได้ปฏิบัติหน้าที่นั้น

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติหน้าที่นั้นเลย

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การทำงานร่วมกัน					
1.1 การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
1.2 ตั้งใจทำงานในส่วนของตนเอง					
1.3 ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
1.4 แบ่งงานกันทำ					
1.5 เคารพในเสียงส่วนมาก					
2. การตัดสินใจร่วมกัน					
2.1 มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ					
2.2 มีการเปิดโอกาสในการออกเสียง					
2.3 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
2.4 การถูกให้ความสำคัญ					
2.5 เคารพในเสียงส่วนมาก					
3. การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม					
3.1 จำกัดความสามารถในการเข้าร่วม					
3.2 ความถี่ในการเข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน					
3.3 มีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนา หมู่บ้าน					

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.4 มีความซื่อสัตย์					
3.5 มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับผู้อื่นและ สังคมได้					
4. ความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม					
4.1 ถูกกีดกันให้เข้าร่วมประชุม					
4.2 ถูกกีดกันจากกิจกรรมต่าง ๆ					
4.3 ถูกปฏิบัติอย่างเท่าเทียมตามกฎหมาย					
4.4 ถูกปฏิบัติด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ					
4.5 เคารพเสียงส่วนมาก					
5. ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรม					
5.1 มีความรู้ หรือทักษะพื้นฐาน ในตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมาย					
5.2 มีความสามารถในการประมวล ความคิด มีมโนทัศน์ หรือความเข้าใจ ในงานของตนเอง					
5.3 มีความเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออก หรือแสดงความคิดเห็น					
5.4 มีความใฝ่รู้ หรือพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงาน สำเร็จตามเป้าหมาย					
5.5 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการทำงาน					
5.6 มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำ / ผู้ตามที่ดี					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี

คำชี้แจง : ท่านจงพิจารณาประเด็นข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านตามเกณฑ์ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริง มากที่สุด

มาก หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริง มาก

ปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริง บ้าง

น้อย หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่ค่อยเป็นจริง

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่เป็นจริงใดเลย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน					
1.1 มีมุมมอง ความคิดที่คล้ายคลึงกัน					
1.2 ช่วยกันรับผิดชอบและแก้ไขปัญหา					
1.3 ทำงานร่วมกันเป็นทีม					
1.4 ไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
1.5 มีความคิดสร้างสรรค์					
2. ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ					
2.1 นโยบายสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน					
2.2 สามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็ว					
2.3 ความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบาย					
2.4 สามารถทำให้ประชาชนมีความสามัคคีกันได้					
2.5 ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในนโยบายรัฐรักสามัคคี					

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อน นโยบายรัฐรักสามัคคี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
3.1 ช่วยเหลือประชาชน ได้อย่างรวดเร็ว					
3.2 ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน					
3.3 อำนวยความสะดวกให้ประชาชน ในการดำเนินนโยบาย					
3.4 อปท. เข้าใจในตัวนโยบาย					
3.5 อปท. มีงบประมาณเพื่อที่จะช่วยเหลือ ประชาชนในการดำเนินนโยบาย					
3.6 อปท. กับประชาชนทำงานร่วมกันได้ดี					
4. การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน					
4.1 ผู้นำชุมชน(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ) เข้ามาช่วยเหลือประชาชน					
4.2 ผู้นำชุมชนเข้าใจนโยบาย					
4.3 ความมีส่วนร่วมในนโยบายของผู้นำ					
4.4 ผู้นำสามารถเข้าร่วมนโยบายร่วมกับ ประชาชน					
4.5 ความเป็นกันเองระหว่างผู้นำและ ประชาชน					
5. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน					
5.1 กล้าคิดกล้าทำกล้าเสนอ					
5.2 ทำเพื่อส่วนรวม					
5.3 กล้ารับผิดชอบ					
5.4 เข้ากับสังคมหรือประชาชนภายใน และภายนอกชุมชนได้					
5.5 ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ ได้อย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

1. ความเป็นหุ้นส่วนชุมชน

.....

.....

.....

2. ความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ

.....

.....

.....

3. การส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....

.....

.....

4. การระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน

.....

.....

.....

5. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

1. ชื่อ - สกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ปฏิบัติงาน.....
4. วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี
จังหวัดยโสธร

1. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาด้านความเป็นหุ้นส่วนชุมชน อย่างไรบ้าง ที่จะพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาด้านความคาดหวังต่อนโยบายภาครัฐ อย่างไรบ้าง ที่จะพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อย่างไรบ้าง ที่จะพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรัก
สามัคคี จังหวัดยโสธร

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาด้านการระดมสรรพกำลังจากผู้นำชุมชน อย่างไรบ้าง ที่จะพัฒนาการพัฒนา
พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาด้านภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน อย่างไรบ้าง ที่จะพัฒนาการพัฒนารูปแบบ
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X1	+1	+1	+1	3	1
X2	+1	+1	+1	3	1
X3	+1	+1	+1	3	1
X4	+1	+1	+1	3	1
X5	+1	+1	+1	3	1
X6	+1	+1	+1	3	1
X7	+1	+1	+1	3	1
X8	+1	+1	+1	3	1
X9	+1	+1	+1	3	1
X10	+1	+1	+1	3	1
X11	+1	+1	+1	3	1
X12	+1	+1	+1	3	1
X13	+1	+1	+1	3	1
X14	+1	+1	+1	3	1
X15	+1	+1	+1	3	1
X16	+1	+1	+1	3	1
X17	+1	+1	+1	3	1
X18	+1	+1	+1	3	1
X19	+1	+1	+1	3	1
X20	+1	+1	+1	3	1
X21	+1	+1	+1	3	1
X22	+1	+1	+1	3	1
X23	+1	+1	+1	3	1
X24	+1	+1	+1	3	1
X25	+1	+1	+1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
Y1	+1	+1	+1	3	1
Y2	+1	+1	+1	3	1
Y3	+1	+1	+1	3	1
Y4	+1	+1	+1	3	1
Y5	+1	+1	+1	3	1
Y6	+1	+1	+1	3	1
Y7	+1	+1	+1	3	1
Y8	+1	+1	+1	3	1
Y9	+1	+1	+1	3	1
Y10	+1	+1	+1	3	1
Y11	+1	+1	+1	3	1
Y12	+1	+1	+1	3	1
Y13	+1	+1	+1	3	1
Y14	+1	+1	+1	3	1
Y15	+1	+1	+1	3	1
Y16	+1	+1	+1	3	1
Y17	+1	+1	+1	3	1
Y18	+1	+1	+1	3	1
Y19	+1	+1	+1	3	1
Y20	+1	+1	+1	3	1
Y21	+1	+1	+1	3	1
Y22	+1	+1	+1	3	1
Y23	+1	+1	+1	3	1
Y24	+1	+1	+1	3	1
Y25	+1	+1	+1	3	1
Y26	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ก

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ก.1

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Y1	91.95	245.177	0.534	0.887
Y2	92.58	242.251	0.459	0.934
Y3	92.65	241.669	0.535	0.919
Y4	92.20	244.626	0.514	0.898
Y5	91.95	245.177	0.534	0.887
Y6	92.65	241.669	0.535	0.953
Y7	92.55	241.126	0.493	0.987
Y8	92.58	242.251	0.459	0.912
Y9	92.65	241.669	0.535	0.889
Y10	92.63	239.574	0.568	0.967
Y11	92.15	249.772	0.355	0.934
Y12	92.58	242.251	0.459	0.934
Y13	92.65	241.669	0.535	0.919
Y14	92.30	252.062	0.325	0.832
Y15	92.48	240.974	0.583	0.878
Y16	92.20	246.985	0.467	0.965
Y17	92.20	244.626	0.514	0.967
Y18	92.15	249.772	0.355	0.856
Y19	92.58	242.251	0.459	0.912
Y20	92.65	241.669	0.535	0.953
Y21	92.58	242.251	0.459	0.934
Y22	92.65	241.669	0.535	0.919
Y23	92.20	244.626	0.514	0.898
Y24	91.95	245.177	0.534	0.887
Y25	92.65	241.669	0.535	0.953
Y26	92.58	242.251	0.459	0.934

(ต่อ)

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

Items	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
X1	92.48	240.974	0.583	0.889
X2	92.30	252.062	0.325	0.978
X3	92.30	249.703	0.378	0.886
X4	92.30	254.933	0.259	0.892
X5	92.43	235.276	0.746	0.875
X6	92.15	249.772	0.355	0.893
X7	92.58	242.251	0.459	0.921
X8	92.65	241.669	0.535	0.839
X9	92.63	239.574	0.568	0.879
X10	92.55	241.126	0.493	0.925
X11	92.20	248.779	0.372	0.945
X12	92.05	246.254	0.438	0.832
X13	92.93	239.917	0.592	0.878
X14	92.18	248.199	0.431	0.854
X15	92.48	240.974	0.583	0.878
X16	92.20	246.985	0.467	0.887
X17	92.20	244.626	0.514	0.898
X18	91.95	245.177	0.534	0.887
X19	92.43	235.276	0.746	0.884
X20	92.48	240.974	0.583	0.878
X21	92.30	252.062	0.325	0.933
X22	92.30	249.703	0.378	0.912
X23	92.30	254.933	0.259	0.897
X24	92.93	239.917	0.592	0.878
X25	92.18	248.199	0.431	0.854

Reliability Coefficients : N of Cases = 42, N of Items = 51, Alpha = .905

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศรป. ว ๐๑๗๔/๒๕๖๒

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๐ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางนันทิญา พูลศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชिरาภรณ์ พูลศรี รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๖๒๐๙๐๒๐๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร”
เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ	☒	ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
	☐	ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
	☐	ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
	☐	อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ เสาวลักษณ์ โภคสิทธิ์ติย์มพร)

คณบดี คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๓๕๕๕

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ที่ รศรป. ว ๐๑๗๔/๒๕๖๒

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๐ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สนุก สิงห์มาตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชिरาภรณ์ พูลศรี รหัสประจำตัว ๒๑๘๒๒๐๙๐๒๐๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร”
เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)
คณบดี คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๓๕๕๕
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ที่ รศรป. ว ๐๑๗๔/๒๕๖๒

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๐ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายธนันท์รัฐ สินธุประสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชัชวราภรณ์ พูลศรี รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๖๒๐๙๐๒๐๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร”
เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอมพร)
คณบดี คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๓๕๕๕

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๓

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบการทำวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ จ.1 ผู้วิจัย ได้ทำการจัดประชุม โดยเชิญข้าราชการ มาระดมความคิดเห็นเสนอแนะ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ภาพที่ จ.2 ผู้วิจัย ได้ทำการจัดประชุม โดยเชิญประชาชนในพื้นที่ มาระดมความคิดเห็นเสนอแนะ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ภาพที่ จ.3 ผู้วิจัย ได้ทำการจัดประชุม โดยเชิญนักการเมืองท้องถิ่น มาระดมความคิดเห็นเสนอแนะ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในการขับเคลื่อนนโยบาย รู้รัก สามัคคี จังหวัดยโสธร

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ข้าราชการ ผู้นำหมู่บ้าน (กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ผู้ช่วยฯ / อสม. ฯลฯ) และ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร จำนวน 10 คน

1. นางสาวกมลรัตน์ มังคละ ตำแหน่ง ลูกจ้าง
2. นางจำเนียร อกนิศย์ ตำแหน่ง ราษฎร
3. นางสาวรัตติยา พุ่มจันทร์ ตำแหน่ง ราษฎร
4. นางสาวสุชาดา อกนิศย์ ตำแหน่ง ราษฎร
5. นางสาวณัฐจาวดี คณะศรี ตำแหน่ง พนักงานบริษัทเอกชน
6. นายอนุชา พรหมศรี ตำแหน่ง ปลัดอำเภอ สถานที่ปฏิบัติงาน ที่ทำการปกครองอำเภอเลิงนกทา
7. นายประยงค์ ชันแก้ว ตำแหน่ง กำนันตำบลชุมเงิน อำเภอเมือง
8. นางอุไรพร บุญคำ ตำแหน่ง แพทย์ประจำ ตำบลกุดกุง อำเภอคำเขื่อนแก้ว
9. นายสมพงษ์ ชื่นบาน ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านคำกลาง ตำบลโคกนาโก อำเภอป่าดัว
10. นายจรัญ กาญจนสาริต ตำแหน่ง กำนันตำบลค้อเหนือ

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

วชิราภรณ์ พูลทวี, ภัคดี โพธิ์สิงห์ และยุภาพร युภาศ. (2562). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน
ในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐรักสามัคคี จังหวัดยโสธร. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ
ด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5 “การบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล :
กฎหมาย ความเป็นธรรม และการกลับคืนสู่ประชาธิปไตย”, (น. 750). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวชริราภรณ์ พูลทวี
วันเกิด 26 กันยายน 2538
สถานที่เกิด เลขที่ 440 หมู่ 1 ตำบลสวาท อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร 35120
ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 440 หมู่ 1 ตำบลสวาท อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร 35120
สถานที่ทำงาน ที่ทำการปกครองอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ปกครอง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2561 รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.)
สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
พ.ศ. 2563 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.)
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY